ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího senátu)

5. října 2011 *

Ve věci T-39/06,

Transcatab SpA, se sídlem v Caserte (Itálie), zastoupená C. Ostim a A. Prastaro, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené původně F. Amatem, poté V. Di Buccim, a nakonec É. Gippini Fournierem a L. Malferrarim, jako zmocněnci, ve spolupráci s F. Ruggeri Laderchim, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je zaprvé návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise C (2005) 4012 final ze dne 20. října 2005 v řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (věc COMP/C.38.281/B.2 – Surový tabák – Itálie), zadruhé návrh na snížení pokuty, která byla společnosti Transcatab tímto rozhodnutím uložena, a zatřetí vzájemný návrh Komise na zvýšení uvedené pokuty,

* Jednací jazyk: italština.

TRIBUNÁL (třetí senát),

ve složení J. Azizi, předseda, E. Cremona (zpravodajka) a S. Frimodt Nielsen, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. listopadu 2010,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Žalobkyně, společnost Transcatab SpA, je italská společnost, nyní v likvidaci, jejíž hlavní činností je prvotní zpracování surového tabáku. V době rozhodné z hlediska projednávané věci byla společnost Transcatab 100 % vlastněnou italskou dceřinou společností společnosti Standard Commercial Corp. (dále jen „SCC“), jedné z největších nezávislých společností obchodujících s tabákovými listy na světě. Dne 13. května 2005, tj. za trvání správního řízení, došlo k fúzi společností SCC a Dimon, Inc., z níž vznikl nový subjekt nazvaný Alliance One International, Inc. (dále jen „Alliance One“), kterým je společnost Transcatab ovládána ze 100 %.

1. *Správní řízení*

2 Dne 15. ledna 2002 zaslala Komise Evropských společností na základě článku 11 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), profesním sdružením italských zpracovatelů a producentů tabáku, a sice Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani (APTI, profesní sdružení italských zpracovatelů surového tabáku) a Unione italiana tabacco (Unitab, italská tabáková unie), žádosti o informace ohledně italského trhu se surovým tabákem.

3 Dne 19. února 2002 obdržela Komise žádost o ochranu před pokutami od zpracovatelské společnosti Deltafina SpA, která je členem APTI, na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3, dále jen „oznámení o spolupráci").

4 Dne 4. dubna 2002 se konala schůzka řídicího orgánu APTI. Společnost Deltafina na této schůzce informovala přítomné, mezi nimiž byly i společnosti Transcatab a Dimon Italia Srl (dceřiná společnost společnosti Dimon, nyní Mindo Srl), o své žádosti o ochranu před pokutami a o rozhodnutí Komise poskytnout jí podmínečnou ochranu před pokutami.

5 Téhož dne obdržela Komise žádost o ochranu před pokutami na základě bodu 8 oznámení o spolupráci a podpůrně žádost o snížení jakékoli případné pokuty na základě bodů 20 až 27 uvedeného oznámení od společnosti Dimon Italia a o několik hodin později žádost o snížení jakékoli případné pokuty podanou na stejném základě společností Transcatab.

6 Dne 9. dubna 2002 potvrdila Komise na základě bodu 25 oznámení o spolupráci přijetí žádosti podané společností Transcatab. Společnost Transcatab podala dne 10. dubna 2002 novou žádost, obsahující vysvětlení se 44 přílohami. Dne 30. dubna 2002 Komise potvrdila také její přijetí v souladu s bodem 25 oznámení o spolupráci.

7 Ve dnech 18. a 19. dubna 2002 provedla Komise na základě článku 14 nařízení č. 17 šetření v prostorách společností Dimon Italia a Transcatab, jakož i v prostorách společností Trestina Azienda Tabacchi SpA a Romana Tabacchi SpA.

8 Dne 8. října 2002 oznámila Komise společnostem Dimon Italia a Transcatab, že Dimon Italia byla prvním a Transcatab druhým podnikem, které předložily důkazy o protiprávním jednání ve smyslu oznámení o spolupráci, a že jim tedy hodlá na konci správního řízení snížit pokutu, která by jim byla za případně konstatovaná protiprávní jednání uložena, kdyby ke spolupráci nedošlo, a to o 30 až 50 % v případě prvně uvedené společnosti a o 20 až 30 % v případě druhé z nich.

9 Dne 25. února 2004 přijala Komise oznámení námitek, které zaslala deseti podnikům a sdružením podniků, včetně společností Transcatab, Deltafina, Dimon Italia a Romana Tabacchi (dále jen „zpracovatelé“) a mateřských společností některých z nich, zejména společností SCC, Dimon a Universal Corp., která je mateřskou společností společnosti Deltafina. Adresáti oznámení námitek měli možnost podat své odpovědi písemně a na jednání, které se konalo dne 22. června 2004.

10 Poté, co byl dne 21. prosince 2004 přijat dodatek k uvedenému oznámení námitek týkající se porušení povinnosti spolupracovat upravené oznámením o spolupráci, jehož se dopustila společnost Deltafina v souvislosti s vyzrazením její žádosti o ochranu před pokutami (viz bod 4 výše), se dne 1. března 2005 konalo druhé slyšení.

11 Po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení a s přihlédnutím k závěrečné zprávě úředníka pro slyšení přijala Komise rozhodnutí C (2005) 4012 final ze dne 20. října 2005 v řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (věc COMP/C.38.281/B.2 – Surový tabák – Itálie) (dále jen „napadené rozhodnutí"), jehož shrnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 13. února 2006 (Úř. věst. L 353, s. 45).

2. *Napadené rozhodnutí*

12 Napadené rozhodnutí se předně týká horizontální kartelové dohody prováděné zpracovateli na italském trhu se surovým tabákem.

13 V době od roku 1995 do počátku roku 2002 zpracovatelé v rámci této kartelové dohody stanovovali obchodní podmínky pro nákup surového tabáku v Itálii jak u přímých nákupů od producentů, tak u nákupů od „třetích osob – sekundárních balíren", a to zejména stanovením cen a rozdělením trhu.

14 Napadené rozhodnutí se také týká dalších dvou protiprávních jednání, která jsou odlišná od kartelové dohody prováděné zpracovateli a která trvala od začátku roku 1999 do konce roku 2001 a spočívala v tom, že sdružení APTI stanovovalo smluvní ceny, které sjednalo jménem svých členů při uzavírání meziodvětvových dohod se sdružením Unitab, a sdružení Unitab stanovovalo ceny, které sjednalo se sdružením APTI jménem svých členů při uzavírání týchž dohod.

15 V napadeném rozhodnutí dospěla Komise k závěru, že jednání zpracovatelů představují jediné a trvající protiprávní jednání porušující čl. 81 odst. 1 ES (viz zejména body 264 až 269 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

16 V článku 1 odst. 1 napadeného rozhodnutí přičetla Komise odpovědnost za kartelovou dohodu zpracovatelům, jakož i společnosti Universal Corp. a společnosti Alliance One, coby společnosti vzniklé fúzí společností Dimon a SCC.

17 V článku 2 napadeného rozhodnutí uložila Komise podnikům uvedeným v předchozím bodě a sdružením APTI a Unitab pokuty (viz bod 71 níže).

Adresáti napadeného rozhodnutí

18 Body 325 až 351 odůvodnění napadeného rozhodnutí se věnují určení jeho adresátů.

19 Komise na úvod odkázala na ustálenou judikaturu, podle které musí být pojem „podnik“ v kontextu práva hospodářské soutěže chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku z hlediska předmětu dané dohody, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (bod 325 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

20 Komise dále uvedla, že je prokázáno, že za trvání jednotlivých protiprávních jednání se společnosti Deltafina, Dimon Italia, Transcatab a Romana Tabacchi, a stejně tak sdružení APTI a Unitab přímo účastnily konstatovaných protiprávních jednání, a že tedy všechny tyto podniky a sdružení jsou adresáty napadeného rozhodnutí (bod 327 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

21 V další části své analýzy zkoumala Komise otázku přičitatelnosti protiprávního jednání některých dceřiných společností (Deltafina, Dimon Italia a Transcatab) jejich příslušným mateřským společnostem. V tomto ohledu připomněla, že za trvání protiprávních jednání byla Deltafina dceřinou společností 100 % vlastněnou společností Universal, Dimon Italia dceřinou společností 100 % vlastněnou společností Dimon a Transcatab dceřinou společností 100 % vlastněnou společností SCC (bod 328 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

22 Komise zejména uvedla, že v souladu s judikaturou může být mateřská společnost považována za odpovědnou za protiprávní jednání své dceřiné společnosti, jestliže dceřiná společnost není schopna samostatně určovat své chování na trhu. V tomto ohledu připomněla, že lze vycházet z domněnky, že pokud mateřská společnost vlastní veškerý kapitál dceřiné společnosti, vykonává rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti, jakmile se tato dopustí protiprávního jednání porušujícího čl. 81 odst. 1 ES (body 329 a 330 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

23 V bodě 331 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise dospěla k závěru, že v případě společností Deltafina, Dimon a Transcatab lze legitimně vycházet z domněnky, že „nejednaly samostatně“, neboť jsou, či v případě společnosti Dimon Italia byly 100 % vlastněny svými příslušnými mateřskými společnostmi.

24 Komise odmítla tvrzení uvedených společností v jejich odpovědích na oznámení námitek, že k tomu, aby bylo možné hovořit o rozhodujícím vlivu, nestačí jen 100 % ovládání, ale je zapotřebí ještě dalších skutečností, a upřesnila, že domněnka o takovém vlivu v případě 100 % ovládané dceřiné společnosti je domněnkou vyvratitelnou. Důkaz o opaku musí podat účastník řízení, který chce takovou domněnku vyvrátit

„věrohodnými důkazy“, a zároveň se nemůže jednat pouze o obecné informace nepodložené přesvědčivými důkazy (bod 334 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

25 Komise v tomto ohledu postupně zkoumala argumenty předložené mateřskými společnostmi, kterým bylo napadené rozhodnutí určeno.

26 Komise nejprve odmítla obecný argument dotyčných mateřských společností o plné odpovědnosti místního vedení za činnosti jejich dceřiných společností. To, že společnosti Dimon a SCC při nabytí 100 % podílů ve svých dceřiných společnostech ponechaly jejich stávající vedení, podle Komise nevylučuje vykonávání rozhodujícího vlivu uvedených mateřských společností na jejich italské dceřiné společnosti, neboť místní vedení 100 % vlastněné dceřiné společnosti jsou běžně pověřována každodenní správou (bod 338 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

27 Podle Komise žádný z těchto podniků v obecné rovině neprokázal, že by se jeho skupina vyznačovala zvláštní charakteristikou, v jejímž důsledku by činnosti její dceřiné společnosti byly do značné míry nezávislé na jejím vlivu (bod 339 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

28 Komise v tomto ohledu analyzovala pevnost hospodářských vazeb mezi společnostmi Deltafina, Dimon Italia, Transcatab a jejich mateřskými společnostmi, jež podle ní dokazuje, že italské dceřiné společnosti tvořily se zbytkem své skupiny hospodářskou jednotku. Komise k tomu uvedla, že dotyčné skupiny jsou největšími obchodníky s tabákovými listy na světě a že často nakupují a uvádějí na trh tabák nakoupený svými italskými dceřinými společnostmi (bod 340 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

29 Pokud jde o společnost SCC, Komise poukázala na to, že spolu se svým italským partnerem ovládala společnost Transcatab ještě před tím, než v ní nabyla veškerý kapitál. Skutečnost, že SCC po této akvizici „neprovedla žádné změny ve vedení" své dceřiné společnosti, proto nelze považovat za důkaz o tom, že poté, co se stala 100 % vlastníkem, nevykonávala na členy vedení žádný vliv. Pokud jde zejména o přenesení výkonných pravomocí na generálního ředitele společnosti Transcatab, Komise prohlásila, že nemá k dispozici žádné informace, z nichž by mohla dovodit, že nebyl určen společností SCC, jako tomu bylo u ostatních členů správní rady (body 341 a 342 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

30 Komise následně odmítla argument společnosti SCC, že mezi ní a její dceřinou společností neexistovalo žádné komunikační spojení (body 343 a 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

31 Komise v tomto ohledu uvedla, že činnosti společnosti Transcatab byly považovány za činnosti společnosti Standard Commercial Tobacco Co., Inc., holdingové společnosti uvnitř skupiny SCC, v níž SCC vlastnila 100 % podíl, a že byly analyzovány v rámci činností skupiny zahrnujících prodej produktů skupiny SCC výrobcům cigaret. Komise z toho vyvodila, že výsledky činnosti společnosti Transcatab byly oznamovány vyšším úrovním skupiny a následně probíhala jejich konsolidace (bod 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

32 Komise upřesnila, že jelikož skupiny, k nimž společnosti Transcatab a Dimon Italia patřily za trvání protiprávního jednání, zanikly fúzí, při níž vznikl nový subjekt Alliance One, byl tento nový subjekt adresátem napadeného rozhodnutí coby právní nástupce obou těchto skupin (bod 349 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

33 S ohledem na tyto skutečnosti dospěla Komise v bodě 351 odůvodnění napadeného rozhodnutí k závěru, že je třeba společnosti Deltafina, Universal, Mindo (dříve Dimon Italia), Transcatab, Alliance One, Romana Tabacchi a sdružení APTI a Unitab považovat za odpovědné za protiprávní jednání a že musejí být adresáty napadeného rozhodnutí.

Stanovení výše pokuty

34 V bodech 356 až 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí zkoumala Komise otázku pokut, které měly být uloženy jeho adresátům.

35 Výše pokut byla Komisí stanovena v závislosti na závažnosti a délce trvání daných protiprávních jednání, což jsou dvě kritéria výslovně uvedená v čl. 23 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1) a v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 (body 356 a 357 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Stanovení výchozí částky pokut

36 Ohledně závažnosti předmětného protiprávního jednání Komise připomněla, že při jejím hodnocení musí vzít v úvahu samotnou povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu (bod 365 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

37 Komise následně uvedla, že produkce surového tabáku v Itálii odpovídala 38 % produkce v rámci kvót v Evropské unii, což představovalo 67,338 milionů eur v roce 2001, tj. v posledním celém roce trvání protiprávního jednání (bod 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

38 Pokud jde o povahu protiprávního jednání, Komise je považovala za velmi závažné, neboť se týkalo stanovení nákupních cen odrůd surového tabáku v Itálii a rozdělení nakoupeného množství. S poukazem na část napadeného rozhodnutí týkající se analýzy omezení hospodářské soutěže (bod 272 a násl. odůvodnění) Komise dodala, že nákupní kartel může podkopávat vůli producentů dosahovat určitého výnosu, a stejně tak může omezovat hospodářskou soutěž mezi zpracovateli na navazujících trzích. Rovněž uvedla, že tomu tak je zvláště tehdy, když produkt, kterého se kartelová dohoda týká, v daném případě surový tabák, je stejně jako v projednávaném případě významným „vstupem" pro činnost účastníků na navazujícím trhu, kterou je v projednávané věci prvotní zpracování tabáku a prodej zpracovaného tabáku (body 367 a 368 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

39 V bodě 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise z výše uvedených úvah vyvodila závěr, že protiprávní jednání, jehož se dopustili zpracovatelé, musí být kvalifikováno jako velmi závažné.

40 Následně Komise v bodech 370 až 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí zkoumala otázku „specifické váhy" a „odrazení". V tomto ohledu uvedla, že při stanovování výše pokuty je třeba zohlednit „specifickou váhu každého podniku a možné dopady jeho protiprávního jednání" (bod 370 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

41 Komise tak vycházela z toho, že pokuty musejí být stanoveny v závislosti na postavení každého dotyčného účastníka na trhu (bod 371 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

42 Komise v tomto ohledu konstatovala, že v případě společnosti Deltafina musí být výchozí částka pokuty nejvyšší, protože podle všeho byla největším odběratelem s přibližně 25 % podílem na trhu v roce 2001 (bod 372 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

43 Vzhledem k tomu, že společnosti Transcatab, Dimon Italia a Romana Tabacchi měly v roce 2001 menší podíly na relevantním trhu, a sice přibližně 9 až 11 %, Komise usoudila, že „musejí být uvažovány v jedné skupině" a že výchozí částka pokuty musí být v jejich případě nižší (bod 373 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

44 Komise však dospěla k tomu, že výchozí částka, která odráží pouze postavení na trhu, nebude mít na společnosti Deltafina, Dimon Italia (Mindo) a Transcatab dostatečný odrazující účinek, protože i přes jejich poměrně nízký obrat každá z nich je – nebo v případě společnosti Mindo byla – součástí nadnárodních skupin značné hospodářské a finanční síly, které byly hlavními světovými obchodníky s tabákem a působily na různých úrovních činnosti v tabákovém průmyslu a na různých zeměpisných trzích (bod 374 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

45 Aby pokuta odrazovala, měla tedy Komise za to, že je třeba na výchozí částku stanovenou společnosti Deltafina použít násobitel 1,5 – tj. zvýšení o 50 % – a na výchozí částku stanovenou společnostem Dimon Italia (Mindo) a Transcatab násobitel 1,25 – tj. zvýšení o 25 % (bod 375 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

46 Komise tak v bodě 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí stanovila výchozí částky pokut následovně :

– Deltafina: 37,5 milionu eur;

– Transcatab: 12,5 milionu eur;

– Dimon Italia (Mindo): 12,5 milionu eur;

– Romana Tabacchi: 10 milionů eur.

Stanovení základní částky pokut

47 V bodech 377 a 378 odůvodnění napadeného rozhodnutí zkoumala Komise otázku délky trvání protiprávního jednání.

48 Komise usoudila, že zpracovatelé začali kartelovou dohodu provádět dne 29. září 1995 a že kartelová dohoda podle jejich prohlášení přestala existovat dne 19. února 2002. Komise tak měla za to, že je třeba výchozí částku pokut uložených zpracovatelům, vyjma společnosti Romana Tabacchi, jejíž účast trvala kratší dobu, zvýšit o 60 %.

49 Základní částky pokut uložených adresátům napadeného rozhodnutí byly tedy stanoveny následovně:

– Deltafina: 60 milionů eur;

– Transcatab: 20 milionů eur;

– Dimon Italia (Mindo): 20 milionů eur;

– Romana Tabacchi: 12,5 milionu eur.

Polehčující okolnosti

50 V bodech 380 až 398 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise zkoumala, zda je třeba přihlédnout k polehčujícím okolnostem.

51 Pokud jde zejména o společnost Transcatab, Komise odmítla veškeré její argumenty, na jejichž základě se na ni měly uplatnit polehčující okolnosti.

52 Komise nejprve uvedla, že provádění kartelové dohody zpracovatelů nesouviselo s meziodvětvovými dohodami uzavřenými na půdě sdružení APTI. Z toho vyvodila, že podnětem k chování zpracovatelů nebyl italský právní rámec, a že tedy nelze zpracovatelům na základě tohoto argumentu pokutu snížit (bod 381 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

53 Komise následně odmítla argument zpracovatelů, že jim musí být pokuta snížena, protože protiprávní jednání ukončili před tím, než Komise zasáhla. Komise v tomto

ohledu připomněla judikaturu, podle které platí, že ve věcech týkajících se závažných protiprávních jednání porušujících pravidla hospodářské soutěže, v jejichž případě účastníci věděli nebo nutně museli vědět, že jejich chování je od základu protiprávní, v zásadě nelze pokutu při jejím výpočtu snížit z důvodu, že protiprávní jednání ukončili ještě předtím, než Komise zasáhla (bod 382 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

54 Komise také uvedla, že nemůže vycházet z toho, že by kartelová dohoda nebyla prováděna, protože z popisu skutkových okolností vyplývá, že účastníci zajišťovali provádění kartelové dohody zejména díky své účasti na pravidelných schůzkách a na pravidelných výměnách informací o cenách a množstvích v průběhu nákupní sezóny (bod 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

55 Komise konečně odmítla argument společnosti Transcatab, že při určování výše pokuty měly být podle bodu 5 písm. b) pokynů o metodě stanovování pokut udělených [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“) zohledněny zvláštní hospodářské a sociální souvislosti trhu se surovým tabákem v Itálii. Komise poznamenala, že se uvedený bod 5 písm. b) pokynů použije jen výjimečně a že projednávaná věc nevykazuje totožné nebo podobné charakteristiky jako věc, na niž společnost Transcatab odkazuje na podporu svého argumentu. Komise ještě dodala, že nelze připustit, že by existence protiprávních praktik dotýkajících se odvětví tabáku v některých italských regionech mohla mít rozhodující vliv na vznik praktik posuzovaných v projednávané věci, a že reforma společné organizace trhů má příliš nejisté a časově vzdálené účinky na to, aby mohla odůvodňovat uplatnění polehčující okolnosti (bod 384 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

56 Komise následně zvážila konkrétní situaci společnosti Deltafina a dospěla k závěru, že je třeba jí pokutu z důvodu její spolupráce snížit o 50 % (body 385 až 398 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

57 Po zohlednění polehčujících okolností stanovila Komise výši pokut následovně (bod 399 odůvodnění napadeného rozhodnutí):

– Deltafina: 30 milionů eur;

– Dimon Italia (Mindo): 20 milionů eur;

– Transcatab: 20 milionů eur;

– Romana Tabacchi: 8,75 milionu eur.

58 Komise nakonec připomněla, že podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 nesmí pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok. Dodala, že jsou-li dotyčné podniky součástí určité skupiny, je-li prokázáno, že tyto podniky podléhají rozhodujícímu vlivu svých mateřských společností, a jsou-li tedy tyto mateřské společnosti solidárně odpovědné za zaplacení pokuty uložené jejich dceřiné společnosti, je třeba pro účely stanovení výše uvedené horní hranice 10 % zohlednit celosvětový obrat skupiny (body 400 a 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

59 Z tohoto důvodu Komise uvedla, že pokuta uložená společnosti Romana Tabacchi nesmí přesáhnout 2,05 milionu eur a že ostatní pokuty není třeba na základě tohoto ustanovení snižovat (body 402 a 403 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Použití oznámení o spolupráci

60 V bodech 405 až 500 odůvodnění napadeného rozhodnutí se Komise vyjádřila k uplatnění oznámení o spolupráci v projednávané věci.

61 Společnosti Deltafina, Dimon Italia i Transcatab požádaly o uplatnění uvedeného oznámení. Pokud jde o společnost Deltafina, Komise připomněla, že jí poskytla podmínečnou ochranu před pokutami. Komise dále upřesnila, že dospěla k předběžnému závěru, že společnost Dimon Italia byla prvním a společnost Transcatab druhým podnikem, které předložily důkazy o předpokládaném protiprávním jednání, které představují významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise již vlastní, ve smyslu bodu 22 oznámení o spoluprácí (body 405 až 407 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

62 Po posouzení situace společnosti Deltafina a po vyslovení závěru, že jí ochranu před pokutami nelze poskytnout, neboť porušila povinnost spolupráce stanovenou v oznámení o spolupráci (viz body 408 až 484 odůvodnění napadeného rozhodnutí a body 4 a 10 výše), Komise zkoumala případ společností Dimon Italia a Transcatab.

63 Komise zaprvé dospěla k závěru, že neposkytnutí konečné ochrany před pokutami společnosti Deltafina nemá v žádném případě přímý vliv na to, jak má být oznámení o spolupráci uplatněno ve vztahu ke společnostem Dimon Italia a Transcatab (body 485 až 491 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

64 Zadruhé určila rozsah, v jakém bylo možné snížit pokutu zejména společnosti Transcatab na základě uvedeného oznámení.

65 V tomto ohledu Komise nejprve konstatovala, že společnost Transcatab splnila podmínky, které jí byly stanoveny, tedy že ukončila svou účast na protiprávním jednání nejpozději ke dni předložení důkazů (body 492 a 493 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

66 Komise následně uvedla, že při určování rozsahu snížení bere v úvahu okamžik, kdy byly důkazy předloženy, míru, v jaké přinášejí přidanou hodnotu, a k rozsahu a trvalosti spolupráce ze strany podniků po dni oznámení důkazů (bod 494 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

67 Komise tedy zaprvé poznamenala, že společnost Transcatab svou žádost o shovívavost předložila ještě před tím, než Komise zahájila aktivní vyšetřování, že se její žádost kryla s celým obdobím trvání protiprávního jednání a že předložené důkazy byly v mnoha ohledech potvrzením důkazů, které již Komise měla k dispozici (bod 495 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

68 Zadruhé, pokud jde konkrétně o dokumenty poskytnuté společností Transcatab, Komise uznala, že popis skutkových okolností, který z nich vyplýval, byl zvlášť podrobný a velmi užitečný pro pochopení protiprávního jednání, a zejména některých jeho aspektů (jako například uzavření meziodvětvové dohody v roce 1999 ohledně přebytkové produkce tabáku v roce 1998). Komise však uvedla, že o všech faktech, k nimž jí společnost Transcatab poskytla důkazy, již věděla (bod 497 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

69 Komise nakonec také uznala, že s ní společnost Transcatab spolupracovala v průběhu celého řízení a že nezpochybnila skutková zjištění, o která se Komise v oznámení námitek opírala (bod 498 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

70 Komise tak dospěla k závěru, že společnosti Transcatab musí být poskytnuto rozsáhlejší snížení pokuty stanovené v odpovídajícím rozmezí, a sice snížení o 30 % (bod 499 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

71 V souladu s čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 Komise nakonec stanovila (viz článek 2 napadeného rozhodnutí) výši pokut uložených podnikům a sdružením podniků, jimž bylo určeno napadené rozhodnutí, následovně:

– Deltafina a Universal, společně a nerozdílně: 30 milionů eur;

– Dimon Italia (Mindo) a Alliance One: 10 milionů eur s tím, že Alliance One odpovídá do celé výše a Mindo odpovídá společně a nerozdílně pouze do výše 3 990 000 eur;

– Transcatab a Alliance One, společně a nerozdílně: 14 milionů eur;

– Romana Tabacchi: 2,05 milionu eur;

– APTI: 1 000 eur;

– Unitab: 1 000 eur.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

72 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 24. ledna 2006 podala společnost Alliance One žalobu znějící zejména na částečné zrušení napadeného rozhodnutí (věc T-25/06). Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 3. února 2006 podala společnost Transcatab projednávanou žalobu.

73 Společnost Alliance One ve svém návrhu požádala o spojení uvedené věci s projednávanou věcí. Tuto žádost učinila ve svém návrhu také společnost Transcatab.

74 Tribunál žádosti o spojení nevyhověl.

75 Dne 24. listopadu 2009 položil Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu Tribunálu písemnou otázku společnosti Transcatab, která na ni ve stanovené lhůtě odpověděla. Dne 4. února 2010 předložila Komise vyjádření k odpovědi společnosti Transcatab.

76 Tribunál se na základě zprávy soudkyně zpravodajky rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření požádal společnost Transcatab o předložení jednoho dokumentu. Daný dokument byl předložen ve stanovené lhůtě.

77 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 30. listopadu 2010.

78 Na jednání vyzval Tribunál společnost Transcatab na základě článku 64 jednacího řádu, aby předložila další dokument. Společnost Transcatab tento dokument předložila dne 22. prosince 2010.

79 Společnost Transcatab navrhuje, aby Tribunál:

– napadené rozhodnutí částečně zrušil;

– snížil pokutu, která jí byla uložena;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

80 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– žalobu zamítl;

– stanovil výši pokuty na 15 milionů eur na základě pravomocí, které mu svěřuje článek 229 ES;

– uložil společnosti Transcatab náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

81 Na podporu své žaloby uplatňuje společnost Transcatab pět žalobních důvodů, z nichž některé jsou rozděleny do více částí. V rámci prvního žalobního důvodu společnost Transcatab v podstatě tvrdí, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když shledala společnost Alliance One odpovědnou za její chování, že Komise nedostatečně odůvodnila postoj, který v této souvislosti zastávala, a že také porušila její právo na obhajobu. Druhý žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení, nedostatku odůvodnění a nelogického odůvodnění, z porušení práva na obhajobu a z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení a zásady ochrany legitimního očekávání při stanovování pokuty. Třetí žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení a nedostatku odůvodnění při stanovování výše pokuty s ohledem na posouzení délky trvání protiprávního jednání, z porušení zásady *ne bis in idem* v souvislosti s pokutou uloženou sdružení APTI a z porušení zásady rovného zacházení. V rámci čtvrtého žalobního důvodu společnost Transcatab tvrdí, že Komise měla v napadeném rozhodnutí nesprávně za to, že nelze použít žádnou z polehčujících okolností, kterých se dovolávala. V rámci pátého žalobního důvodu konečně uvádí, že se Komise dopustila pochybení při uplatnění oznámení o spolupráci.

82 Komise se domnívá, že se společnost Transcatab svým třetím žalobním důvodem odchýlila od své předchozí spolupráce spočívající v tom, že nezpochybňovala skutková zjištění uvedená v oznámení námitek. Komise proto předkládá Tribunálu vzájemný návrh, aby společnosti Transcatab pokutu snížil jen o 25 % oproti dosavadním 30 %, a aby ji tedy stanovil v rámci výkonu své pravomoci provádět soudní přezkum v plné jurisdikci na 15 milionů eur.

1. *K prvnímu žalobnímu důvodu, který se týká přičtení protiprávního jednání společnosti Transcatab k tíži její mateřské společnosti*

K první části prvního žalobního důvodu, vycházející z nesprávného výkladu judikatury, z přehlížení předložených důkazů a z porušení práva na obhajobu

Argumenty účastnic řízení

83 Společnost Transcatab předně zpochybňuje závěry obsažené v napadeném rozhodnutí, podle kterých již pouhá skutečnost, že společnost SCC vlastnila za trvání protiprávního jednání 100 % jejího kapitálu, stačí k tomu, aby bylo možné presumovat její odpovědnost za protiprávní jednání její dceřiné společnosti. Taková domněnka je podle společnosti Transcatab v rozporu s judikaturou. Podle ní musí Komise prokázat existenci dalších indicií, na jejichž základě pak bude možné se domnívat, že mateřská společnost skutečně vykonávala na svou dceřinou společnost rozhodující vliv. Podle ní se Komise v projednávané věci spokojila s tím, že odpovědnost společnosti SCC jen presumovala, a neposkytla další indicie, jež by mohly takovou odpovědnost založit. Komise tak podle společnosti Transcatab obrátila důkazní břemeno, které nemá nést společnost Transcatab nebo její mateřská společnost, nýbrž sama Komise.

84 Společnost Transcatab dále tvrdí, že společnost SCC předložila Komisi dostatečné důkazy o tom, že na chování společnosti Transcatab neměla žádný vliv. Tyto důkazy se podle společnosti Transcatab týkají jak popisu místních poměrů na italském trhu, tak i charakteristických znaků struktury skupiny SCC, které ukazují, že její dceřiné společnosti jednaly nezávisle. Tyto důkazy se podle ní dále týkají samostatnosti její správní rady a jejího generálního ředitele.

85 Společnost Transcatab dále ve své replice uvádí, že tvrzení Komise, podle něhož lze domněnku o rozhodujícím vlivu vyvrátit jen tehdy, je-li účast výhradně finanční, je v rozporu s judikaturou. Podle společnosti Transcatab Komise nezkoumala pozorně důkazy předložené v průběhu správního řízení a veškeré argumenty odmítla pouze na základě nepodložených předpojatých názorů. Zaprvé tvrzení, že je nepravděpodobné, že by mateřská společnosti mohla zcela delegovat řízení dceřiné společnosti, není podle společnosti Transcatab opodstatněné. Jak společnost Transcatab podle svých slov prokázala v průběhu správního řízení, rozvětvená struktura skupiny totiž znemožňuje jednotné řízení. Zadruhé podle ní Komise vztáhla domněnku o rozhodujícím vlivu i na období, kdy SCC vlastnila jen 50 % kapitálu společnosti Transcatab, přestože tato společnost a společnost SCC prokázaly, že správní rada a generální ředitel společnosti Transcatab, jimž byly svěřeny veškeré pravomoci v oblasti řízení společnosti, byli jmenováni před tím, než společnost SCC získala nad touto společností výlučnou kontrolu. Zatřetí skutečnost, že některé dokumenty byly sepsány v anglickém jazyce, podle společnosti Transcatab nestačí jako důkaz o vlivu mateřské společnosti na řízení obchodních činností společnosti Transcatab. Společnost Transcatab na závěr uvádí, že Komise neprávem odmítla předložené důkazy, a to bez dostatečného nebo logického odůvodnění a bez jejich porovnání s dalšími dokumenty, jejichž průkaznost byla přinejmenším rovnocenná. Komise tak podle společnosti Transcatab nedodržela svou povinnost provést nestranné vyšetření věci.

86 Komise konečně podle společnosti Transcatab porušila právo společnosti Alliance One na obhajobu, neboť v napadeném rozhodnutí použila dokumenty ze spisu, které nebyly zmíněny v oznámení námitek, čímž společnosti SCC znemožnila, aby se k nim vyjádřila, a z tohoto důvodu porušila legitimní očekávání jejího právního nástupce, tj. společnosti Alliance One. Společnost Transcatab připouští, že se jednalo o dokumenty, které účastníce řízení znaly. Vzhledem k tomu, že však tyto dokumenty nebyly zmíněny v oznámení námitek, mohly se podle společnosti Transcatab účastnice řízení právem domnívat, že pro účely projednávané věci nejsou důležité, a že tedy není nutné se k nim vyjadřovat. Společnost Transcatab v replice i na jednání uvedla, že namítá porušení svého práva na obhajobu.

87 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty. Pokud jde zejména o výtku týkající se porušení práva společnosti Alliance One na obhajobu, Komise pochybuje o její přípustnosti, neboť společnost Transcatab nenamítá porušení vlastního práva, nýbrž práva jiného účastníka. Rozšíření výtky i na vlastní právo společnosti Transcatab na obhajobu je podle Komise opožděné, a tudíž nepřípustné.

Závěry Tribunálu

– K porušení pravidel, podle kterých se jednání dceřiné společnosti přičítá její mateřské společnosti

88 Pokud jde o první výtku uplatněnou společností Transcatab, je třeba připomenout, že se právo hospodářské soutěže vztahuje na činnosti podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 59) a že pojem „podnik" zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 112, a ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, bod 54).

89 Z judikatury vyplývá, že pojem „podnik" musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (rozsudky Soudního dvora ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Sb. rozh. s. I-11987, bod 40, a Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 55; rozsudek Tribunálu ze dne 15. září 2005, DaimlerChrysler v. Komise, T-325/01, Sb. rozh. s. II-3319, bod 85).

90 Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 145; ze dne 11. prosince 2007, ETI a další, C-280/06, Sb. rozh. s. I-10893, bod 39, a Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 56).

91 Protiprávní jednání porušující právo hospodářské soutěže se musí jednoznačně přičíst právnímu subjektu, kterému lze ukládat pokuty. Pro účely provádění a výkonu rozhodnutí Komise v oblasti práva hospodářské soutěže je totiž nezbytné označit za adresáta takovou entitu, která je nadána právní subjektivitou (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, zvaný „PVC II", T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, bod 978).

92 Z ustálené judikatury vyplývá, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť s vlastní právní subjektivitou, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě provádí pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 58 a citovaná judikatura).

93 Vzhledem k tomu, že mateřská společnost a její dceřiná společnost jsou součástí téže hospodářské jednotky, a tudíž tvoří jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, může totiž Komise v takové situaci určit za adresáta rozhodnutí, kterým se ukládají pokuty, mateřskou společnost, přičemž se nevyžaduje prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 59).

94 Z judikatury také vyplývá, že v konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla v oblasti hospodářské soutěže, zaprvé tato mateřská společnost může vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a zadruhé existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně takový vliv vykonává (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 60 a citovaná judikatura).

95 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, když Komise prokáže, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, bod 29, a Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 61).

96 Soudní dvůr sice v bodech 28 a 29 rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 95 výše, uvedl kromě vlastnictví 100 % kapitálu dceřiné společnosti také další okolnosti jako nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, Soudní dvůr však takové okolnosti uvedl pouze s cílem popsat souhrn skutečností, na kterých Tribunál založil své úvahy, a nikoli proto, aby bylo uplatnění domněnky uvedené v bodě 94 výše podmíněno předložením dalších nepřímých důkazů o skutečně vykonávaném vlivu mateřské společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 62 a citovaná judikatura; rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 2008, Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, T-69/04, Sb. rozh. s. II-2567, bod 57).

97 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že když Komise přičetla mateřské společnosti odpovědnost za protiprávní jednání, jehož se dopustila její dceřiná společnost, vycházela přitom z předpokladu, že tuto odpovědnost lze přičíst, pokud jsou mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky, a v důsledku toho představují jediný podnik ve smyslu článku 81 ES (bod 325 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

98 Ústředním bodem, ze kterého Komise vycházela při stanovení, že mateřské společnosti může být přičteno protiprávní jednání její dceřiné společnosti, je nesamostatnost dceřiné společnosti, pokud jde o její chování na trhu. Tato nesamostatnost je totiž logickým důsledkem „rozhodujícího vlivu" vykonávaného mateřskou společností na chování její dceřiné společnosti a skutečné vykonávání takového vlivu lze podle judikatury presumovat v případě, kdy mateřská společnost vlastní veškerý kapitál své dceřiné společnosti (viz body 329 a 330 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

99 V bodě 331 odůvodnění napadeného rozhodnutí tak Komise konstatovala, že společnost Transcatab v projednávané věci „nejedná samostatně", protože je 100 % ovládána svou mateřskou společností SCC.

100 Na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Transcatab ve své replice, tedy že Komise v projednávané věci přeměnila domněnku „*iuris tantum*" na domněnku „*iuris et de iure*", se tyto úvahy neodchylují od logiky vyvratitelné domněnky. Stejně jako v případě jiných vyvratitelných domněnek přípustných v právu hospodářské soutěže tak platí, že může-li Komise určitou skutečnost legálně presumovat, pak se tato skutečnost považuje za prokázanou, dokud dotyčný podnik domněnku nevyvrátí předložením nezvratných důkazů o opaku (rozsudky Soudního dvora Komise v. Anic Partecipazioni, bod 90 výše, body 121 a 126, a ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, body 162 a 167). Dále s ohledem na vyvratitelnost uvedené domněnky, tj. že může být v každém posuzovaném případě vyvrácena, nevzniká

odpovědnost mateřské společnosti vlastnící veškerý základní kapitál své dceřiné společnosti automaticky, což by bylo v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti, na níž stojí právo hospodářské soutěže.

101 Komise tedy neporušila pravidla, podle kterých se chování dceřiné společnosti přičítá její mateřské společnosti, když v podstatě shledala společnost SCC, jejíž je Alliance One právní nástupkyní, odpovědnou za protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost Transcatab.

102 Je nutno konstatovat, že takový závěr nelze zpochybnit argumenty, které společnost Transcatab předložila v odpověď na písemnou otázku Tribunálu ohledně důsledků, jaké je třeba vyvodit z rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše. Podle společnosti Transcatab byla v tomto rozsudku zaprvé nesprávně vyložena předchozí judikatura, zejména rozsudek Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 95 výše, a judikatura je v tomto ohledu každopádně nejednoznačná. Zadruhé, skutkový rámec věci, v níž byl tento rozsudek vydán, se podle společnosti Transcatab liší od skutkového rámce projednávané věci, neboť do kartelové dohody bylo zapojeno více dceřiných společností, a proto bylo podle ní obtížnější prokázat, že mateřská společnost o protisoutěžních aktivitách nevěděla. Pokud jde o první argument, stačí konstatovat, že z rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše (v tomto smyslu viz také stanovisko generální advokátky Kokott předcházející tomuto rozsudku, Sb. rozh. s. I-8241, body 60 a 61) vyplývá, že Soudní dvůr nejen že zohlednil judikaturu, na níž společnost Transcatab zakládá velkou část své hlavní argumentace, tj. zejména rozsudek Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 95 výše, ale také podal jednoznačný výklad předchozí judikatury (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, body 58 až 62). Pokud jde o druhý argument, stačí konstatovat, že údajný rozdíl mezi oběma věcmi je zcela irelevantní, protože kritérium, na jehož základě byla odpovědnost přičtena ve věci, v níž byl vydán rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, se vůbec netýkalo přímé či nepřímé vědomosti mateřské společnosti o aktivitách prováděných

její dceřinou společností nebo dceřinými společnostmi. Jak správně uvádí Komise, v uvedeném rozsudku taková skutečnost každopádně nebyla zohledněna.

– K nezohlednění důkazů předložených k vyvrácení uplatněné domněnky

103 Jak bylo uvedeno v bodech 94 a 95 výše, je-li veškerý kapitál dceřiné společnosti vlastněn její mateřskou společností, může Komise vycházet z domněnky, že tato mateřská společnost vykonává na chování této dceřiné společnosti rozhodující vliv, a přitom nemusí podávat další důkazy o tom, že mateřská společnost skutečně takový vliv vykonávala nebo dokonce že měla sebemenší vědomost o protiprávním jednání nebo o zapojení uvedené dceřiné společnosti do tohoto protiprávního jednání. Jedná se o vyvratitelnou domněnku, kterou lze vyvrátit důkazem o opaku. Na rozdíl od tvrzení společnosti Transcatab je tedy na společnosti SCC – která za trvání protiprávního jednání vlastnila 100 % kapitálu společnosti Transcatab (viz bod 336 odůvodnění napadeného rozhodnutí) – aby tuto domněnku vyvrátila důkazy, jimiž lze prokázat, že její dceřiná společnost samostatně určuje své jednání na trhu, a že tedy tyto dvě společnosti netvoří jedinou hospodářskou jednotku. V opačném případě je výkon kontroly prokázán tím, že domněnka vycházející z vlastnictví veškerého kapitálu nebyla vyvrácena (v tomto smyslu viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, body 60 až 62 a citovaná judikatura; rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, T-175/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 93).

104 V projednávané věci se Komise v bodech 335 až 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí věnovala zkoumání argumentů a důkazů, které společnost SCC předložila ve své odpovědi na oznámení námitek k prokázání toho, že na obchodní politiku

společnosti Transcatab nevykonávala rozhodující vliv, a usoudila, že těmito argumenty a důkazy nelze uplatněnou domněnku vyvrátit.

105 Je nutno konstatovat, že společnost Transcatab ve své žalobě pouze uvedla, aniž svá tvrzení jakkoli podložila, že společnost SCC v průběhu správního řízení prokázala, že má decentralizovanou strukturu s vlastním, zcela nezávislým místním vedením, na které byly přeneseny veškeré funkce, a to právě s ohledem na zvláštnosti italského trhu se surovým tabákem, a že členové její správní rady a její generální ředitel byli samostatní a neměli žádnou přímou ani nepřímou vazbu na společnost SCC. Společnost Transcatab však nijak neoznačila případná pochybení, kterých se Komise měla dopustit v napadeném rozhodnutí v souvislosti s posouzením těchto důkazů. Společnost Transcatab uvedla některé argumenty, jimiž nepřímo vyjádřila výhrady k napadenému rozhodnutí, až v replice, a to v odpověď na některé argumenty Komise.

106 Nejprve je třeba uvést, jak Komise správně konstatovala v bodě 338 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že má-li dceřiná společnost vlastní místní vedení a vlastní prostředky, tato skutečnost každopádně sama o sobě neprokazuje, že své chování na trhu určuje nezávisle na své mateřské společnosti. Přenesení správy běžných činností na místní vedení 100 % vlastněné dceřiné společnosti je totiž obvyklou praxí, a nemůže proto dokazovat skutečnou samostatnost dceřiných společností. Totéž platí i pro argument založený na údajných charakteristikách italského trhu se surovým tabákem, neboť tyto charakteristiky nebrání mateřské společnosti v tom, aby nad svou dceřinou společností zcela vykonávala skutečnou kontrolu.

107 Mimoto je třeba konstatovat, že Komise v bodech 341 a 342 odůvodnění napadeného rozhodnutí upřesnila, že před nabytím veškerého kapitálu společnosti Transcatab již společnost SCC tuto společnost ovládala spolu se svým italským partnerem, a že skutečnost, že po převzetí kontroly neprovedla žádnou změnu ve vedení této společnosti, proto nelze považovat za důkaz o tom, že poté, co se stala 100 % vlastníkem své

dceřiné společnosti, na ni nevykonávala žádný vliv. Komise dále uvedla, že přenesení výkonných pravomocí na generálního ředitele společnosti Transcatab, kterého bylo možné – vzhledem k neexistenci důkazu o opaku – důvodně považovat za osobu jmenovanou společností SCC, nebránilo ostatním členům správní rady v tom, aby zastávali výkonné pozice a plnili výkonné funkce.

108 Je třeba podotknout, že jelikož společnost SCC nepodala žádné vysvětlení, Komise činí správně, když přikládá význam skutečnosti, že tato společnost, která v okamžiku, kdy se stala jediným akcionářem, měla veškeré pravomoci k provedení částečné či celkové obměny správní rady, v tomto směru nepodnikla žádné kroky. Z toho vyplývá, že o ponechání členů správní rady, a zvláště generálního ředitele, ve funkci musela rozhodnout společnost SCC jakožto jediný akcionář společnosti Transcatab.

109 Navíc skutečnost, že jediná osoba, a sice generální ředitel, je nadána významnými pravomocemi, které na ni byly přeneseny správní radou, může naopak svědčit o vůli mateřské společnosti usnadnit výkon kontroly nad svou dceřinou společností, a to právě omezením role správní rady pouze na okrajové činnosti a soustředěním veškerých pravomocí do rukou jedné „důvěryhodné osoby“. Není totiž věrohodné, jako je tomu v případě společnosti Transcatab, že by nadnárodní společnost přenesla veškeré pravomoci provozní dceřiné společnosti na národním trhu – či dokonce souhlasila s přenesením pravomocí, k němuž došlo před získáním úplné kontroly – na fyzickou osobu jednající zcela samostatně a údajně nejmenovanou jediným akcionářem, která by vybírala členy správní rady, čímž by zbavila každou další osobu jakéhokoli vlivu na řízení společnosti, a která by *de facto* nikomu neskládala účty ze své činnosti.

110 Přihlédne-li se též ke skutečnosti, že přenesení pravomocí na generálního ředitele dceřiné společnosti není nijak neobvyklé, nemůže tedy takový argument vyvrátit domněnku o kontrole vykonávané mateřskou společností nad společností Transcatab.

111 Pokud jde dále o argument, jímž je napadán závěr, který měla Komise vyvodit z toho, že některé dokumenty byly sepisovány v anglickém jazyce, stačí konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Transcatab, dokumenty zmíněné v bodech 343 až 346 odůvodnění napadeného rozhodnutí neměly být důkazem o tom, že mateřské společnosti byly schopné ovlivňovat nebo v praxi ovlivňovaly chování svých italských dceřiných společností, natož pak důkazem o tom, že mateřské společnosti o předmětné kartelové dohodě věděly. Komise naopak některé dokumenty obsažené ve správním spisu použila jen k určení míry věrohodnosti důkazů a argumentů, které společnost SCC předložila ve své odpovědi na oznámení námitek a jimiž chtěla vyvrátit domněnku o rozhodujícím vlivu na Transcatab.

112 Nakonec je třeba podotknout, že na rozdíl od toho, co společnost Transcatab tvrdí ve své replice, z napadeného rozhodnutí nijak nevyplývá, že by domněnku o rozhodujícím vlivu bylo možné vyvrátit pouze tehdy, je-li účast mateřské společnosti výhradně finanční.

113 Z toho vyplývá, že výtka týkající se nezohlednění důkazů předložených k vyvrácení uplatněné domněnky musí být zamítnuta.

– K porušení práva na obhajobu

114 Pokud jde o třetí výtku společnosti Transcatab, je třeba připomenout, že dodržení práva na obhajobu při vedení správních řízení v oblasti politiky hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu práva Unie, jejíž dodržování zajišťují soudy Unie (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, bod 26 a citovaná judikatura).

115 Podle ustálené judikatury platí, že dodržování práva na obhajobu vyžaduje, aby bylo dotyčnému podniku v průběhu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit své stanovisko k reálnosti a relevanci tvrzených skutečností, jakož i k dokumentům použitým Komisí na podporu jejího tvrzení, že došlo k protiprávnímu jednání porušujícímu Smlouvu (rozsudky Soudního dvora ze dne 7. června 1983, Musique Diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 10, a ze dne 6. dubna 1995, BPB Industries a British Gypsum v. Komise, C-310/93 P, Recueil, s. I-865, bod 21).

116 Článek 27 odst. 1 nařízení č. 1/2003 tuto zásadu odráží, neboť stanoví, že oznámení námitek zaslané účastníkům řízení musí jasným způsobem uvádět veškeré podstatné skutečnosti, o které se Komise v této fázi řízení opírá (v tomto smyslu viz rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 88 výše, bod 67), aby bylo dotčeným osobám umožněno skutečně zjistit, jaké chování jim Komise vytýká, a aby se mohly účinně obhájit před tím, než Komise přijme konečné rozhodnutí. Tento požadavek je dodržen, když uvedené rozhodnutí dotčeným osobám nepřičítá protiprávní jednání, která nebyla uvedena v oznámení námitek, a obsahuje pouze skutkové okolnosti, ke kterým se dotčené osoby měly příležitost vyjádřit (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise, T-213/00, Recueil, s. II-913, bod 109 a citovaná judikatura).

117 Tyto údaje však mohou být stručné a konečné rozhodnutí nemusí být kopií oznámení námitek (v tomto smyslu viz rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 115 výše, bod 14), protože oznámení námitek je přípravný dokument a v něm obsažené skutkové a právní posouzení má jen předběžný charakter (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. listopadu 1987, British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise, 142/84 a 156/84, Recueil, s. 4487, bod 70). Jsou tedy přípustné doplňky k oznámení námitek učiněné ve světle odpovědí účastníků řízení, jejichž argumenty prokazují, že skutečně mohli vykonat své právo na obhajobu. Komise rovněž může s ohledem na správní řízení opravit nebo doplnit skutkové nebo právní argumenty na podporu námitek, které uvedla (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 28. února 2002, Compagnie générale maritime a další v. Komise, T-86/95, Recueil, s. II-1011, bod 448, a ze dne 22. října 2002, Schneider Electric v. Komise, T-310/01, Recueil, s. II-4071, bod 438).

118 Soudní dvůr dále upřesnil, že zohlednění argumentu, který předložil podnik v průběhu správního řízení, aniž mu bylo umožněno se v tomto ohledu vyjádřit před přijetím konečného rozhodnutí, nemůže být samo o sobě porušením práva na obhajobu (usnesení Soudního dvora ze dne 10. července 2001, Irish Sugar v. Komise, C-497/99 P, Recueil, s. I-5333, bod 24).

119 Konečně je také třeba připomenout, že k porušení práva na obhajobu dochází podle judikatury tehdy, pokud existuje možnost, že z důvodu pochybení Komise bude mít jí vedené správní řízení odlišný výsledek. Žalující podnik prokáže, že k takovému porušení došlo, dokáže-li dostačujícím způsobem nikoli to, že by rozhodnutí Komise mělo odlišný obsah, ale to, že by svou obhajobu mohl zajistit lépe, kdyby k pochybení nedošlo, například tím, že by na svou obhajobu mohl použít dokumenty, k nimž mu byl ve správním řízení odepřen přístup (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl v. Komise, C-194/99 P, Recueil, s. I-10821, bod 31

a citovaná judikatura, a ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, Sb. rozh. s. I-6375, bod 28).

120 V projednávané věci je třeba poznamenat, že k tomu, aby Komise v oznámení námitek odůvodnila přičtení odpovědnosti k tíži společnosti SCC za protiprávní jednání porušující kartelové právo, jehož se dopustila společnost Transcatab, v níž SCC vlastnila 100 % kapitálu, v zásadě stačilo – s ohledem na zásady vyplývající z judikatury uvedené v bodech 94 až 96 výše – aby prokázala, jak byl kapitál rozložen mezi dceřiné společnosti a mateřské společnosti (viz body 336 až 338 oznámení námitek). Na základě těchto zásad vyplývajících z judikatury byla tedy Komise povinna se v konečném rozhodnutí vyjádřit k argumentům, které účastnice řízení uplatnily v odpověď na uvedené oznámení (viz bod 335 a násl. odůvodnění napadeného rozhodnutí), aby jimi předmětnou domněnku vyvrátily.

121 Ohledně tvrzení společnosti Transcatab, že Komise v napadeném rozhodnutí použila dokumenty, které nebyly zmíněny v oznámení námitek, je dále třeba konstatovat, že teprve v rámci posouzení argumentů a důkazů předložených účastnicemi řízení ve správním řízení se Komise v bodech 335 až 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí skutečně zabývá některými zvláštními aspekty a dokumenty týkajícími se vztahů mezi společnostmi SCC a Transcatab a odkazuje přitom na dokumenty obsažené ve správním spise. Zohlednění těchto aspektů a dokumentů tedy nemohlo mít vliv na účinný výkon práva společnosti Transcatab na obhajobu, a to tím spíše že k uvedeným dokumentům – které již každopádně měla k dispozici – měla v průběhu správního řízení přístup.

122 Ze spisu ostatně vyplývá, že jak společnost SCC, tak společnost Transcatab byly schopny odpovědět na námitku výslovně uvedenou v oznámení námitek, které jim bylo zasláno, a přednést svou obhajobu před úředníkem pro slyšení. Zásada kontradiktornosti tedy byla v průběhu správního řízení dodržena.

123 V každém případě je třeba také připomenout, jak uvedl Soudní dvůr, že jelikož Komise není povinna, pokud jde o přičitatelnost protiprávního jednání, předložit ve fázi oznámení námitek jiné skutečnosti než důkaz o tom, že mateřská společnost vlastní kapitál svých dceřiných společností, nelze argument o porušení práva na obhajobu přijmout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, bod 88 výše, bod 64).

124 Výtku vycházející z porušení práva na obhajobu je tedy třeba po meritorní stránce zamítnout, přičemž není nutné rozhodovat o otázce přípustnosti, kterou vznesla Komise.

125 Závěrem musí být s ohledem na výše uvedené první část prvního žalobního důvodu v plném rozsahu zamítnuta.

Ke druhé části prvního žalobního důvodu, vycházející z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003

Argumenty účastnic řízení

126 Společnost Transcatab tvrdí, že jelikož Komise činila společnost Alliance One odpovědnou za předmětná protiprávní jednání, uložila jí pokutu, která převyšuje maximální hodnotu 10 % jejího obratu za hospodářský rok předcházející přijetí napadeného rozhodnutí, která je stanovena v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Pokuta, která jí byla uložena, totiž podle ní odpovídá přibližně 43 % jejího obratu.

127 V ostatním odkazuje společnost Transcatab na argumenty uplatněné společností Alliance One v její žalobě (věc T-25/06), jejíž kopii přikládá.

128 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

129 Zaprvé je třeba poznamenat, že tato část prvního žalobního důvodu úzce souvisí s jeho první částí, neboť zamítnutí první části tohoto žalobního důvodu má nutně dopad na opodstatněnost jeho druhé části. Proto s ohledem na úvahy, jež vedly k zamítnutí první části tohoto žalobního důvodu, je třeba učinit závěr, že se Komise nedopustila pochybení, když za referenční hodnotu pro výpočet maximální výše 10 % obratu stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 vzala konsolidovaný obrat společnosti SCC (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, bod 103 výše, bod 114).

130 Tato maximální výše totiž musí být vypočtena na základě společného obratu všech společností tvořících jedinou hospodářskou jednotku jednající jako podnik ve smyslu článku 81 ES, neboť pouze společný obrat společností tvořících dotčený podnik může být ukazatelem jeho velikosti a hospodářské síly (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, HFB a další v. Komise, T-9/99, Recueil, s. II-1487, body 528 a 529, a ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, bod 103 výše, bod 114).

131 Pokud jde zadruhé o obecný odkaz společnosti Transcatab na argumenty uplatněné v žalobě předložené její mateřskou společností Alliance One, je třeba poukázat na skutečnost, že takový obecný odkaz na přiloženou písemnost, který Tribunálu

neumožňuje přesně identifikovat argumenty, jež by mohl považovat za argumenty doplňující žalobní důvody uplatněné v písemnostech, musí být považován za nepřípustný.

132 Je totiž třeba připomenout, že na základě článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu musí všechny žaloby obsahovat předmět sporu a stručný popis dovolávaných žalobních důvodů. Podle ustálené judikatury je pro to, aby byla žaloba přípustná, nezbytné, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly, přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně, z textu samotné žaloby. Ačkoliv obsah žaloby lze podpořit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na určité výňatky z písemností, které tvoří její přílohu, obecný odkaz na ostatní písemnosti, byť přiložené k žalobě, nemůže zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které podle výše uvedených ustanovení musejí být uvedeny v žalobě. Tribunálu mimoto nepřísluší vyhledávat a určovat v přílohách žalobní důvody a argumenty, které by mohl pokládat za důvody představující základ žaloby, neboť přílohy mají čistě důkazní a pomocnou funkci (viz rozsudky Tribunálu ze dne 14. prosince 2005, Honeywell v. Komise, T-209/01, Sb. rozh. s. II-5527, body 56 a 57, a ze dne 17. září 2007, Microsoft v. Komise, T-201/04, Sb. rozh. s. II-3601, bod 94 a citovaná judikatura).

133 Druhá část prvního žalobního důvodu tedy musí být zčásti zamítnuta jako neopodstatněná a zčásti odmítnuta jako nepřípustná.

134 Z výše uvedeného vyplývá, že první žalobní důvod musí být v plném rozsahu zamítnut.

2. *Ke druhému žalobnímu důvodu, týkajícímu se stanovení výchozí částky pokuty*

K první části druhého žalobního důvodu, týkající se závažnosti protiprávního jednání

135 V rámci první části druhého žalobního důvodu vznáší společnost Transcatab několik výtek k tomu, že protiprávní jednání bylo v napadeném rozhodnutí kvalifikováno jako „velmi závažné".

136 Na úvod je třeba připomenout obecné zásady, jimiž se řídí určování výše pokut a zvláště posuzování závažnosti protiprávního jednání.

137 V článku 81 odst. 1 písm. a) a b) ES se výslovně prohlašuje, že dohody a jednání ve vzájemné shodě, které přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky nebo omezují nebo kontrolují výrobu nebo odbyt, jsou neslučitelné se společným trhem. Protiprávní jednání tohoto typu, zejména jedná-li se o horizontální kartelové dohody, kvalifikuje judikatura jako zvláště závažná, neboť mají přímý dopad na podstatné parametry hospodářské soutěže na dotčeném trhu (rozsudek Tribunálu ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise, T-141/94, Recueil, s. II-347, bod 675), nebo jako zjevná protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže (rozsudky Tribunálu ze dne 6. dubna 1995, Tréfilunion v. Komise, T-148/89, Recueil, s. II-1063, bod 109, a ze dne 14. května 1998, BPB de Eendracht v. Komise, T-311/94, Recueil, s. II-1129, bod 303).

138 Podle čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 se při stanovování výše pokuty ukládané za porušení čl. 81 odst. 1 ES přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.

139 Podle ustálené judikatury musí být závažnost protiprávního jednání porušujícího právo hospodářské soutěže stanovena v závislosti na několika skutečnostech, jakými jsou zejména zvláštní okolnosti věci, její kontext a odrazující účinek pokut, a to aniž je sestaven závazný nebo taxativní výčet kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto (rozsudky Soudního dvora Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, bod 241; Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 114 výše, bod 54, a ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, bod 91).

140 V zájmu zajištění průhlednosti a nestrannosti svých rozhodnutí, jimiž se stanovují pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, přijala Komise pokyny (první pododstavec pokynů).

141 Pokyny představují nástroj, který je při dodržování právních norem vyšší síly určený k upřesnění kritérií, jež Komise hodlá používat v rámci výkonu své posuzovací pravomoci, kterou jí při stanovování pokut svěřuje čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Pokyny nepředstavují právní základ rozhodnutí, kterým se ukládají pokuty, vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí je založeno na nařízení č. 1/2003, určují však obecným a abstraktním způsobem metodu, kterou si Komise stanovila pro účely stanovování výše pokut uložených tímto rozhodnutím, a v důsledku toho zajišťují právní jistotu podniků (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, body 209 až 213, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, body 219 a 223).

142 Pokyny tedy sice nemohou být kvalifikovány jako právní norma, kterou musí správní orgán v každém případě dodržovat, představují však orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se správa může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li k tomu důvody (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, body 209 a 210, a ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91).

143 Omezení posuzovací pravomoci Komise, které si sama stanovila přijetím pokynů, však není neslučitelné se zachováním podstatného prostoru pro její uvážení (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, body 246, 274 a 275). Skutečnost, že Komise upřesnila v pokynech svůj přístup k posouzení závažnosti protiprávního jednání, totiž nebrání tomu, aby posoudila toto kritérium globálně v závislosti na všech relevantních okolnostech, včetně faktorů, které nejsou výslovně uvedeny v pokynech (rozsudek Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 141 výše, bod 237).

144 Podle metody upravené v pokynech přijme Komise při stanovení výše pokut, které se ukládají dotyčným podnikům, jako výchozí bod částku stanovenou podle závažnosti „vlastní" protiprávnímu jednání. Při hodnocení této závažnosti je třeba brát v úvahu povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu (bod 1 A první pododstavec pokynů).

145 V tomto rámci se protiprávní jednání zařadí do jedné ze tří kategorií, a sice kategorie „méně závažná protiprávní jednání", pro která jsou předpokládané pokuty 1 000 eur až 1 milion eur, kategorie „závažná protiprávní jednání", pro která jsou předpokládané pokuty 1 milion eur až 20 milionů eur, a kategorie „velmi závažná protiprávní

jednání“, pro která jsou předpokládané pokuty nad 20 milionů eur (bod 1 A druhý pododstavec první až třetí odrážka pokynů). Pokud jde o velmi závažná protiprávní jednání, Komise upřesňuje, že těmi jsou obecně horizontální omezení jako „cenové kartely“ a kvóty podílů na trhu nebo jiné praktiky, které ohrožují řádné fungování vnitřního trhu, jako praktiky směřující k rozdělování vnitrostátních trhů nebo jasné zneužívání dominantního postavení podniky majícími praktický monopol (bod 1 A druhý pododstavec třetí odrážka pokynů).

146 Dále je třeba poukázat na skutečnost, že ona tři kritéria pro hodnocení závažnosti protiprávního jednání, která jsou zmíněna v bodě 144 výše, nemají v rámci globálního posuzování stejnou váhu. Povaha protiprávního jednání hraje prvořadou roli zejména při charakterizování „velmi závažných“ protiprávních jednání (rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 139 výše, bod 101, a rozsudek Tribunálu ze dne 28. dubna 2010, Gütermann a Zwicky v. Komise, T-456/05 a T-457/05, Sb. rozh. s. II-1443, bod 137).

147 Ani skutečný dopad ani velikost zeměpisného trhu naproti tomu nejsou nezbytnými faktory pro kvalifikování protiprávního jednání jako velmi závažného v případě horizontálních kartelových dohod, jejichž cílem je tak jako v projednávané věci stanovování cen. Tato dvě kritéria jsou sice faktory, které je třeba brát v úvahu pro posouzení závažnosti protiprávního jednání, pro účely celkového posouzení závažnosti se ale jedná jen o dvě z mnoha kritérií (v tomto smyslu viz rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 114 výše, body 74 a 81, a rozsudky Tribunálu Raiffeisen Zentralbank Österreich v. Komise, bod 141 výše, body 240 a 311, a ze dne 8. října 2008, Carbone-Lorraine v. Komise, T-73/04, Sb. rozh. s. II-2661, bod 91).

148 Podle dnes již také ustálené judikatury tedy z pokynů vyplývá, že horizontální kartelové dohody, jejichž cílem je tak jako v projednávané věci zejména stanovování cen, mohou být kvalifikovány jako „velmi závažné“ již na základě jejich vlastní povahy, s tím, že Komise není povinna prokazovat skutečný dopad protiprávního jednání na trh (rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 114 výše, bod 75; v tomto

smyslu viz také rozsudky Tribunálu ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 178, a ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 150), a omezený rozsah relevantního zeměpisného trhu takové kvalifikaci nestojí v cestě (v tomto smyslu viz rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 139 výše, bod 103, a rozsudek Carbone-Lorraine v. Komise, bod 147 výše, bod 91).

149 Tento závěr je podpořen skutečností, že pokud popis závažných protiprávních jednání uvádí výslovně dopad na trh a účinky v rozsáhlých oblastech společného trhu, popis velmi závažných protiprávních jednání naproti tomu žádný požadavek skutečného dopadu na trh ani účinků ve zvláštní zeměpisné oblasti neuvádí (rozsudek Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 137; v tomto smyslu viz také rozsudky Brasserie nationale a další v. Komise, bod 148 výše, bod 178).

150 Mezi těmito třemi kritérii pro hodnocení závažnosti protiprávního jednání mimoto existuje vzájemná závislost v tom smyslu, že vysoký stupeň závažnosti z hlediska jednoho nebo druhého z kritérií může kompenzovat menší závažnost protiprávního jednání z hlediska jiných kritérií (rozsudek Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 141 výše, bod 241).

151 Pokud jde konkrétně o projednávanou věc, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise určila výši pokut uložených jednotlivým osobám, kterým bylo rozhodnutí určeno, na základě obecné metody, kterou si stanovila v pokynech, a to i když tyto pokyny v uvedeném rozhodnutí výslovně neuvádí.

Argumenty účastnic řízení

152 Společnost Transcatab zaprvé uvádí, že z textu pokynů, tak jak je převzat v bodě 365 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyplývá, že při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je Komise povinna brát v úvahu tři kritéria, a sice vlastní povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu. Komise tak podle ní nemůže kvalifikovat kartelovou dohodu jako „velmi závažnou" pouze na základě povahy protiprávního jednání bez přihlédnutí k ostatním dvěma kritériím.

153 Navzdory ustanovením pokynů však Komise považovala předmětné protiprávní jednání za „velmi závažné". Tato kvalifikace je podle společnosti Transcatab chybná, neboť opomíjí neexistenci skutečného dopadu protiprávního jednání na trh a omezenou velikost relevantního zeměpisného trhu. Kdyby Komise výše uvedená tři kritéria správně zohlednila, musela by kartelovou dohodu kvalifikovat pouze jako „závažné" protiprávní jednání. Společnost Transcatab uvádí, že v několika precedentech kvalifikovala Komise takový cenový kartel, o jaký se jedná v projednávané věci, jako závažné protiprávní jednání. Podle ní dále Komise v projednávané věci nekvalifikovala protiprávní jednání jako velmi závažné výlučně na základě povahy protiprávního jednání, jak sama tvrdí, nýbrž závažnost protiprávního jednání vyhodnotila s přihlédnutím ke všem třem výše uvedeným kritériím, jak to podle společnosti Transcatab vyplývá bodů 365 a 368 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z toho, že Komise stanovila sankci pod minimální hodnotu 20 milionů eur upravenou v pokynech, nelze podle společnosti Transcatab usuzovat, že nemá na uplatnění tohoto žalobního důvodu zájem, neboť tato hodnota podle ní přestavuje pouze orientační údaj o minimální částce pokut, které lze uložit.

154 Společnost Transcatab zadruhé vznáší několik výtek týkajících se konkrétně neexistence dopadů kartelové dohody na trh. Podle společnosti Transcatab totiž dohody, za něž byla v napadeném rozhodnutí uložena sankce, neměly žádný dopad na trh nebo přinejmenším neměly takové účinky, jaké byly dojednány. Podle ní tak z několika srovnání cen provedených Komisí v oznámení námitek vyplývá, že se ceny

uvedené účastnicemi řízení v jejich dohodách nikdy na trh „nepromítly“. Společnost Transcatab uvádí několik konkrétních případů a několik údajů, které podle ní dokládají její tvrzení, a rovněž uvádí, že kdyby dohoda měla nějaké účinky, došlo by ke snížení a stabilizaci cen, což se ale nestalo. Podle společnosti Transcatab se ostatně v samotném napadeném rozhodnutí, a to v bodě 97 a následujících jeho odůvodnění, uvádí, že ceny surového tabáku v Itálii v letech 1990 až 2000 vzrostly způsobem, který neměl v žádném jiném členském státě obdobu, a že tento růst pokračoval až do roku 2002, kdy zpracovatelé své dohody ukončily. Navíc ve věci, v níž bylo vydáno rozhodnutí Komise C (2004) 4030 final ze dne 20. října 2004 v řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (věc COMP/C.38.238/B.2 – Surový tabák – Španělsko) (dále jen „věc Surový tabák – Španělsko“), Komise podle společnosti Transcatab považovala nárůst cen tabáku, a to i přes existenci dohody mezi zpracovateli, za důkaz o tom, že dohody prováděny nebyly. Mimoto ve své předchozí rozhodovací praxi Komise podle společnosti Transcatab přihlédla k neexistenci skutečného dopadu na trh u chování, které bylo považováno za zvlášť závažné, načež ho kvalifikovala jako „závažné“, a nikoli jako „velmi závažné“ porušení. Komise podle ní také nesprávně a bez odůvodnění uvedla, a to v bodě 368 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že kartelová dohoda mohla mít dopad na navazující zpracovatelský trh a na navazující trh, na němž se prodává zpracovaný tabák. Na navazujícím trhu mohla podle ní kartelová dohoda vést nanejvýš ke snížení nákladů producentů cigaret.

155 Podle společnosti Transcatab je dále odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně dopadu protiprávního jednání na trh nelogické, neboť Komise tvrdí, že kartelová dohoda mohla vést ke snížení celkové produkce tabáku na úkor spotřebitelů (bod 282 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zatímco zásadním problémem evropského a italského trhu s tabákem byla přebytková produkce tabáku nízké jakosti. O tom, že kartelová dohoda vedla ke snížení produkce, se navíc Komise podle společnosti Transcatab v oznámení námitek nijak nezmínila. Jelikož tento argument použila poprvé až v napadeném rozhodnutí, porušila tím podle společnosti Transcatab její právo na obhajobu, neboť tato společnost nemohla na tento argument reagovat. Komise se také

podle ní zmínila o potenciálním dopadu na navazující trh vůbec poprvé až v napadeném rozhodnutí, čímž opět porušila její právo na obhajobu.

156 Společnost Transcatab zatřetí tvrdí, že zeměpisný trh dotčený protiprávními jednáními, jež byla sankcionována v napadeném rozhodnutí, je velmi omezeného rozsahu a týká se jen čtyř regionů v Itálii, jak to podle ní vyplývá z bodu 84 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle ní se tak jedná o mnohem menší zeměpisný trh, než je národní trh. Komise podle ní tuto skutečnost při stanovování závažnosti protiprávního jednání nijak nezvážila. Napadené rozhodnutí je tedy podle společnosti Transcatab v tomto ohledu stiženo zjevným nedostatkem odůvodnění. Společnost Transcatab dále uvádí, že na základě rozhodovací praxe Komise mělo být protiprávní jednání považováno za závažné, a nikoli jako velmi závažné. Navíc v rozhodnutí týkajícím se věci Surový tabák – Španělsko Komise podle společnosti Transcatab zohlednila při určování pokuty poměrně malý rozsah výrobkového trhu, který zahrnoval jen některé regiony Španělska.

157 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

158 Úvodem je třeba uvést, že společnost Transcatab formálně zpochybňuje „základní částku" pokuty, která odpovídá v souladu s bodem 1 B čtvrtým pododstavcem pokynů součtu částek stanovených podle závažnosti a délky trvání protiprávního jednání. Nicméně z její argumentace vyplývá, že zpochybněná částka pokuty je částka určená na základě závažnosti protiprávního jednání, takže částka, o kterou v rámci tohoto žalobního důvodu jde, je výchozí částka pokuty uvedená v bodě 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2009, Hoechst v. Komise, T-161/05, Sb. rozh. s. II-3555, bod 107).

– Ke kvalifikaci protiprávního jednání jako velmi závažného

159 Pokud jde o výtku společnosti Transcatab vycházející z toho, že se Komise dopustila pochybení při kvalifikování protiprávního jednání jako „velmi závažného“, je nejprve třeba poukázat na skutečnost, že z ustálené judikatury vyplývá, jak bylo připomenuto v bodech 146 až 148 výše, že z oněch tří kritérií zmíněných v pokynech pro účely hodnocení závažnosti protiprávního jednání hraje povaha protiprávního jednání prvořadou roli při charakterizování velmi závažných protiprávních jednání. Dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je stanovení cen nebo rozdělení trhů, tedy mohou být již na základě své vlastní povahy kvalifikovány jako „velmi závažné“, aniž je nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala skutečným dopadem na určitý konkrétní trh nebo určitým zeměpisným rozsahem.

160 Pokud jde v projednávané věci o povahu předmětného protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že jeho cílem bylo zejména společné stanovení cen, které platí zpracovatelé za surový tabák, a rozdělení dodavatelů a množství surového tabáku. Takovéto praktiky jsou ve smyslu pokynů horizontálním omezením typu „cenového kartelu“, a jsou tedy již svou povahou „velmi závažným“ porušením. Tento typ kartelových dohod je v judikatuře kvalifikován jako zjevná protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže nebo jako zvláště závažná protiprávní jednání, neboť mají přímý dopad na podstatné parametry hospodářské soutěže na dotčeném trhu (viz bod 137 výše).

161 Z toho vyplývá, že Komise mohla v projednávané věci kartelovou dohodu kvalifikovat jako velmi závažné protiprávní jednání na základě vlastní povahy protiprávního jednání, a to bez ohledu na jeho skutečný dopad na trh a jeho zeměpisný rozsah (viz judikaturu zmíněnou v bodech 146 až 149 výše a zejména rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 139 výše, bod 103).

162 Dále pokud jde konkrétně o jednotlivé odkazy společnosti Transcatab na předchozí rozhodnutí Komise, je třeba připomenout, že rozhodovací praxe Komise sama o sobě neslouží jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, neboť ten je vymezen výlučně v nařízení č. 1/2003, uplatňovaném ve světle pokynů, a že Komise je v oblasti stanovování pokut nadána širokou posuzovací pravomocí a není vázána svými předchozími závěry (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, Sb. rozh. s. I-1843, bod 82, a Erste Group Bank a další v. Komise, bod 139 výše, bod 123). Z toho plyne, že tvrzení společnosti Trancatab ohledně dřívější rozhodovací praxe Komise nemohou obstát.

163 Žádným z argumentů uplatněných společností Transcatab dále nelze zpochybnit kvalifikaci kartelové dohody jako velmi závažného protiprávního jednání. Tyto argumenty je tedy třeba zkoumat jen pro doplnění.

– Ke skutečnému dopadu protiprávního jednání na trh

164 Pokud jde konkrétně o argumenty vycházející z pochybení při určování závažnosti protiprávního jednání kvůli údajné neexistenci skutečného dopadu protiprávního jednání na trh, je třeba uvést, že na rozdíl od tvrzení společnosti Transcatab z napadeného rozhodnutí vyplývá, že ačkoli Komise v bodě 365 jeho odůvodnění vycházela – s použitím znění pokynů – z předpokladu, že při hodnocení závažnosti protiprávního jednání musí brát v úvahu tři hlediska zmíněná v prvním pododstavci bodu 1 A uvedených pokynů (viz bod 144 výše), svůj závěr o závažnosti protiprávního jednání následně nezaložila na skutečném dopadu protiprávního jednání.

165 Část napadeného rozhodnutí týkající se posouzení závažnosti protiprávního jednání (body 365 až 369 odůvodnění) totiž neobsahuje žádnou analýzu skutečného dopadu na trh. Na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Transcatab, takovéto posouzení zejména nevyplývá z bodu 368 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Tento bod odůvodnění, který se výlučně váže na předchozí bod odůvodnění týkající se povahy protiprávního jednání, odkazuje obecně na schopnost nákupních kartelů, stejně jako v typickém případě „prodejních kartelů", narušovat hospodářskou soutěž. Komise zde uvádí, že tento typ kartelových dohod může narušovat konkurenční chování dotyčných podniků, ať již se jedná o producenty nebo o podniky vykonávající činnost na navazujícím trhu, neboť má dopad na zásadní parametr konkurenčního chování podniků působících v odvětví zpracování, a sice na kupní cenu zpracovávaného produktu. V tomtéž bodě odůvodnění Komise dále uvádí, že tato schopnost narušovat hospodářskou soutěž je v případě takového produktu, o jaký jde v projednávané věci, ještě větší.

166 Mimoto ani část napadeného rozhodnutí týkající se analýzy omezení hospodářské soutěže (bod 277 a násl. odůvodnění), na kterou se odkazuje v bodě 368 odůvodnění, neobsahuje analýzu skutečného dopadu protiprávního jednání na trh. Na rozdíl od tvrzení společnosti Transcatab totiž nic nenasvědčuje tomu, že by bylo možné z této části napadeného rozhodnutí, ve které je analyzován rozsah, v jakém dohody mezi zpracovateli omezovaly hospodářskou soutěž, vyvodit, že Komise při určování závažnosti protiprávního jednání pro účely stanovení pokuty použila skutečný dopad kartelových dohod na trh.

167 Značně obecně formulovaná zmínka o možných dopadech na navazující trhy, s čímž společnost Transcatab nesouhlasí, je ostatně součástí úvah o schopnosti nákupního kartelu ovlivňovat chování zpracovatelů (viz bod 154 výše *in fine*). Jelikož však kartelová dohoda určovala zejména množství tabáku nakupované každým ze zpracovatelů, společnost Transcatab nemůže tvrdit, že teze o tom, že kartelová dohoda byla schopná ovlivňovat činnosti na trhu navazujícím na zpracování tabáku a na prodej zpracovaného tabáku, je chybná. Vzhledem k tomu, že v rámci kartelové dohody bylo rozhodováno o nakupovaných množstvích surového produktu, byla totiž tato kartelová

dohoda nutně schopna v případě zpracovaného produktu ovlivňovat chování zpracovatelů na navazujícím trhu. Společnost Transcatab ostatně neuvedla žádný argument a nepředložila žádný důkaz, jež by tuto tezi mohly zpochybnit. Dále je třeba uvést, že v napadeném rozhodnutí není ani zmínka o případných dopadech na cenu cigaret pro koncové spotřebitele, takže argumenty, které společnost Transcatab v tomto ohledu uplatnila, musejí být odmítnuty.

168 Pokud jde konkrétně o údaje předložené společností Transcatab nebo o údaje zmíněné v napadeném rozhodnutí, které mají potvrzovat neexistenci dopadů kartelové dohody na trh (viz bod 154 výše), je třeba poukázat na to, že z judikatury vyplývá, že pro posouzení závažnosti protiprávního jednání je rozhodující to, zda účastníci kartelové dohody učinili vše, co bylo v jejich moci učinit, aby svým záměrům dali konkrétní výsledek. Jelikož to, co se stalo posléze v oblasti skutečně uplatňovaných tržních cen, mohlo být ovlivněno jinými faktory, které se nacházely mimo kontrolu účastníků kartelové dohody, nemohou účastníci kartelové dohody obrátit ve svůj prospěch vnější faktory, které překazily jejich úsilí, činíce z nich skutečnosti odůvodňující snížení pokuty (viz rozsudky Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 141 výše, bod 287; Carbone-Lorraine v. Komise, bod 147 výše, bod 86, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 130 a citovaná judikatura).

169 Podle judikatury mimoto nemůže být od Komise vyžadováno, je-li prokázáno provádění kartelové dohody, aby systematicky prokazovala, že dohody skutečně umožnily dotyčným podnikům dosáhnout úrovně cen transakcí vyšší nebo – jako v projednávané věci u nákupních kartelových dohod – nižší než té, která by nastala, kdyby kartelová dohoda neexistovala. Bylo by nepřiměřené vyžadovat takový důkaz, který by pohltil značné prostředky vzhledem k tomu, že by vyžadoval provedení hypotetických výpočtů založených na hospodářských modelech, jejichž přesnost by byla soudem ověřitelná pouze obtížně a jejichž neomylná povaha není nijak dokázána (v tomto smyslu viz rozsudky Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise,

bod 141 výše, bod 286; Carbone-Lorraine v. Komise, bod 147 výše, bod 85, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 129 a citovaná judikatura).

170 Z analýzy části napadeného rozhodnutí týkající se předmětných skutkových okolností v projednávané věci vyplývá, že zpracovatelé vědomě zaujali protisoutěžní chování, za které byli sankcionováni (viz například body 111, 124, 125, 141 a 158 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Tuto úvahu ostatně potvrzuje skutečnost, že kartelová dohoda byla tajná, jak vyplývá z bodů 363 a 473 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle napadeného rozhodnutí se dále zpracovatelé několikrát dohodli na opatřeních k zajištění účinného provádění kartelové dohody, jako jsou například vzájemné zasílání faktur svých dodavatelů (body 122 a 129 odůvodnění napadeného rozhodnutí), povinné konzultace v případě nákupů nad rámec dohod (bod 139 odůvodnění napadeného rozhodnutí), povinnost kontroly zaměstnanců, aby nemohli převzít iniciativu bez nezbytné koordinace (bod 140 odůvodnění napadeného rozhodnutí), vytvoření struktury k zajištění toho, aby bylo dosaženo protisoutěžních cílů (bod 187 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu je také třeba uvést, že z bodu 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise prokázala, že kartelová dohoda byla provedena.

171 Tvrzení o pochybeních Komise založená na tom, že ceny uváděné účastnicemi řízení v jejich dohodách nebyly na trhu uplatňovány, a na tom, že Komise měla k dispozici údaje, které dokládají vyšší nárůst cen surového tabáku, než kolik činil nárůst cen ostatních zemědělských produktů, musejí být za těchto podmínek odmítnuta.

– K zeměpisnému rozsahu trhu

172 Pokud jde argument vycházející z omezeného zeměpisného rozsahu trhu dotčeného protiprávním jednáním, z judikatury uvedené v bodech 147 až 149 výše vyplývá, že rozsah zeměpisného trhu není samostatným kritériem v tom smyslu, že by pouze protiprávní jednání týkající se většiny členských států mohla být kvalifikována jako „velmi závažná" protiprávní jednání. Ani Smlouva ani nařízení č. 1/2003 ani pokyny či judikatura neumožňují učinit závěr, že takto mohou být kvalifikována pouze zeměpisně velmi rozsáhlá omezení hospodářské soutěže. Jak již bylo ostatně připomenuto v bodě 148 výše, dohody, jejichž cílem je stejně jako v projednávané věci zejména stanovení nákupních cen a rozdělení nakupovaného množství, mohou být již na základě své vlastní povahy kvalifikovány jako velmi závažné a není přitom nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala zvláštním zeměpisným rozsahem. Z toho vyplývá, že i kdyby byl rozsah dotčeného zeměpisného trhu omezený, nebrání to tomu, aby bylo protiprávní jednání konstatované v projednávané věci kvalifikováno jako „velmi závažné". Komise se tedy při kvalifikování protiprávního jednání jako „velmi závažného" s ohledem na zeměpisný rozsah dotyčného trhu nedopustila žádného pochybení.

173 Pro úplnost je třeba poukázat na to, že ačkoli je nesporné, že se produkce surového tabáku soustředila do některých italských regionů, je třeba konstatovat, že se kartelová dohoda týkala trhu, na němž se nakupuje surový tabák, a nikoli trhu produkce, takže se působnost kartelové dohody neomezovala jen na tyto regiony, nýbrž pokrývala celé území Itálie. Podle ustálené judikatury přitom platí, že celé území členského státu představuje podstatnou část společného trhu (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 9. listopadu 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise, 322/81, Recueil, s. 3461, bod 28; rozsudek Groupe Danone v. Komise, bod 148 výše, bod 150). Společnost Transcatab tedy nemůže tvrdit, že zeměpisný rozsah trhu dotčeného protiprávním jednání byl omezený.

– K porušení povinnosti uvést odůvodnění

174 Pokud jde o výtky vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění, je nutno uvést, že podle ustálené judikatury musí z odůvodnění individuálního rozhodnutí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a aby příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Požadavek uvést odůvodnění musí být posuzován podle okolností případu. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na znění aktu, ale také s ohledem na kontext, v němž byl přijat, jakož i s ohledem na všechny právní normy upravující danou oblast (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63 a citovaná judikatura).

175 V rámci stanovení pokut za porušení práva hospodářské soutěže je povinnost uvést odůvodnění splněna, jestliže Komise ve svém rozhodnutí uvede posuzované skutečnosti, které jí umožnily vymezit závažnost a délku trvání protiprávního jednání (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 463 a citovaná judikatura).

176 Pokud jde v projednávané věci o posouzení závažnosti protiprávního jednání, Komise v bodech 365 až 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla důvody, které ji vedly k závěru, že protiprávní jednání musí být kvalifikováno jako velmi závažné. Jak bylo uvedeno v bodě 159 a následujících výše, Komise tento závěr založila na velmi závažné povaze daného protiprávního jednání.

177 Přitom je třeba uvést, že jelikož skutečný dopad na trh a zeměpisný rozsah dotčeného trhu nejsou v případě horizontálních kartelových dohod, jejichž cílem je zejména – stejně jako v projednávané věci – stanovení cen, nezbytnými hledisky pro kvalifikaci protiprávního jednání jako velmi závažného, Komise nebyla povinna odůvodňovat, proč k těmto kritériím nepřihlédla. V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci analýz týkajících se porušení článku 81 ES nelze článek 253 ES vykládat tak, že Komisi ukládá, aby ve svých rozhodnutích objasnila důvody, proč v souvislosti s výpočtem výše pokuty nepoužila jiná hlediska, než která v napadeném rozhodnutí skutečně použila (viz rozsudek Tribunálu ze dne 19. května 2010, IMI a další v. Komise, T-18/05, Sb. rozh. s. II-1769, bod 153 a citovaná judikatura).

178 Za těchto okolností Komise neporušila svou povinnost uvést odůvodnění v souvislosti se skutečným dopadem protiprávního jednání na trh nebo omezeným rozsahem zeměpisného trhu.

179 Konečně pokud jde konkrétně o výtku společnosti Transcatab vycházející z nelogického odůvodnění napadeného rozhodnutí v souvislosti s přebytkovou produkcí tabáku (viz bod 155 výše), je třeba poukázat na to, že existence nadprodukce není nutně důkazem o tom, že provádění kartelové dohody, jejímž účelem bylo tyto produkci snížit, bylo neúčinné. Nelze totiž vyloučit, že bez kartelové dohody by produkce tabáku byla ještě vyšší. Na rozdíl od tvrzení společnosti Transcatab tedy mezi existencí nadprodukce a tvrzením obsaženým v napadeném rozhodnutí, a sice že kartelové dohoda potenciálně mohla snížit celkovou produkci tabáku, není nutně rozpor. Společnost Transcatab tedy nemůže na základě tohoto argumentu tvrdit, že by související odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo nelogické. Tento argument tedy musí být odmítnut.

– K porušení práva na obhajobu

180 Je třeba uvést, že podle ustálené judikatury Komise splní svou povinnost dodržet právo dotyčných podniků být vyslechnuty, jestliže ve svém oznámení námitek výslovně uvede, že bude zkoumat, zda je třeba uložit dotyčným podnikům pokuty, a pokud uvede hlavní skutkové a právní okolnosti, které mohou vést k uložení pokuty, jako je závažnost a délka trvání předpokládaného protiprávního jednání a skutečnost, že k němu došlo úmyslně nebo z nedbalosti. Komise jim tak poskytuje údaje, které jsou nezbytné pro jejich obranu nejen proti zjištění protiprávního jednání, ale i proti uložení pokuty (rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 115 výše, bod 21; rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 199, a ze dne 19. května 2010, Wieland-Werke a další v. Komise, T-11/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 129).

181 Komise naproti tomu není povinna, pokud uvedla skutkové a právní okolnosti, na kterých založí svůj výpočet pokut, upřesnit způsob, jakým využije každou z těchto skutečností pro vymezení úrovně pokuty (rozsudek Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 141 výše, bod 369). Dále je třeba podotknout, že Komise rovněž může vzhledem ke správnímu řízení opravit nebo doplnit ve svém rozhodnutí skutkové nebo právní argumenty na podporu námitek, které uvedla (viz rozsudek Schneider Electric v. Komise, bod 117 výše, bod 438 a citovaná judikatura).

182 Z toho vyplývá, že pokud jde o stanovení výše pokut, právo dotyčných podniků na obhajobu je před Komisí zajištěno jejich možností vyjádřit se k délce trvání, závažnosti a protisoutěžní povaze skutků, které jsou jim vytýkány (rozsudky Tribunálu ze dne 6. října 1994, Tetra Pak v. Komise, T-83/91, Recueil, s. II-755, bod 235, a Wieland-Werke a další v. Komise, bod 180 výše, bod 131).

183 V projednávané věci je nutno konstatovat, že v rámci bodu II A oznámení námitek Komise v souladu s judikaturou uvedla hlavní skutkové a právní okolnosti, jež mohly vést k uložení pokuty společnosti Transcatab. Komise v něm zvláště uvedla skutkové a právní okolnosti, z nichž v napadeném rozhodnutí vycházela při výpočtu výchozí částky pokuty uložené žalobkyni. Společnost Transcatab měla možnost se k těmto okolnostem vyjádřit, takže je třeba učinit závěr, že její právo být vyslechnuta bylo v tomto ohledu řádně dodrženo. Jak již bylo ostatně uvedeno v rámci této části druhého žalobního důvodu, Komise se při kvalifikování protiprávního jednání jako velmi závažného v napadeném rozhodnutí neopírala o skutečné dopady kartelové dohody na trh, a to ani v případě poklesu produkce, ani v případě činností vykonávaných na navazujícím trhu, nýbrž tuto kvalifikaci založila na velmi závažné povaze předmětných protiprávních jednání.

184 S ohledem na výše uvedené je třeba první část druhého žalobního důvodu v plném rozsahu zamítnout.

Ke druhé části druhého žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení a zásady ochrany legitimního očekávání při stanovování základní částky pokuty

Argumenty účastnic řízení

185 Společnost Transcatab zaprvé tvrdí, že Komise porušila zásadu proporcionality tím, že jí uložila pokutu ve výši 14 milionů eur. Tato pokuta je podle ní nepřiměřená jak v porovnání s jejími celkovými ročními nákupy na referenčním trhu, které činily méně než 13 milionů eur, tak i v porovnání s celkovou hodnotou nákupů tabáku, které jsou předmětem dohod, kterážto hodnota nepřesáhla 50 milionů eur ročně. Komise podle

ní měla při stanovování pokuty přihlédnout ke zvlášť omezenému rozsahu trhu. Mimoto nové pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“) podle ní stanoví, že výše základní částky pokuty musí být stanovena vzhledem k hodnotě tržeb podniku na trhu, kterého se kartelová dohoda týká.

186 Společnost Transcatab zadruhé tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení a zásadu ochrany legitimního očekávání při stanovování základní částky pokuty. Podle ní posuzovala odlišně, a to bez jakéhokoli odůvodnění, kartelovou dohodu, o niž jde v projednávané věci, a kartelovou dohodu, které se týkalo rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko, ačkoli obě tyto věci vykazují značné podobnosti, pokud jde jak o předmět kartelové dohody, tak o její omezený zeměpisný rozsah.

187 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

– K porušení zásady proporcionality

188 Je třeba připomenout, že zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů nepřekračovaly meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, čímž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, a že způsobené

nepříznivé následky nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, Spojené království v. Komise, C-180/96, Recueil, s. I-2265, bod 96, a rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise, T-30/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 223).

189 V rámci řízení, která Komise zahajuje s cílem uložit sankci za porušení pravidel hospodářské soutěže, uplatnění této zásady znamená, že pokuty nesmějí být nepřiměřené v poměru ke sledovaným cílům, tzn. v poměru k dodržování těchto pravidel, a že částka pokuty uložené podniku za protiprávní jednání v oblasti hospodářské soutěže musí být přiměřená protiprávnímu jednání posuzovanému jako celek, zejména s přihlédnutím k jeho závažnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 188 výše, body 223 a 224 a citovaná judikatura). Zásada proporcionality konkrétně znamená, že Komise musí stanovit pokutu přiměřeně k faktorům vzatým v úvahu za účelem posouzení závažnosti protiprávního jednání a že musí v tomto ohledu tyto faktory používat uceleně a objektivně odůvodněně (rozsudky Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, body 226 až 228, a ze dne 28. dubna 2010, Amann & Söhne a Cousin Filterie v. Komise, T-446/05, Sb. rozh. s. II-1255, bod 171).

190 Pokud jde zaprvé o výtku vycházející z nepřiměřenosti pokuty v porovnání s celkovou hodnotou nákupů na dotčeném trhu, je třeba uvést, že z nařízení č. 1/2003 ani z pokynů nevyplývá, že by výše pokut musela být vypočítávána přímo podle velikosti dotčeného trhu, neboť tento faktor není povinný, nýbrž je pouze jedním z mnoha faktorů relevantních pro posouzení závažnosti protiprávního jednání (rozsudky Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, Dalmine v. Komise, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, bod 132, a ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 114 výše, bod 55). Tato ustanovení tedy jako taková Komisi neukládají, aby zohlednila omezený rozsah výrobkového trhu (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Roquette Frères v. Komise, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, bod 148).

191 Jak již bylo nicméně uvedeno v bodě 139 výše, podle judikatury platí, že při posouzení závažnosti protiprávního jednání Komisi přísluší zohlednit velký počet skutečností, jejichž povaha a význam se liší podle typu a zvláštních okolností dotyčného protiprávního jednání. Nemůže být vyloučeno, že mezi tyto skutečnosti prokazující závažnost protiprávního jednání může případně patřit velikost relevantního výrobkového trhu (rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 115 výše, bod 120, a rozsudek Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 267).

192 Pokud tedy velikost trhu může být skutečností, která má být zohledněna pro účely stanovení závažnosti protiprávního jednání, její význam se liší podle typu protiprávního jednání a zvláštních okolností dotyčného protiprávního jednání.

193 Pokud jde v projednávané věci předně o typ protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že předmětná kartelová dohoda měla za cíl zejména společné stanovení cen, které platí zpracovatelé za surový tabák, a rozdělení dodavatelů a množství surového tabáku. Takovéto praktiky jsou ve smyslu pokynů horizontálním omezením typu „cenového kartelu“, a jsou tedy již svou povahou „velmi závažným“ protiprávním jednáním. Pro tento typ kartelových dohod, které judikatura kvalifikuje jako zjevná protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže nebo jako zvláště závažná protiprávní jednání, neboť mají přímý dopad na podstatné parametry hospodářské soutěže na dotčeném trhu (viz bod 137 výše), předpokládají pokyny sankci s minimální výchozí částkou nad 20 milionů eur.

194 Pokud jde dále o zvláštní okolnosti dotyčného protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že velikost relevantního trhu nebyla vůbec zanedbatelná, neboť z bodu 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že produkce surového tabáku v Itálii představovala 38 % produkce v rámci kvót v Unii. Z poznámky pod čarou 290 napadeného rozhodnutí navíc vyplývá, že poněvadž se kartelová dohoda vztahovala také na nákupy od „třetích osob – sekundárních balíren“, tj. prostředníků, kteří sami nakupují

surový tabák od producentů a provádějí úvodní zpracování tabáku, týkala se nákupů o hodnotě, jež překračovala pouhou hodnotu nákupů surového tabáku produkovaného v Itálii.

195 Za těchto podmínek nemůže společnost Transcatab tvrdit, že její pokuta je ve vztahu k celkové hodnotě nákupů na dotčeném trhu nepřiměřená.

196 Pokud jde zadruhé o výtku vycházející z nepřiměřenosti pokuty vzhledem k hodnotě nákupů společnosti Transcatab na dotčeném trhu, je třeba nejprve zdůraznit, že použitelné právo neobsahuje obecně platnou zásadu, podle které musí být sankce přiměřená ve vztahu k obratu dosaženému podnikem na dotčeném trhu (viz rozsudek Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 277 a citovaná judikatura).

197 Podle ustálené judikatury lze mimoto pro účely stanovení pokuty přihlédnout jak k celkovému obratu podniku, který vypovídá, byť jen přibližně a nedokonale, o jeho velikosti a hospodářské síle, tak k části tohoto obratu, jež pochází ze zboží, jehož se protiprávní jednání týká, a která tedy může vypovídat o rozsahu tohoto jednání. Ani jednomu ani druhému z těchto obratů nelze přikládat přílišný význam ve srovnání s jinými posuzovanými skutečnostmi, a stanovení přiměřené pokuty tedy nemůže být výsledkem jednoduchého výpočtu založeného na celkovém obratu. To platí zejména v případě, kdy dotyčné zboží představuje pouze malý zlomek tohoto obratu (rozsudky Soudního dvora Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 115 výše, bod 121; Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, bod 243, a ze dne 3. září 2009, Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, Sb. rozh. s. I-7191, bod 114).

198 Je však nutno konstatovat, jak vyplývá z bodů 40 až 43 výše, že Komise v napadeném rozhodnutí stanovila pokutu podle tržního podílu každého podniku co do nákupů předmětného produktu na trhu, na němž k protiprávnímu jednání došlo. Hodnota těchto nákupů na dotčeném trhu tak byla kritériem, k němuž bylo v projednávané věci přihlédnuto při stanovení pokuty.

199 Z judikatury navíc vyplývá, že v rozsahu, v němž výše konečné pokuty nepřekračuje 10 % celkového obratu zúčastněného podniku v průběhu posledního roku, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, nemůže být pokuta považovaná za nepřiměřenou jen z důvodu, že překračuje obrat uskutečněný na dotčeném trhu (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, bod 200).

200 Jak bylo mimoto uvedeno v bodech 160 a 193 výše, předmětné protiprávní jednání spočívalo v praktikách, které jsou ve smyslu pokynů horizontálním omezením typu „cenového kartelu“, a jsou tedy již svou povahou „velmi závažným“ omezením. Pro tento typ zvlášť závažných kartelových dohod předpokládají pokyny sankci s minimální výchozí částkou nad 20 milionů eur. Z bodu 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí však vyplývá, že výchozí částka pokuty uložené společnosti Transcatab je zřetelně nižší než částka, kterou by Komise mohla na základě pokynů předpokládat pro velmi závažná protiprávní jednání. Společnost Transcatab v této souvislosti nemůže tvrdit, že pokuta, která jí byla uložena, je nepřiměřená v porovnání s údajně omezeným rozsahem relevantního trhu a s jejími celkovými ročními nákupy na referenčním trhu.

201 Konečně pokud jde o argument, který žalobkyně vyvozuje z pokynů z roku 2006, je třeba zdůraznit, což připouští i sama společnost Transcatab, že tyto pokyny nebyly na skutkový základ projednávaného sporu použitelné (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 2010, Lafarge v. Komise, C-413/08 P, Sb. rozh. s. I-5361, bod 108).

– K porušení zásady rovného zacházení

202 V souladu s ustálenou judikaturou je zásada rovného zacházení porušena, pouze pokud je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. prosince 1984, Sermide, 106/83, Recueil, s. 4209, bod 28, a rozsudek Hoechst v. Komise, bod 158 výše, bod 79).

203 Rovněž je třeba připomenout, jak bylo uvedeno v bodě 162 výše, že podle ustálené judikatury rozhodovací praxe Komise neslouží jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, že Komise je v oblasti stanovování pokut nadána širokou posuzovací pravomocí a že není vázána svými předchozími závěry.

204 Pouhá skutečnost, že Komise měla ve své dřívější rozhodovací praxi za to, že chování odůvodňuje pokutu v určité výši, nikterak neznamená, že je povinna provést téže posouzení v pozdějším rozhodnutí (viz rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-329/01, Sb. rozh. s. II-3255, bod 110 a citovaná judikatura).

205 V projednávané věci je tedy třeba mít za to, že pouhý odkaz společnosti Transcatab na rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko nemůže obstát, jelikož Komise nebyla povinna posuzovat projednávanou věc stejně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, bod 162 výše, bod 83).

206 Pokud jde konkrétně o použití zásady rovného zacházení v projednávaném případě, je třeba zdůraznit, že jiná rozhodnutí Komise přijatá v oblasti pokut mají v zásadě pouze orientační charakter, a to tím spíše když okolnosti věcí týkající se těchto jiných rozhodnutí nejsou totožné s okolnostmi předmětného rozhodnutí (rozsudek ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, bod 204 výše, bod 112). Mezi věcí Surový tabák – Španělsko a projednávanou věcí jsou sice dány jisté podobnosti, existují však mezi nimi výrazné rozdíly, které nelze v žádném případě opomíjet. Není totiž zpochybňováno, že španělský trh byl menšího rozsahu a významu než trh italský. Také vnitrostátní právní rámce upravující dané odvětví byly odlišné (viz konkrétně bod 317 a násl. níže).

207 Avšak s ohledem na tyto nezanedbatelné rozdíly byla Komise oprávněna, a dokonce povinna přistupovat ke každému z těchto dvou případů odlišně, pokud jde o stanovení sankce. Své tvrzení, že v projednávané věci došlo k porušení zásady rovného zacházení, proto společnost Transcatab nemůže platně opírat o rozhodnutí Komise ve věci Surový tabák – Španělsko.

– K porušení zásady ochrany legitimního očekávání

208 Je třeba připomenout, že podle judikatury právo dožadovat se ochrany legitimního očekávání předpokládá současné splnění tří podmínek. Zaprvé je třeba, aby byla zúčastněné osobě správním orgánem poskytnuta přesná, nepodmíněná a shodující se ujištění vyplývající z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Zadruhé musí být tato ujištění schopna vyvolat legitimní očekávání u toho, komu jsou určena. Zatřetí musí být poskytnutá ujištění v souladu s použitelnými normami (viz rozsudek Tribunálu ze

dne 4. února 2009, Omya v. Komise, T-145/06, Sb. rozh. s. II-145, bod 117 a citovaná judikatura; v tomto smyslu viz také rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2009, Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise, T-13/03, Sb. rozh. s. II-947, bod 203 a citovaná judikatura).

209 V projednávané věci je nutno konstatovat, že první podmínka stanovená judikaturou není splněna. Z judikatury totiž vyplývá, že stanovování částek pokut spadá do široké posuzovací pravomoci Komise, takže hospodářské subjekty nemohou vkládat legitimní očekávání ve stanovení takovýchto částek (viz rozsudek ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, bod 204 výše, bod 109 a citovaná judikatura). Na precedent tvořený věcí Surový tabák – Španělsko, na který poukazuje společnost Transcatab, tedy nelze pohlížet tak, že jí ve smyslu judikatury zmíněné v předchozím bodě poskytl přesné, nepodmíněné a shodující se ujištění.

210 Dále je nutno konstatovat, že rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko bylo Komisí přijato v říjnu 2004, tj. více než dva roky poté, co společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci. Za těchto podmínek společnost Transcatab nemůže v žádném případě tvrdit, že jednala na základě legitimního očekávání, jež vyvodila ze stanovení výše pokuty v uvedené věci.

211 Vzhledem k výše uvedenému je třeba druhou část druhého žalobního důvodu v plném rozsahu zamítnout.

Ke třetí části druhého žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality při zohledňování odrazujícího charakteru sankce a při zohledňování finanční situace společnosti Transcatab

Argumenty účastnic řízení

212 Společnost Transcatab nesouhlasí s použitím násobitele při stanovení výchozí částky pokuty. Zaprvé zpochybňuje předpoklad, na jehož základě byl tento násobitel použit, a sice přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání k tíži její mateřské společnosti Alliance One.

213 Zadruhé tvrdí, že v projednávané věci bylo možné odrazujícího účinku dosáhnout bez použití násobitele a stanovením výchozí částky pokuty nižší, než jakou stanovila Komise.

214 Zatřetí společnost Transcatab tvrdí, že Komise měla na základě zásady proporcionality přizpůsobit částku pokuty s přihlédnutím k nejisté finanční situaci společnosti Transcatab a k rizikům pro další pokračování její činnosti. V letech 1995 až 2002 se totiž společnosti Transcatab podle jejích slov nahromadily vysoké ztráty a poté, co jí Komise uložila pokutu, byla dohnána k vlastní likvidaci. Společnost Transcatab tvrdí, že již navíc nepůsobí na italském trhu a na trhu nebyla činná ani ke dni vydání napadeného rozhodnutí, takže již ve vztahu k ní není třeba žádného odrazení. V projednávané věci rovněž podle ní neexistovala žádná potřeba dalšího odrazení v souvislosti s tzv. „multiproduktovou" produkcí. Společnost Transcatab konečně uvádí, že i pokyny z roku 2006 odkazují na schopnost podniku zaplatit pokutu, čímž berou v úvahu riziko ohrožení jeho ekonomické životaschopnosti.

215 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

216 Z judikatury vyplývá, že účelem sankcí upravených v článku 23 nařízení č. 1/2003 je potlačovat protiprávní jednání, jakož i předcházet jejich opakování. Odrazení je tedy cílem pokuty (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, body 218 a 219 a citovaná judikatura, a ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, bod 103 výše, bod 150).

217 Nutnost zajistit odrazující účinek pokuty vyžaduje, aby výše pokuty byla přizpůsobena sledovanému dopadu na podnik, jemuž je pokuta ukládána, a to tak, aby se zejména s přihlédnutím k finanční schopnosti dotyčného podniku nestala zanedbatelnou či naopak nepřiměřenou v souladu s požadavky vycházejícími jednak z nutnosti zajistit účinnost pokuty a jednak z dodržování zásady proporcionality (rozsudky Tribunálu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897, bod 283; ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, T-410/03, Sb. rozh. s. II-881, bod 379, a ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, bod 103 výše, bod 154) Nutnost zajistit dostatečně odrazující účinek pokuty je tedy sice legitimním cílem, který Komise oprávněně sleduje při stanovení výše pokuty, avšak Komise je povinna dodržovat obecné právní zásady, zejména pak zásadu proporcionality, a to nejen při určování výchozí částky, ale i při zvyšování této částky s cílem zajistit dostatečně odrazující účinek pokuty (výše uvedený rozsudek Degussa v. Komise, bod 316).

218 Pokyny se o odrazujícím účelu zmiňují v bodě 1 A věnovaném závažnosti protiprávních jednání. Ve čtvrtém pododstavci tohoto bodu se konkrétně uvádí, že bude nezbytné „určit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odstrašující [odrazující] účinek“. V projednávané věci Komise v bodech 374 a 375 odůvodnění napadeného rozhodnutí odůvodnila nutnost použití násobitele 1,25 snahou o zajištění dostatečně odrazujícího účinku pokuty ukládané společnosti Transcatab, s tím, že

tato společnost patří k nadnárodní skupině značné hospodářské a finanční síly, která je jedním z hlavních světových obchodníků s tabákem působícím na různých úrovních činnosti v tabákovém průmyslu a na různých zeměpisných trzích.

219 Pokud jde zaprvé o argument týkající se předpokladu, na jehož základě byl násobitel použit, tj. přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání k tíži její mateřské společnosti Alliance One, stačí uvést, že v rámci prvního žalobního důvodu byl učiněn závěr, že Komise měla správně za to, že společnost Alliance One musí být považována za spoluodpovědnou za protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost Transcatab (viz první část prvního žalobního důvodu). Tento argument tedy nemůže obstát.

220 Pokud jde zadruhé o argument, který společnost Transcatab vyvozuje z toho, že výchozí částka ve výši 10 milionů eur již dostatečným způsobem odrazuje, je nutno konstatovat, že nijak nepodložila své tvrzení, podle kterého by výše pokuty stačila k zajištění odrazujícího účinku pokuty, kdyby byla určena bez použití násobitele souvisejícího s odrazujícím účinkem (v tomto smyslu viz rozsudek Lafarge v. Komise, bod 201 výše, bod 107).

221 Pokud jde zatřetí o výtku vycházející z toho, že Komise nezohlednila její nejistou finanční situaci, a porušila tak zásadu proporcionality, když vůči ní použila násobitel, je třeba nejprve uvést, že podle judikatury platí, že odrazující faktor se hodnotí tak, že se zohledňuje řada prvků, a nikoli pouze konkrétní situace dotčeného podniku, jelikož se cíl spočívající v odrazení vztahuje k chování podniku v rámci Unie (rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2009, Itochu v. Komise, T-12/03, Sb. rozh. s. II-883, bod 93; v tomto smyslu viz také rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 2006, Showa Denko v. Komise, C-289/04 P, Sb. rozh. s. I-5859, bod 23, a rozsudek Jungbunzlauer v. Komise, bod 189 výše, bod 300).

222 Dále podle ustálené judikatury platí, že Komise není povinna při stanovení výše pokuty zohlednit ztrátovou finanční situaci podniku, jelikož uznání takové povinnosti by vedlo k udělení neodůvodněné soutěžní výhody podnikům, které jsou nejméně přizpůsobeny podmínkám trhu (viz rozsudky Soudního dvora Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, bod 327, a ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise, C-308/04 P, Sb. rozh. s. I-5977, bod 105 a citovaná judikatura; rozsudek Tribunálu ze dne 28. dubna 2010, BST v. Komise, T-452/05, Sb. rozh. s. II-1373, bod 95).

223 Společnost Transcatab tedy nemůže zpochybňovat použití násobitele pro účely odrazení na základě skutečnosti, že v období provádění kartelové dohody utrpěla ztrátu, v důsledku čehož už od zahájení řízení na trhu dotčeném kartelovou dohodou nepůsobí. Dále s ohledem na to, že společnost Transcatab patří k nadnárodní skupině značné hospodářské a finanční síly, a na to, že její mateřské společnosti byla přičtena odpovědnost, nelze mít za to, že by použití násobitele ve výši stanovené podle celkového obratu této skupiny činilo pokutu nepřiměřenou.

224 Kromě toho je nutno konstatovat, že společnost Transcatab v projednávané věci neprokázala, a to ani v průběhu správního řízení, ani před Tribunálem, své tvrzení, že ke své likvidaci byla dohnána tím, že Komise zahájila předmětné vyšetřování, a předpokládanou pokutou. Rovněž je třeba připomenout, že skutečnost, že opatření přijaté orgánem vyvolá úpadek nebo likvidaci daného podniku, není sama o sobě unijním právem zakázána. Ačkoliv likvidace podniku v jeho stávající právní formě může ohrozit finanční zájmy vlastníků, akcionářů nebo držitelů podílů, neznamená to, že osobní, hmotné a nehmotné složky podniku rovněž ztratily svou hodnotu (viz rozsudek Tribunálu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, bod 372 a citovaná judikatura).

225 Pokud jde o argument ohledně dodatečného požadavku na odrazení u podniků s tzv. „multiproduktovou“ produkcí, je nutno konstatovat, že v napadeném rozhodnutí není o takovém požadavku ani zmínka, takže tento argument je v projednávané věci irelevantní. Pokud jde konečně o argument vycházející z pokynů z roku 2006, již bylo uvedeno, že tyto pokyny nebyly na skutkový základ projednávaného sporu použitelné (viz bod 201 výše).

226 S ohledem na výše uvedené je třeba třetí část druhého žalobního důvodu zamítnout, a tím pádem je třeba zamítnout i celý druhý žalobní důvod.

3. *Ke třetímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se stanovení základní částky pokuty*

K první části třetího žalobního důvodu, vycházející z nesprávného zvýšení částky pokuty na základě délky trvání protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

227 Společnost Transcatab zaprvé nesouhlasí se 60 % navýšením výchozí částky pokuty na základě zjištění, že se zpracovatelé podíleli na jediném protiprávním jednání po dobu šesti let a čtyř měsíců. Komise totiž podle ní nezohlednila skutečnost, že v období let 1999 až 2002 byly dohody uzavřené na italském trhu se surovým tabákem z velké části meziodvětvovými dohodami uzavřenými mezi sdruženími Unitab a APTI. Komise tedy měla podle společnosti Transcatab při stanovování pokuty rozlišovat mezi

jednáním v období let 1995 až 1998 a jednáním v období let 1999 až 2002, za něž neslo odpovědnost výlučně sdružení APTI. Podle společnosti Transcatab ostatně sama Komise uvádí, že sdružení APTI bylo výlučně odpovědné za svá rozhodnutí (bod 253 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise tak podle ní neměla zvyšovat pokutu přinejmenším za tyto tři roky.

228 Z bodů 152 a 154 odůvodnění napadeného rozhodnutí a z některých dokumentů založených do spisu podle společnosti Transcatab konkrétně vyplývá, že kontakty mezi zpracovateli probíhaly již od roku 1998 v kontextu meziodvětvových dohod a s cílem tyto dohody připravit. Takovéto schůzky zpracovatelů pak podle ní pokračovaly po celou dobu, po kterou bylo sdružení APTI pověřeno vyjednáváním meziodvětvových dohod se sdružením Unitab. Společnost Transcatab odkazuje konkrétně na body 104, 143, 151 až 153, 158 a 165 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud jde o rok 1999, meziodvětvových dohod se podle ní přímo netýkají pouze body 158 a 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Týkají se jich však nepřímo. I po roce 1999 probíhaly kontakty mezi zpracovateli stále v rámci definování společného postoje, který pak měli zastávat na půdě APTI. Společnost Transcatab cituje jako příklad body 199 a 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí a v rámci cílů sledovaných prostřednictvím sdružení Cogentab – tj. sdružení vytvořeného sdruženími APTI a Unitab – body 187 až 189, 191 a 208 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Kontakty proběhlé mezi zpracovateli mimo rámec meziodvětvových dohod se každopádně omezovaly jen na některé aspekty trhu a měly hlavně podobu pouhé výměny informací.

229 Společnost Transcatab zadruhé uvádí, že v rámci druhého žalobního důvodu prokázala, že kartelová dohoda neměla dopad na trh a že nemohla spotřebitelům způsobit škodu. Zvýšení pokuty u dlouhodobých protiprávních jednání má přitom podle ní v souladu s pokyny za cíl právě „ukládat účinné sankce za omezení hospodářské soutěže, které dlouhodobě poškozovalo spotřebitele“. Podle společnosti Transcatab

z toho vyplývá, že automatickým zvýšením o 10 % ročně bez zohlednění situace v tomto konkrétním případě se Komise dopustila pochybení při uplatňování kritérií, která si sama stanovila pro výpočet pokuty.

230 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

– Ke zvýšení pokuty na základě délky trvání dohody

231 Je třeba připomenout, že porušení čl. 81 odst. 1 ES může podle judikatury vyplývat nejen z jediného úkonu, ale rovněž z řady úkonů, anebo i z trvajícího jednání (rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, bod 90 výše, bod 81). Pokud se jednotlivé skutky začleňují do jednotného záměru z důvodu svého totožného cíle narušujícího hospodářskou soutěž uvnitř společného trhu, má Komise právo přičítat odpovědnost za tyto skutky v závislosti na účasti na protiprávním jednání nahlíženém jako celek (rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 88 výše, bod 258).

232 Dále, jestliže zjištěné dohody a jednání ve vzájemné shodě jsou z důvodu jejich totožného cíle součástí systémů pravidelných schůzek, určování cílových cen a kvót, tedy systémů, které jsou součástí souboru snah dotčených podniků sledujících jediný hospodářský cíl, a to narušit vývoj cen, bylo by nepřirozené dělit toto pokračující chování charakterizované jediným účelem na více odlišných protiprávních jednání, zatímco

se naopak jedná o jediné protiprávní jednání, které se postupně konkretizovalo jak dohodami, tak jednáními ve vzájemné shodě (v tomto smyslu viz rozsudek BST v. Komise, bod 222 výše, bod 33 a citovaná judikatura).

233 V projednávané věci Komise v napadeném rozhodnutí dospěla k závěru, aniž jí v tom společnost Transcatab oponovala, že praktiky zpracovatelů představovaly jediné a pokračující protiprávní jednání porušující čl. 81 odst. 1 ES, neboť byly součástí jednotného záměru, který definoval chování na nákupním trhu, přičemž měly totožný protisoutěžní cíl a stejný hospodářský účel, tj. narušit normální vývoj cen na trhu se surovým tabákem a kontrolovat dodávky jejich rozdělením. Komise zvláště zdůraznila, aniž jí v tom společnost Transcatab oponovala, že kartelová dohoda měla stejné cíle po celou dobu svého trvání a po celou dobu měla stejnou strukturu a stejné mechanismy fungování (viz body 264 až 269 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

234 Komise také konstatovala, aniž jí v tom společnost Transcatab oponovala, že souběžně s koordinací mimo rámec meziodvětvových dohod docházelo po roce 1999 mezi zpracovateli ke koordinaci za účelem definování postoje sdružení APTI a že tato koordinace byla během těchto let významnou složkou strategie kartelové dohody zpracovatelů (viz bod 244 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Příprava schůzek sdružení APTI tak sledovala tentýž protisoutěžní cíl, jaký byl sledován uzavřením dohod mezi zpracovateli, tj. narušování normálního vývoje cen na trhu se surovým tabákem.

235 Avšak vzhledem k tomu, že tyto závěry nebyly zpochybněny, a to i za předpokladu, že schůzky zpracovatelů – jak tvrdí společnost Transcatab – měly po roce 1999 jen předběžný a přípravný charakter ve vztahu ke schůzkám sdružení APTI, Komise mohla

právem vycházet z toho, že účast na těchto schůzkách byla zahrnuta do jediného a trvajícího protiprávního jednání, neboť konstatovala, že koordinace mezi zpracovateli za účelem definování postoje sdružení APTI byla součástí strategie kartelové dohody a měla stejný jediný cíl, jaký zpracovatelé sledovali před rokem 1999.

236 Proto i kdyby chování zpracovatelů po roce 1999, jak tvrdí společnost Transcatab, bylo výlučně předběžného a přípravného charakteru ve vztahu ke schůzkám sdružení APTI, tato okolnost nemůže mít na délku trvání protiprávního jednání žádný vliv, takže by Komise i v tomto hypotetickém případě mohla vycházet z toho, že protiprávní jednání, kterého se zpracovatelé dopustili, trvalo přibližně šest let a čtyři měsíce. Výtka společnosti Transcatab vycházející z toho, že chování zpracovatelů v letech 1999 až 2002 bylo výlučně přípravné povahy ve vztahu k uzavření meziodvětvových dohod, tedy nemůže mít žádný vliv na legalitu napadeného rozhodnutí, takže musí být považována za irelevantní.

237 Toto zjištění nelze zpochybnit argumentem, že Komise vycházela z toho, že za chování sdružení APTI musí být považováno za odpovědné toto sdružení, a nikoli jeho členové (viz bod 253 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Chování sdružení APTI totiž bylo protiprávním jednáním odlišným od protiprávního jednání, kterého se dopustili zpracovatelé a které sledovalo vlastní protisoutěžní cíl, byť se zčásti shodoval s protisoutěžním cílem, který sledovali zpracovatelé (viz body 270 až 273 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Společnost Transcatab toto zjištění nezpochybnila.

238 Každopádně je třeba poukázat na skutečnost, že tato výtka rovněž není skutkově podložená.

239 Zaprvé, sama společnost Transcatab výslovně ve svých písemnostech uznává, že po danou dobu docházelo ke kontaktům mezi zpracovateli „mimo rámec meziodvětvových dohod“ a že se tyto kontakty týkaly „určitých aspektů trhu“ a v jejich rámci probíhala výměna citlivých informací. Společnost Transcatab také tvrdí, že v uvedeném období byla „převážná část“ dohod uzavřených na italském trhu se surovým tabákem tvořena meziodvětvovými dohodami uzavřenými mezi sdruženími Unitab a APTI, kteréžto tvrzení naznačuje, že po toto období existovaly také další dohody mezi zpracovateli vedle kontaktů týkajících se meziodvětvových dohod.

240 Zadruhé, z napadeného rozhodnutí a ze spisu vyplývá, že po uvedené období šly kontakty mezi zpracovateli daleko nad rámec pouhých předběžných setkání k zaujetí společného postupu na půdě sdružení APTI pro vyjednání meziodvětvových dohod. V tomto ohledu je třeba připomenout, že se meziodvětvové dohody v souladu s legge nº 88 sulle norme sugli accordi interprofessionali e sui contratti di coltivazione e vendita dei prodotti agricoli (zákon č. 88, kterým se upravují meziodvětvové dohody a smlouvy o pěstování a prodeji zemědělských produktů) ze dne 16. března 1988 (GURI č. 69 ze dne 23. března 1988, dále jen „zákon č. 88/88“) týkaly stanovení minimálních cen, které se pak zakotvily ve smlouvách o pěstování (viz body 68 a 253 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zatímco předmět dohod mezi zpracovateli byl mnohem širší, protože kartelová dohoda upravovala zejména stanovení maximálních nebo průměrných dodacích cen, jakož i množství tabáku nakupované každým zpracovatelem a odpovídající zdroje dodávek (bod 363 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

241 Z několika údajů obsažených v napadeném rozhodnutí a ve spisu přitom vyplývá, že již od roku 1999 měly kontakty mezi zpracovateli širší předmět než jen pouhou koordinaci postoje sdružení APTI pro účely uzavření meziodvětvových dohod.

242 Z bodu 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí tak například vyplývá, že podle Komise uzavřeli zpracovatelé v říjnu 1999 tajnou dohodu, která se svým obsahem a svou formou velmi podobala dohodě z Villa Grazioli ze září 1998 (viz bod 142 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Předmětem této dohody, která je připojena k žalobní odpovědi, bylo hlavně stanovení nákupních cen surového tabáku (Burley a Bright) od „třetích osob – sekundárních balíren", určení „sekundárních balíren" a stanoveného množství pro každého zpracovatele a bojkot „sekundárních balíren", které nevstoupily do sdružení Cogentab (viz bod 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

243 Dále z bodů 202 až 204 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že koordinace mezi zpracovateli byla v roce 2000 nepřetržitá. Společnost Transcatab však nijak neprokázala, že by se tato koordinace týkala výlučně postoje zaujímaného na půdě APTI. Z bodu 204 odůvodnění napadeného rozhodnutí naproti tomu vyplývá, že se zpracovatelé setkali dne 21. září 2000 s cílem vytvořit mechanismus koordinace mezi zpracovateli na úrovni ředitelů nákupů.

244 Z bodu 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí také vyplývá, že se dne 14. září 2001 konalo jednání předsedů a ředitelů nákupů společností Deltafina, Dimon a Transcatab, jehož navrhovaný pořad jednání obsahoval nejen meziodvětvovou dohodu mezi sdruženími APTI a Unitab, ale také vzájemné vztahy mezi uvedenými podniky, nákupy od „třetích osob – sekundárních balíren", vztahy se společností Romana Tabacchi a budoucí strategii.

245 Všechny tyto příklady ukazují, že v letech 1999 až 2002 se kontakty mezi zpracovateli netýkaly výlučně meziodvětvových dohod, jak tvrdí společnost Transcatab, a že naopak v tomto období kartelová dohoda zpracovatelů nadále fungovala souběžně

s meziodvětvovými dohodami. Společnost Transcatab ostatně nijak neprokázala, že by se Komise dopustila pochybení tím, že chování zpracovatelů v letech 1999 až 2002 nepovažovala výlučně za přípravu na uzavření meziodvětvových dohod.

246 S ohledem na výše uvedené je třeba učinit závěr, že první výtka společnosti Transcatab uplatněná v rámci této části třetího žalobního důvodu musí být zamítnuta.

– K neexistenci škody na straně spotřebitelů

247 Argument společnosti Transcatab vycházející z pochybení Komise při zvýšení pokuty o 10 % za rok s ohledem na to, že protiprávním jednáním nevznikla spotřebitelům žádná škoda, postrádá právní základ a je skutkově nepodložený.

248 Zaprvé nelze ani z článku 23 nařízení č. 1/2003 ani z bodu 1 B třetího pododstavce pokynů, což jsou ustanovení, kterých se společnost Transcatab dovolává, vyvozovat, že tato ustanovení podmiňují zvýšení pokuty u dlouhodobých protiprávních jednání dlouhodobým poškozováním spotřebitele. Smyslem té části pokynů, na niž společnost Transcatab odkazuje, je pomocí obecné formulace odůvodnit politiku v oblasti pokut vyhlášenou v pokynech, a zejména změny oproti předchozí praxi. Společnost Transcatab tedy nemůže svůj argument zakládat na tomto ustanovení pokynů.

249 Zadruhé není nijak prokázané – na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Transcatab – že kartelová dohoda neměla dopad na trh, a tím méně že nepoškozovala spotřebitele. Údaje, na které společnost Transcatab poukazuje v rámci druhého žalobního důvodu, totiž neumožňují prokázat neexistenci takových účinků, neboť tyto mohly být

ovlivněny jinými faktory (viz zejména bod 168 výše). Skutečnost, že kartelová dohoda trvala několik let, ostatně ukazuje, že zpracovatelé nepovažovali kartelovou dohodu za zbytečnou a neúčinnou. Argument společnosti Transcatab tedy stojí na chybném předpokladu.

250 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba první část třetího žalobního důvodu v plném rozsahu zamítnout.

Ke druhé části třetího žalobního důvod, u vycházející z porušení zásady ne bis in idem *a z nedostatku odůvodnění*

Argumenty účastnic řízení

251 Společnost Transcatab tvrdí, že Komise porušila zásada *ne bis in idem.* Komise podle ní v napadeném rozhodnutí shledala, že odpovědnost za uzavření meziodvětvových dohod v letech 1999 až 2001 musí být přičtena výlučně sdružení APTI. Avšak tím, že nerozlišovala mezi obdobím let 1995 až 1998 a obdobím let 1999 až 2001, přisoudila podle společnosti Transcatab zpracovatelům odpovědnost za jednání, k němuž došlo v rámci meziodvětvových dohod, tj. za jednání, které již přičetla výlučně sdružení APTI.

252 Podle společnosti Transcatab je v projednávané věci dána totožnost skutků vytýkaných sdružení APTI a skutků vytýkaných společnosti Transcatab za období let 1999 až 2002, neboť schůzky zpracovatelů v tomto období byly předběžnými schůzkami ve

vztahu ke schůzkách sdružení APTI. Dále je podle ní dána totožnost pachatele, neboť je všeobecně známo, že profesní sdružení vyjadřují vůli svých členů. Komise tak podle společnosti Transcatab sankcionovala zpracovatele dvakrát za totéž protiprávní jednání. Zpracovatelé byli podle ní sankcionováni poprvé jako členové sdružení APTI a podruhé samostatně. Z toho podle ní vyplývá, že zpracovatelům byla uložena nepřiměřená pokuta a také že napadené rozhodnutí v tomto ohledu není odůvodněno.

253 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

254 Na úvod je třeba připomenout, že zásada *non bis in idem*, která je zakotvena rovněž v článku 4 protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, je obecnou zásadou unijního práva, jejíž dodržování zajišťuje soud. V oblasti práva hospodářské soutěže tato zásada zakazuje, aby byl podnik Komisí opětovně shledán odpovědným nebo stíhán za protisoutěžní chování, za něž mu již byla uložena sankce nebo za něž byl shledán odpovědným dřívějším rozhodnutím Komise, které již nelze napadnout (rozsudky Tribunálu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, body 85 a 86, a Tokai Carbon a další v. Komise, bod 224 výše, body 130 a 131). Použití zásady *non bis in idem* podléhá třem podmínkám, a sice totožnosti skutků, totožnosti pachatele a totožnosti chráněného právního zájmu. Tato zásada tedy zakazuje, aby téže osobě byla za stejné protiprávní jednání vícekrát uložena sankce za účelem ochrany téhož majetkového právního zájmu (rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 88 výše, bod 338, a rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2006, FNCBV a další v. Komise, T-217/03 a T-245/03, Sb. rozh. s. II-4987, bod 340).

255 První podmínka, tj. totožnost skutků, v projednávané věci není splněna. I když se totiž připustí, že se část jednotlivých protisoutěžních jednání vytýkaných zpracovatelům, zejména koordinace za účelem definování postoje sdružení APTI (bod 244 odůvodnění napadeného rozhodnutí), a jednání vytýkané sdružení APTI, tedy definování postoje, který mělo zaujmout při vyjednávání o cenách pro účely uzavření meziodvětvových dohod se sdružením Unitab (body 253 a 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí), do jisté míry navzájem překrývala, je nutné konstatovat, že se jedná o dvě různá jednání. Koordinace před přijetím rozhodnutí je odlišná od přijetí vlastního rozhodnutí.

256 Jak bylo mimoto uvedeno v rámci první části tohoto žalobního důvodu, koordinace mezi zpracovateli za účelem definování postoje sdružení APTI byla součástí širší strategie kartelové dohody zpracovatelů, jejíž byla významnou složkou (viz bod 244 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu je třeba také poukázat na skutečnost, že Komise v napadeném rozhodnutí jasně a přesně uvedla, že sdružení APTI a zpracovatelé byli sankcionováni za odlišná protiprávní jednání (pokud jde o sdružení APTI, viz body 253, 254 a 270 až 273 odůvodnění napadeného rozhodnutí, a pokud jde o zpracovatele, viz body 240 až 252 a 264 až 269 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

257 Společnost Transcatab tak nemůže tvrdit, že v projednávané věci je dána totožnost skutků vytýkaných zpracovatelům a skutků vytýkaných sdružení APTI.

258 Pokud jde o druhou podmínku, tj. o totožnost pachatelů, je nutno konstatovat, že ani tato podmínka není v projednávané věci splněna. I když je společnost Transcatab členem sdružení APTI, jedná se o dva různé subjekty, neboť sdružení APTI má vlastní právní subjektivitu, předmět a cíle, které jsou odlišné od právní subjektivity, předmětu a cílů společnosti Transcatab a na nich nezávislé (v tomto smyslu viz rozsudek FNCBV a další v. Komise, bod 254 výše, bod 128).

259 Z toho vyplývá, že v daném případě není dána ani totožnost skutků ani totožnost pachatele, neboť v napadeném rozhodnutí nejsou opakovaně sankcionovány tytéž subjekty nebo tytéž osoby za stejné skutky. Proto je třeba učinit závěr, že k porušení zásady *ne bis in idem* nedošlo.

260 Pokud jde o výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, je třeba uvést, že jelikož jednání vytýkané zpracovatelům a jednání vytýkané sdružení APTI jsou navzájem odlišná jednání odlišných právních subjektů, nebyla Komise povinna podávat odůvodnění ohledně použití zásady *ne bis in idem*. V napadeném rozhodnutí dále Komise nijak nezaměnila odpovědnost sdružení APTI a odpovědnost zpracovatelů. Zvláště z bodů odůvodnění citovaných v bodě 256 výše – v souladu s judikaturou zmíněnou v bodě 174 výše – jasně a jednoznačně vyplývají související úvahy Komise, které tak umožňují společnosti Transcatab se seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření vůči ní, a Tribunálu vykonat svůj přezkum.

261 Vzhledem k výše uvedenému je třeba tuto část třetího žalobního důvodu v plném rozsahu zamítnout.

Ke třetí části třetího žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady rovného zacházení

Argumenty účastnic řízení

262 Společnost Transcatab podpůrně tvrdí, že při uzavírání smluv se zemědělci byli zpracovatelé přesvědčeni, že nepřekračují meze vnitrostátních právních předpisů, zvláště zákona č. 88/88, a meziodvětvových dohod. Pokud jde o meziodvětvové dohody,

Komise podle společnosti Transcatab uznala, že použitelný právní rámec mohl vyvolat značnou míru nejistoty ohledně legality praktik sdružení APTI. Z tohoto důvodu podle ní uložila sdružení APTI symbolickou pokutu ve výši pouhých 1 000 eur. Společnost Transcatab si klade otázku, proč nebyly stejné úvahy použity v jejím případě navzdory celé řadě důkazů dokládajících, že sporné jednání zpracovatelů v letech 1999 až 2002 souvisí takřka výlučně s předsmluvními dokumenty, jejichž účelem bylo definování společného postoje na půdě sdružení APTI. To, že jednání APTI a jednání společnosti Transcatab byla vyhodnocena různě, je podle společnosti Transcatab porušením zásady rovného zacházení.

263 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

264 Je třeba připomenout, že zásada rovného zacházení je porušena – jak vyplývá z judikatury citované v bodě 202 výše – pouze pokud je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné.

265 V projednávané věci je třeba zaprvé uvést, jak již bylo konstatováno v rámci druhé části tohoto žalobního důvodu (viz bod 256 výše), že zpracovatelé a sdružení APTI byli sankcionováni za odlišná protiprávní jednání (pokud jde o zpracovatele, viz body 240 až 252 odůvodnění napadeného rozhodnutí, a pokud jde o sdružení APTI, viz body 253 a 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

266 Pokud však jde konkrétně o období od roku 1999, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že zpracovatelé byli sankcionováni za sérii protisoutěžních jednání, která byla součástí jedné a téže strategie kartelové dohody, jejíž počátek lze datovat dávno před rok 1999. Zpracovatelé tak byli sankcionováni jak za koordinaci svých cen mimo rámec meziodvětvových dohod, tak za souběžnou koordinaci za účelem definování postoje sdružení APTI (viz zejména bod 244 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

267 Sdružení APTI bylo naproti tomu činěno odpovědným pouze za jednání související s uzavíráním meziodvětvových dohod. Komise měla za to, že sdružení APTI nemůže být činěno odpovědným za jediné a trvající protiprávní jednání zpracovatelů, neboť spis Komise neobsahoval nic, co by nasvědčovalo tomu, že toto sdružení souhlasilo s celkovým záměrem zpracovatelů, jehož cílem bylo koordinovat veškeré jejich jednání v oblasti nákupu, nebo že o něm toto sdružení vědělo (viz body 270 a 271 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

268 Zadruhé, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že i po roce 1999 šla kartelová dohoda zpracovatelů daleko za rámec působnosti zákona č. 88/88 (viz také body 240 až 245 výše). Společnost Transcatab tedy nemůže tvrdit, že právní rámec odůvodňoval, aby byla zpracovatelům uložena symbolická pokuta, jaká byla uložena sdružení APTI (v tomto ohledu viz úvahy obsažené v bodech 298 až 311 níže).

269 Za těchto podmínek je třeba učinit závěr, že situace zpracovatelů, zejména společnosti Transcatab, a situace sdružení APTI v případě protiprávních jednání týkajících se období let 1999 až 2002 nejsou srovnatelné. Společnost Transcatab proto nemůže tvrdit, že došlo k porušení zásady rovného zacházení.

270 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba třetí žalobní důvod v plném rozsahu zamítnout.

4. *Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, týkajícímu se některých polehčujících okolností*

K první části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v neprovádění kartelové dohody

Argumenty účastnic řízení

271 Společnost Transcatab nejprve Komisi vytýká, že v jejím případě neuplatnila polehčující okolnost, která je upravena v bodě 3 druhé odrážce pokynů a která spočívá v tom, že dohody nebo protiprávní jednání ve skutečnosti nebyly prováděny. Společnost Transcatab tvrdí, že již v rámci první části druhého žalobního důvodu prokázala, že zpracovatelé převážnou část svých dohod neprovedli. Toto zjištění podle ní vyplývá z toho, že tyto dohody neměly žádný dopad na trh.

272 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

273 Zaprvé je nutné připomenout, že polehčující okolnost, která je upravena v bodě 3 druhé odrážce pokynů a která spočívá v tom, že dohody nebo protiprávní jednání ve skutečnosti nebyly prováděny, je podle judikatury založena na vlastním chovaní každého podniku. Z toho vyplývá, že pro účely posouzení této polehčující okolnosti

je třeba zohlednit nikoli dopady vyplývající z protiprávního jednání jakožto celku, k nimž je nutno přihlížet při posouzení skutečného dopadu protiprávního jednání na trh pro účely posouzení jeho závažnosti (bod 1 A první pododstavec pokynů), nýbrž individuální chování každého podniku pro účely posouzení závažnosti účasti každého z nich na protiprávním jednání (rozsudky Groupe Danone v. Komise, bod 148 výše, bod 384, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 146 výše, bod 178).

274 Z toho vyplývá, že společnost Transcatab nemůže pochybení Komise při uplatňování předmětné polehčující okolnosti zakládat na neexistenci skutečného dopadu protiprávního jednání na ceny.

275 Zadruhé je každopádně třeba také připomenout, že z judikatury vyplývá, že k tomu, aby se na pachatele použil bod 3 druhá odrážka pokynů, musí tento prokázat, že se choval soutěžně či alespoň jednoznačně a ve značné míře porušoval povinnosti, jejichž účelem bylo provádění kartelové dohody, a to natolik, že narušil její fungování, a dále že svou účast v dohodě nedával najevo, a nepodněcoval tak ostatní podniky k provádění předmětné kartelové dohody (rozsudky Tribunálu ze dne 8. července 2004, Dalmine v. Komise, T-50/00, Sb. rozh. s. II-2395, bod 292, a v tomto smyslu ze dne 15. března 2006, Daiichi Pharmaceutical v. Komise, T-26/02, Sb. rozh. s. II-713, bod 113).

276 V projednávané věci ale společnost Transcatab nijak netvrdí, že by jednoznačně a ve značné míře bránila provádění předmětné kartelové dohody, a to natolik, že by narušila její fungování. Nemůže se tedy dovolávat pochybení Komise spočívajícího v tom, že v jejím případě předmětnou polehčující okolnost neuplatnila.

277 Nakonec je třeba ještě konstatovat, že Komise v bodě 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí prokázala provádění kartelové dohody a dále že společnost Transcatab svým tvrzením, že „převážná část“ dohod nebyla prováděna, sama uznává, že předmětné kartelové dohody byly alespoň zčásti prováděny (viz bod 239 výše).

278 S ohledem na výše uvedené je třeba tuto část čtvrtého žalobního důvodu zamítnout.

Ke druhé části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v ukončení sporných aktivit předtím, než Komise zasáhla

Argumenty účastnic řízení

279 Společnost Transcatab Komisi vytýká, že v jejím případě neuplatnila polehčující okolnost, která je upravena v bodě 3 třetí odrážce pokynů a která spočívá v tom, že protiprávní jednání byla ukončena, jakmile Komise zasáhla.

280 Společnost Transcatab zaprvé uvádí, že pokyny nijak nevážou uplatnění této polehčující okolnosti na míru závažnosti protiprávního jednání, takže tato polehčující okolnost byla podle ní použita v případech závažných i velmi závažných protiprávních jednání. Společnost Transcatab zadruhé tvrdí, že poté, co Komise zasáhla, již nečinila žádné kroky, jež by mohly být porušením pravidel hospodářské soutěže. Zatřetí podle ní Komise přehlížela specifika odvětví surového tabáku. Začtvrté, neuplatnění této polehčující okolnosti je podle ní způsobeno obratem v judikatuře týkající se pokut,

který Tribunál provedl v rozsudku ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise (T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí). Tento obrat v judikatuře, k němuž došlo po zahájení řízení, podle společnosti Transcatab narušuje její legitimní očekávání, neboť očekávala snížení pokuty z důvodu, že své protiprávní jednání ukončila, jakmile Komise zasáhla.

281 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

282 Je třeba připomenout, že v souladu s bodem 3 třetí odrážkou pokynů může být Komisí stanovená základní částka pokuty snížena, jestliže dotyčný podnik ukončí protiprávní jednání, jakmile Komise zasáhla.

283 Podle judikatury však platí, že snížení pokuty z důvodu ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla, nemůže být automatické, ale závisí na posouzení okolností konkrétního případu Komisí v rámci její posuzovací pravomoci (viz rozsudek Carbone-Lorraine v. Komise, bod 147 výše, bod 228 a citovaná judikatura). Okolnosti projednávané věci tedy mohou Komisi dovést k závěru, že podniku, který se účastnil protiprávní dohody, takové snížení základní částky pokuty nepřizná (rozsudek ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, bod 162 výše, bod 148).

284 Soudní dvůr tak rozhodl, že přiznat prospěch z polehčující okolnosti v situaci, kdy je podnik účastníkem zjevně protiprávní dohody, o níž věděl nebo nemohl nevědět, že představuje protiprávní jednání, by mohlo podněcovat podniky k co možná nejdelšímu trvání tajné dohody s nadějí, že jejich jednání nebude nikdy odhaleno, a přitom s vědomím, že pokud by odhaleno bylo, mohou docílit snížení pokuty okamžitým ukončením protiprávního jednání. Taková okolnost by uloženou pokutu zbavila jakéhokoli odrazujícího účinku a zasahovala by do užitečného účinku čl. 81 odst. 1 ES (rozsudek ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, bod 162 výše, bod 149). Tribunál již mimoto výslovně rozhodl, že ukončení úmyslného protiprávního jednání nemůže být považováno za polehčující okolnost, když bylo toto jednání ukončeno po zásahu Komise (rozsudky Tribunálu ze dne 11. března 1999, Ensidesa v. Komise, T-157/94, Recueil, s. II-707, bod 498, a Wieland-Werke a další v. Komise, bod 180 výše, bod 229).

285 V projednávané věci se předmětné protiprávní jednání týká tajné kartelové dohody, která má za cíl zejména stanovení cen a rozdělení dodavatelů a nakupovaných množství. Jak bylo uvedeno v bodě 137 výše, tento typ kartelové dohody je článkem 81 odst. 1 písm. a) a b) ES výslovně zakázán a je protiprávním jednáním, které judikatura kvalifikuje jako zvlášť závažné, protože má přímý dopad na podstatné parametry hospodářské soutěže na dotčeném trhu. Jak již bylo mimoto uvedeno v bodě 170 výše, zpracovatelé v projednávané věci vědomě jednali protisoutěžně, za což byli sankcionováni, a několikrát se domlouvali na opatřeních, jimiž mělo být zajištěno skutečné provádění kartelové dohody.

286 Ve světle judikatury zmíněné v bodech 283 a 284 výše nemůže společnost Transcatab za těchto podmínek tvrdit, že se Komise dopustila pochybení tím, že v jejím případě uplatňovanou polehčující okolnost nezohlednila.

287 Tento závěr nemůže být zpochybněn konkrétními argumenty, které předložila společnost Transcatab.

288 Ve světle shora uvedené judikatury totiž skutečnost, že po zásahu Komise již společnost Transcatab nejednala protiprávně, neznamená, že by Komise byla povinna předmětnou polehčující okolnost zohlednit. Mimoto specifika daného odvětví, jako je neexistence precedentů, na niž poukazuje společnost Transcatab, a právní úprava tohoto odvětví, sice případně mohou hrát při posuzování dalších polehčujících okolností jistou roli (viz zejména třetí a pátou část tohoto žalobního důvodu), při uplatňování předmětné polehčující okolnosti však nejsou relevantní.

289 Pokud jde konečně o tvrzené porušení zásady ochrany legitimního očekávání, je třeba připomenout, jak již bylo uvedeno v bodě 208 výše, že právo dovolávat se této zásady podle judikatury předpokládá současné splnění tří podmínek. Zaprvé je třeba, aby byla zúčastněné osobě správním orgánem poskytnuta přesná, nepodmíněná a shodující se ujištění vyplývající z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Zadruhé musí být tato ujištění schopna vyvolat legitimní očekávání u toho, komu jsou určena. Zatřetí musí být poskytnutá ujištění v souladu s použitelnými normami (viz judikaturu citovanou v bodě 208 výše).

290 V tomto ohledu stačí uvést, že první z těchto podmínek není v projednávané věci splněna, protože se společnost Transcatab nemůže odvolávat na žádná přesná, nepodmíněná a shodující se ujištění ze strany Komise v tom směru, že jí bude snížena pokuta, když své protiprávní jednání po zásahu Komise ukončí.

291 Dále je třeba připomenout, že samotná skutečnost, že Komise ve své předchozí rozhodovací praxi dospěla k názoru, že některé prvky tvoří polehčující okolnosti pro účely stanovení výše pokuty, neznamená, že je povinna učinit stejný závěr i v pozdějším rozhodnutí (rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998, Mayr-Melnhof v. Komise, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 368, a LR AF 1998 v. Komise, bod 180 výše, bod 337). Společnost Transcatab proto nemůže argumentovat tím, že tato polehčující okolnost byla uplatněna v jiných případech protiprávních jednání. Kromě toho rozsudek ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, bod 280 výše, na který se odkazuje v bodě 382 odůvodnění napadeného rozhodnutí, v žádném případě neznamená obrat v judikatuře, neboť Tribunál již před vydáním tohoto rozsudku výslovně rozhodl, jak správně poznamenala Komise, že ukončení úmyslného protiprávního jednání nemůže být považováno za polehčující okolnost, když bylo toto jednání ukončeno po zásahu Komise (rozsudky Tribunálu ze dne 11. března 1999, Aristrain v. Komise, T-156/94, Recueil, s. II-645, bod 138, a Ensidesa v. Komise, bod 284 výše, bod 498). Z toho vyplývá, že se společnost Transcatab nemůže v tomto ohledu dovolávat legitimního očekávání.

292 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba druhou část čtvrtého žalobního důvodu zamítnout.

Ke třetí části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v existenci rozumné pochybnosti o protiprávnosti sporného jednání

293 V rámci této části čtvrtého žalobního důvodu uplatňuje společnost Transcatab v podstatě dvě výtky. Zaprvé tvrdí, že došlo k pochybení, když Komise neuplatnila polehčující okolnost spočívající v existenci rozumné pochybnosti o protiprávnosti sporného jednání. Zadruhé poukazuje na porušení zásady rovného zacházení v porovnání s věcí Surový tabák – Španělsko.

K existenci rozumné pochybnosti o protiprávnosti sporného jednání

– Argumenty účastnic řízení

294 Společnost Transcatab tvrdí, že kvůli nejasnému právnímu kontextu na evropské a vnitrostátní úrovni vznikla rozumná pochybnost o protiprávnosti jednání zpracovatelů surového tabáku a sdružení APTI v Itálii. Komise proto podle ní měla uplatnit polehčující okolnost upravenou v bodě 3 čtvrté odrážce pokynů a měla pokutu uloženou jednotlivým zpracovatelům alespoň snížit. Komise podle ní neodůvodnila odmítnutí návrhu společnosti Transcatab na uplatnění této polehčující okolnosti.

295 Společnost Transcatab konkrétně tvrdí, že nařízení Rady č. 26 ze dne 4. dubna 1962 o použití určitých pravidel hospodářské soutěže na produkci zemědělských produktů a obchod s nimi (Úř. věst. 1962, 30, s. 993; Zvl. vyd. 03/01, s. 6) stanoví při splnění určitých podmínek výjimku pro dohody, které jsou nezbytné k dosažení cílů stanovených v článku 33 ES. Tyto dohody mezi zpracovateli přitom podle ní byly považovány za nezbytné k dosažení cílů stanovených v článku 33 ES. Tyto dohody byly totiž nezbytné k zajištění racionálního rozvoje zemědělské výroby a ke stabilizaci a zachování životaschopnosti italského trhu. Podle společnosti Transcatab bylo jejich účelem omezit příjmy zprostředkovatelů bez poklesu příjmů zemědělců, které se měly naopak zvýšit. Společnost Transcatab tvrdí, že prokázala, že s přihlédnutím ke konkrétnímu skutkovému kontextu projednávané věci směřovaly dohody zpracovatelů k dosažení cílů stanovených v článku 33 ES. Tyto úvahy, jakož i ostatní zásahy Unie do odvětví tabáku podle ní vyvolaly u zpracovatelů rozumnou pochybnost o slučitelnosti sporného jednání s pravidly hospodářské soutěže.

296 Podle společnosti Transcatab také vnitrostátní právní úprava, a zejména zákon č. 88/88, mohly vyvolat značnou míru nejistoty ohledně legality sporného jednání. V napadeném rozhodnutí měla podle ní Komise tuto skutečnost v případě zpracovatelů uznat, stejně jako to učinila v případě sdružení APTI a Unitab, kterým uložila symbolickou pokutu ve výši 1 000 eur.

297 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

– Závěry Tribunálu

298 Nejprve je třeba poukázat na to, že se projednávaná věc týká účasti na horizontální kartelové dohodě, kterou její účastníci uchovali po několik let v tajnosti a která se týkala zejména určování cen. Jedná se tedy o zjevné a velmi závažné protiprávní jednání porušující článek 81 ES. Pokud jde dále o dotyčný podnik, jedná se o jednoho z hlavních italských zpracovatelů surového tabáku, který patří k jedné z největších skupin nezávislých obchodníků s tabákovými listy na světě. Jedná se tedy o podnik disponující hmotnými a duševními zdroji, které mu umožňovaly posoudit povahu právního rámce, ve kterém se pohybuje, a důsledky, které v této souvislosti mohly plynout z jeho chování z hlediska pravidel hospodářské soutěže. Za těchto podmínek se nelze rozumně domnívat, že by společnost Transcatab mohla mít pochybnosti o protiprávnosti svého jednání (v tomto smyslu viz rozsudky Groupe Danone v. Komise, bod 148 výše, bod 406, a Carbone-Lorraine v. Komise, bod 147 výše, bod 229).

299 Zaprvé, pokud jde konkrétně o nařízení č. 26, na které se odvolává společnost Transcatab, je třeba poukázat na to, že uvedené nařízení, a zejména jeho článek 2, upravuje výjimku z použitelnosti čl. 81 odst. 1 ES pro dohody, rozhodnutí a jednání týkající se

produkce zboží vyjmenovaného v příloze I Smlouvy o ES nebo obchodu s ním, včetně surového tabáku, které tvoří nedílnou část vnitrostátní organizace trhu nebo jsou nezbytné pro dosažení cílů stanovených v článku 33 ES.

300 Z judikatury vyplývá, že pokud jde o výjimku z pravidla obecného použití čl. 81 odst. 1 ES, musí být článek 2 nařízení č. 26 vykládán restriktivně. Kromě toho podle ustálené judikatury platí, že se čl. 2 odst. 1 první věta nařízení č. 26, který upravuje zmiňovanou výjimku, použije, pouze pokud dotčená dohoda podporuje dosažení všech cílů článku 33 ES. Jak již konečně vyplývá ze samotného znění čl. 2 odst. 1 první věty nařízení č. 26, dotčená dohoda musí být pro dosažení uvedených cílů „nezbytná" (viz rozsudek FNCBV a další v. Komise, bod 254 výše, bod 199 a citovaná judikatura).

301 V tomto ohledu je třeba předně konstatovat, že v bodech 303 až 313 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise výslovně vyloučila, aby se na projednávanou věc použily výjimky z čl. 81 odst. 1 ES upravené v článku 2 nařízení č. 26. Společnost Transcatab nezpochybňuje ani tuto analýzu ani závěr, k němuž Komise dospěla, ale pouze tvrdí, že předmětná právní úprava u ní vyvolala rozumnou pochybnost, k níž měla Komise přihlédnout.

302 Dále je třeba poukázat na to, že nařízení č. 26 upravuje v čl. 2 odst. 2 a 3 zvláštní postup, který Komisi umožňuje zjistit, na které dohody se výjimky upravené v odstavci 2 mohou použít. Tento postup mimo jiné předpokládá, že Komise uskuteční konzultace s členskými státy a s dotyčnými podniky nebo sdruženími podniků.

303 Spis ale neobsahuje nic, co by nasvědčovalo tomu, že dohody zpracovatelů byly Komisi oznámeny za tím účelem, aby se v rámci tohoto zvláštního postupu dosáhlo poskytnutí výjimky. Společnost Transcatab navíc netvrdí, že tyto dohody byly Komisi oznámeny. Z některých poznámek pořízených zástupci společnosti Dimon Italia na schůzce sdružení APTI dne 4. dubna 2002 (viz bod 4 výše) naproti tomu vyplývá, že uvedené dohody Komisi oznámeny nebyly, což společnost Transcatab nezpochybňuje. Vzhledem k tomu, že nedošlo k oznámení ani k zahájení formálního postupu, společnost Transcatab nemůže tvrdit, že zpracovatelé měli pochybnosti o tom, zda se na jejich dohody může vztahovat výjimka upravená nařízením č. 26. Mimoto v takovém systému, jako je systém upravený nařízením č. 26, je vyloučeno, aby soukromé hospodářské subjekty namísto Komise posuzovaly, které prostředky jsou k dosažení cílů stanovených článkem 33 ES nejvhodnější, a aby tak činily protiprávní kroky, které by pak odůvodňovaly tím, že jimi byly sledovány tyto cíle.

304 Z napadeného rozhodnutí konečně vyplývá, že kartelová dohoda měla od počátku jasně protisoutěžní cíl (viz například bod 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Z okolností projednávané věci nevyplývá – a společnost Transcatab to ostatně nijak neprokázala – že by zpracovatelé měli v úmyslu dosahovat protiprávními dohodami cílů stanovených článkem 33 ES.

305 Soudní dvůr v tomto ohledu určil, že zachování účinné hospodářské soutěže na trzích se zemědělskými produkty je součástí cílů společné zemědělské politiky a společné organizace těchto trhů (viz bod 311 odůvodnění napadeného rozhodnutí a rozsudek Soudního dvora ze dne 9. září 2003, Milk Marque a National Farmers' Union, C-137/00, Recueil, s. I-7975, bod 57). Společnost Transcatab tedy nemůže tvrdit, že takové zjevně protisoutěžní dohody, jako je v projednávané věci kartelová dohoda zpracovatelů, sledovaly cíle uvedené v čl. 33 odst. 1 ES.

306 Ve světle všech těchto úvah je třeba učinit závěr, že společnost Transcatab nemůže racionálně tvrdit, že nařízení č. 26 u ní vzbudilo rozumné pochybnosti o protiprávnosti předmětné kartelové dohody.

307 Pokud jde zadruhé o vnitrostátní právní úpravu, je třeba uvést, že v bodě 323 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise konstatovala, že kartelová dohoda zpracovatelů překračovala meze působnosti zákona č. 88/88, neboť se týkala hlavně stanovení maximálních nebo průměrných dodacích cen a rozdělení množství a dodavatelů, zatímco cílem uvedeného zákona bylo zaručit zemědělcům minimálním ceny.

308 Vzhledem k tomu, že aktivity kartelu nespadaly do rámce vnitrostátní právní úpravy, tedy zpracovatelé nemohli mít pochybnosti o protiprávnosti svého jednání s poukazem na uvedenou právní úpravu.

309 Za těchto podmínek a ve světle úvah uvedených v bodě 298 výše je třeba uzavřít, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když pokutu z titulu předmětné polehčující okolnosti nesnížila.

310 Pokud jde o výtku, která byla uplatněna v replice a vychází z údajného nedostatku odůvodnění v souvislosti s odmítnutím předmětné polehčující okolnosti, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že ačkoli Komise podle článku 253 ES musí svá rozhodnutí odůvodnit s uvedením skutkových okolností, na kterých závisí odůvodnění rozhodnutí, a s uvedením úvah, které ji vedly k jeho přijetí, toto ustanovení od ní nevyžaduje, aby se vypořádala se všemi skutkovými a právními důvody projednávanými v průběhu správního řízení (rozsudek Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise, bod 173 výše, body 14 a 15, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, Fiskeby Board v. Komise, T-319/94, Recueil, s. II-1331, bod 127).

311 Nelze tedy argumentovat tím, že v části napadeného rozhodnutí věnované polehčujícím okolnostem Komise neobjasnila, proč měla za to, že nemusí zohlednit některé skutečnosti, na které společnost Transcatab v této souvislosti poukázala ve své odpovědi na oznámení námitek. Ostatně je nutno konstatovat, že v bodech 303 až 324 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise analyzovala jak dopad nařízení č. 26, tak dopad vnitrostátní právní úpravy.

K rozdílnému zacházení v porovnání s věcí Surový tabák – Španělsko

– Argumenty účastnic řízení

312 Společnost Transcatab tvrdí, že jelikož Komise nezohlednila předmětnou polehčující okolnost v natolik nejasném právním kontextu, jaký je dán v projednávané věci, došlo tím k výraznému rozdílu v zacházení s italskými a se španělskými zpracovateli. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v tomto ohledu podle ní zjevně nelogické, neboť nebere ohled na některé úvahy uplatněné ve věci Surový tabák – Španělsko, která se podle společnosti Transcatab velmi podobá projednávané věci. Podle společnosti Transcatab vycházela Komise ve španělské věci zvláště z toho, že právní kontext a postup vlády mohly vyvolat takovou míru nejistoty, že odůvodňovaly 40 % snížení pokuty nejen profesním sdružením, ale také jednotlivým zpracovatelům.

313 Naproti tomu v projednávané věci, a to v takřka stejné situaci, Komise podle společnosti Transcatab učinila závěr, že kartelová dohoda zpracovatelů plně spadá do působnosti článku 81 ES, neboť se týká hlavně stanovení maximálních nebo průměrných dodacích cen, zatímco zákon č. 88/88 upravoval minimální ceny. Ve věci Surový tabák – Španělsko se však podle ní zákon také týkal jen stanovení minimálních cen.

314 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

– Závěry Tribunálu

315 V rámci této výtky společnost Transcatab tvrdí, že došlo k porušení zásady rovného zacházení, neboť v případě podobném projednávané věci, a to jmenovitě ve věci Surový tabák – Španělsko, Komise předmětnou polehčující okolnost ve vztahu ke zpracovatelům uplatnila.

316 V tomto ohledu již bylo v bodech 202 a 264 výše připomenuto, že v souladu s ustálenou judikaturou je zásada rovného zacházení porušena, pouze pokud je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné.

317 Srovnání obou předmětných rozhodnutí co do dopadu vnitrostátního právního rámce na namítané jednání v projednávané věci ukazuje, že se obě situace vyznačovaly značnými rozdíly. Zvláště z bodů 52 a následujících, 349 a následujících, 426 až

429, 437 a 438 odůvodnění rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko vyplývá, že ve Španělsku hrály orgány veřejné moci významnou roli při vyjednávání dohod mezi producenty a zpracovateli. Šlo o jednání kvalifikovaná jako „veřejná". Ve Španělsku dokonce existovala „praxe na úrovni ministerstva, jejímž cílem bylo dovolit účastníkům kolektivní sjednávání podmínek nákupu a prodeje tabáku, včetně cen, a povzbudit je v tom" (bod 60 odůvodnění rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko). Komise z toho vyvodila závěr, že „veřejné vyjednávání mezi zástupci producentů a zpracovateli určovalo alespoň do jisté míry věcný rámec (zvláště pokud jde o příležitosti k dosažení shody a k zaujetí společného postoje), ve kterém zpracovatelé mohli nejen formulovat společný postoj, který pak zastávali v rámci veřejného vyjednávání, ale také budovat tajnou strategii v oblasti průměrných (maximálních) dodacích cen a množství" (bod 438 odůvodnění rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko). V podstatě z tohoto důvodu snížila Komise španělským zpracovatelům základní částku uložených pokut o 40 %.

318 Je však nutno konstatovat, že v projednávané věci orgány veřejné moci při vyjednávání mezi zpracovateli a producenty takovou roli nehrály.

319 Společnost Transcatab tedy nemůže tvrdit, že Komise porušila zásadu rovného zacházení tím, že předmětnou polehčující okolnost neuplatnila.

320 Pokud jde konečně o argument vycházející z nelogičnosti odůvodnění, je nutno konstatovat, že společnost Transcatab jen velmi obecně odkazuje na rozhodnutí ve věci Surový tabák – Španělsko a neupřesňuje, jaké úvahy podle ní nebyly v napadeném rozhodnutí použity, kvůli nimž by odůvodnění tohoto rozhodnutí mělo být nelogické.

321 Třetí část čtvrtého žalobního důvodu je proto třeba v plném rozsahu zamítnout.

Ke čtvrté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v účinné spolupráci ze strany společnosti Transcatab v průběhu řízení

Argumenty účastnic řízení

322 Společnost Transcatab zaprvé tvrdí, že Komise měla v jejím případě uplatnit polehčující okolnost, která je upravena v bodě 3 šesté odrážce pokynů a která spočívá v účinné spolupráci podniku při řízení, mimo oblast působnosti oznámení o spolupráci. Společnost Transcatab tvrdí, že její spolupráce s Komisí byla po celou dobu trvání řízení úplná a šla nad rámec spolupráce požadované v oznámení o spolupráci. Konkrétně odkazuje na prohlášení, která z vlastního podnětu učinil její generální ředitel a její ředitel nákupů ohledně fungování kartelové dohody, a na kladné hodnocení její spolupráce ze strany úředníků Komise, kteří vedli vyšetřování. Podle společnosti Transcatab již také Komise v různých dřívějších případech snížila původní částku ukládané pokuty s přihlédnutím ke kooperativnímu přístupu podniku.

323 Společnost Transcatab zadruhé tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení tím, že v jejím případě uvedenou polehčující okolnost neuplatnila, ale naopak ji uplatnila vůči společnosti Deltafina. Podle společnosti Transcatab Komise snížila společnosti Deltafina pokutu o 50 % za její spolupráci s přihlédnutím k tomu, že jí nebylo poskytnuto žádné snížení pokuty ve smyslu oznámení o spolupráci. Z napadeného rozhodnutí však podle společnosti Transcatab vyplývá, že společnost Deltafina svou povinnost spolupráce vyplývající z oznámení o spolupráci nedodržela. Podniku, který nedodržel svou povinnost spolupráce, tak byla pokuta snížena ve větším rozsahu než společnosti Transcatab, která naopak spolupracovala soustavně a více, než bylo nezbytně nutné. Takovým přístupem podle ní zcela mizí stimulační efekt oznámení o spolupráci.

324 Společnost Transcatab uvádí, že vědomé porušení povinnosti spolupráce společností Deltafina nečiní její situaci výjimečnou. Podle společnosti Transcatab tak existují dvě možnosti: buď systém zavedený oznámením o spolupráci a polehčující okolnost spočívající ve spolupráci mohou koexistovat a v tomto případě Komise společnosti Deltafina právem snížila pokutu, přičemž ale v rámci spravedlivého přístupu měla zacházet stejně i se společností Transcatab, která spolupracovala přinejmenším stejnou měrou jako Deltafina, anebo oba systémy koexistovat nemohou, a v tomto případě bylo uplatnění polehčující okolnosti na společnost Deltafina vyloučeno vzhledem k tomu, že se jako první podnik dovolávala použití oznámení o spolupráci.

325 Společnost Transcatab podpůrně žádá o poskytnutí dalšího snížení pokuty alespoň ve stejné míře, v jaké bylo poskytnuto společnosti Deltafina, a to na základě její úplné spolupráce jdoucí nad rámec systému zavedeného oznámením o spolupráci.

326 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

327 Pokud jde o první výtku společnosti Transcatab, je třeba připomenout, že podle bodu 3 šesté odrážky pokynů může být základní částka pokuty snížena z důvodu účinné spolupráce podniku při řízení, mimo oblast působnosti oznámení o spolupráci.

328 Z judikatury vyplývá, že se tato polehčující okolnost použije pouze na protiprávní jednání, která nespadají do rozsahu působnosti oznámení o spolupráci (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, bod 380).

329 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že důsledkem použití bodu 3 šesté odrážky pokynů nemůže být to, že by oznámení o spolupráci bylo zbaveno svého užitečného účinku. Je totiž třeba konstatovat, že oznámení o spolupráci stanoví rámec pro odměňování podniků, které jsou či byly součástí tajných kartelů majících dopad na Unii, za spolupráci při vyšetřování Komise. Ze znění a ze systematiky uvedeného oznámení tedy vyplývá, že podniky v zásadě mohou dosáhnout snížení pokuty na základě spolupráce, pouze splňují-li striktní podmínky stanovené v uvedeném oznámení.

330 Za účelem zachování užitečného účinku oznámení o spolupráci tudíž může Komise snížit podniku pokutu na základě bodu 3 šesté odrážky pokynů pouze za výjimečných okolností. Tak je tomu zejména tehdy, je-li spolupráce podniku, která jde nad rámec jeho povinnosti spolupráce stanovené právním předpisem, aniž mu ale poskytuje nárok na snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci, pro Komisi objektivně užitečná.

331 V projednávané věci z bodů 493 až 498 odůvodnění vyplývá, že Komise vyhodnotila v rámci oznámení o spolupráci důkazy předložené společností Transcatab a její postoj a délku trvání spolupráce v průběhu celého řízení. V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise má široký prostor pro uvážení při posuzování kvality a užitečnosti podnikem poskytnuté spolupráce (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 88).

332 Jelikož společnost Transcatab jako druhý podnik po společnosti Mindo splnila podmínky pro snížení pokuty, které jsou stanoveny oznámením o spolupráci, Komise jí po vyhodnocení její spolupráce snížila pokutu na základě uvedeného oznámení o 30 %, tj. o nejvyšší možnou částku v rámci rozpětí stanoveného oznámením o spolupráci pro podnik, který jako druhý splní požadované podmínky pro snížení pokuty.

333 Je tedy nutno konstatovat, že Komise ke spolupráci ze strany společnosti Transcatab přihlédla v rámci oznámení o spolupráci. Kromě toho je nesporné, že se v projednávaném případě jedná o kartelovou dohodu, a tedy o protiprávní jednání, které spadá do rozsahu působnosti uvedeného oznámení (v tomto smyslu viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 88 výše, bod 381).

334 Společnost Transcatab mimoto nijak neprokázala, že by v projednávané věci byly dány výjimečné okolnosti, které by odůvodňovaly, aby její spolupráce byla zohledněna mimo oblast působnosti oznámení o spolupráci, a aby tedy byla uplatněna polehčující okolnost upravená v bodě 3 šesté odrážce pokynů. Okolnosti, na něž společnost Transcatab poukazuje, jako jsou spontánně učiněné prohlášení nebo kladné hodnocení její spolupráce, totiž v projednávané věci nemohou odůvodňovat uplatnění uvedené polehčující okolnosti.

335 Pokud jde o druhou výtku společnosti Transcatab vycházející z údajného porušení zásady rovného zacházení vzhledem k použití uvedené polehčující okolnosti na společnost Deltafina, ani tato výtka neobstojí.

336 Bylo již připomenuto, že v souladu s ustálenou judikaturou je zásada rovného zacházení porušena, pouze pokud je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz body 202, 264 a 316 výše).

337 Je ale nutné konstatovat, že situace společnosti Deltafina není v projednávané věci se situací společnosti Transcatab srovnatelná. Společnost Deltafina byla totiž prvním podnikem, který kontaktoval Komisi a požádal ji na základě oznámení o spolupráci o poskytnutí ochrany před pokutami, zatímco společnost Transcatab byla až třetím podnikem, který Komisi předložil žádost na základě téhož oznámení. Komise tedy společnosti Deltafina nejprve poskytla podmínečnou ochranu před pokutami na základě uvedeného oznámení, avšak posléze konstatovala, že tato společnost porušila povinnost spolupráce, kterou měla jako žadatel o ochranu před pokutami, a na konci řízení se rozhodla nepřiznat jí konečnou ochranu před pokutami. Komise dospěla k názoru, že společnosti Deltafina nemá být poskytnuto žádné snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci, které se již podle ní na tuto společnost nevztahovalo. Z tohoto důvodu Komise usoudila, že se situace společnosti Deltafina vyznačuje výjimečnými rysy, které odůvodňují, aby jí byla pokuta snížena z titulu předmětné polehčující okolnosti.

338 Z těchto úvah vyplývá, že situace společnosti Deltafina a situace společnosti Transcatab byly z hlediska posouzení jejich spolupráce velmi odlišné, takže společnost Transcatab nemůže tvrdit, že došlo k porušení zásady rovného zacházení tím, že Komise v jejím případě neuplatnila polehčující okolnost spočívající v účinné spolupráci v průběhu správního řízení.

339 Čtvrtou část čtvrtého žalobního důvodu je proto třeba zamítnout.

K páté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v neexistenci precedentu na trhu se surovým tabákem v okamžiku, kdy Komise zahájila vyšetřování

Argumenty účastnic řízení

340 Společnost Transcatab tvrdí, že Komise měla považovat za polehčující okolnost fakt, že v okamžiku, kdy v projednávané věci zahájila řízení, neexistoval žádný precedent, který by se týkal trhu se surovým tabákem. Komise podle ní tuto polehčující okolnost neuplatnila, ačkoli k tomu v napadeném rozhodnutí neuvedla žádné údaje, čímž porušila svou povinnost uvést odůvodnění. Na podporu svého argumentu cituje společnost Transcatab několik precedentů.

341 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

342 Pokyny výslovně neupravují žádnou polehčující okolnost spočívající v neexistenci precedentů týkajících se trhu dotčeného protiprávním jednáním. Poslední odrážka bodu 3 pokynů však upravuje možnost Komise přihlédnout za účelem snížení základní částky pokuty i k jiným okolnostem, než které jsou zmíněny v předchozích odrážkách.

343 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise má určitý prostor pro uvážení, pokud jde o uplatňování polehčujících okolností (rozsudek Mannesmannröhren-Werke v. Komise, bod 143 výše, bod 307). Tribunál již mimoto určil, že Komise není povinna zmírňovat pokuty, když v určitém konkrétním odvětví zasahuje vůbec poprvé (rozsudek Tribunálu ze dne 20. listopadu 2005, SNCZ v. Komise, T-52/02, Sb. rozh. s. II-5005, bod 84).

344 Je však nutno konstatovat, že společnost Transcatab neprokázala, proč se Komise měla dopustit pochybení, když neexistenci precedentu v odvětví surového tabáku nepovažovala za důvod ke snížení pokuty společnosti Transcatab. Společnost Transcatab pouze odkazuje na sérii případů, v nichž podle ní Komise zohlednila jako polehčující okolnost fakt, že článek 81 ES nebyl nikdy předtím použit v odvětví, v jehož rámci byla pokuta uložena.

345 V tomto ohledu je třeba připomenout, že samotná skutečnost, že Komise ve své předchozí rozhodovací praxi dospěla k názoru, že některé skutečnosti tvoří polehčující okolnosti pro účely stanovení výše pokuty, neznamená, že je povinna učinit stejný závěr i v pozdějším rozhodnutí (rozsudky Mayr-Melnhof v. Komise, bod 291 výše, bod 368, a LR AF 1998 v. Komise, bod 180 výše, bod 337).

346 Pokud jde o výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, v bodech 310 a 311 výše již bylo připomenuto, že článek 253 ES nevyžaduje, aby se Komise vypořádala se všemi skutkovými a právními důvody projednávanými v průběhu správního řízení, a že tedy nelze argumentovat tím, že v části napadeného rozhodnutí věnované polehčujícím okolnostem Komise neobjasnila, proč měla za to, že nemusí zohlednit některé skutečnosti, které společnost Transcatab v této souvislosti uvedla.

347 Ve světle těchto úvah musí být také pátá část čtvrtého žalobního důvodu zamítnuta.

K šesté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se socioekonomických rysů odvětví surového tabáku v Itálii a krize v tomto odvětví

Argumenty účastnic řízení

348 Společnost Transcatab tvrdí, že jí Komise měla snížit pokutu na základě bodu 5 písm. b) pokynů s přihlédnutím ke krizi na italském trhu a k tlakům na zpracovatele vyvíjeným zprostředkovateli s využitím též protiprávních aktivit. Natolik zvláštní hospodářské a sociální souvislosti podle společnosti Transcatab vyžadovaly přijetí opatření k přežití zpracovatelských podniků. Z několika dokumentů podle ní vyplývá, že zpracovatelé byli vystaveni obrovským tlakům a „značnému zastrašování a výhrůžkám". Zpracovatelé podle ní svým chováním také reagovali na potřebu postavit se moci zprostředkovatelů. Zpracovatelé podle společnosti Transcatab této situaci dokázali odolat jen díky kartelovým dohodám, které měly reálný odrazující efekt. Komise podle ní měla tuto situaci zohlednit a pokutu snížit.

349 Společnost Transcatab dále uvádí, že během uvažovaného období zaznamenávala stejně jako další zpracovatelé působící v Itálii soustavné a výrazné ztráty a vstoupila do likvidace. To podle ní dokládá, že kartelové dohody měly být pouze lékem na krizi v daném odvětví a zajistit jí přežití.

350 Společnost Transcatab tvrdí, že v rozhodnutí Komise 2003/600/ES ze dne 2. dubna 2003 v řízení podle článku 81 [ES] (věc COMP/C.38.279/F3 – Francouzské hovězí a telecí maso) (Úř. věst. L 209, s. 12, body 180 až 185 odůvodnění) Komise dospěla k názoru, že krize v daném odvětví je důvodem ke snížení pokuty o 60 %. V judikatuře a v dalších precedentech bylo ostatně podle společnosti Transcatab ke zvláštnostem

relevantního trhu přihlíženo. Podle ní se dále bod 5 písm. b) pokynů nemusí používat jen ve výjimečných případech. Výraz „je třeba vzít v úvahu“ totiž podle společnosti Transcatab ukazuje, že Komise nemá při zohledňování skutečností, které jsou v něm uvedeny, prostor pro volné uvážení.

351 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

352 Z ustálené judikatury vyplývá, že Komise není povinna považovat za polehčující okolnost špatné finanční zdraví dotčeného odvětví (viz rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, bod 224 výše, bod 345 a citovaná judikatura; rozsudky Tribunálu ze dne 29. listopadu 2005, Heubach v. Komise, T-64/02, Sb. rozh. s. II-5137, bod 139, a Wieland-Werke a další v. Komise, bod 180 výše, bod 227). Bylo totiž řečeno, že kartely obecně vznikají v okamžiku, kdy v odvětví dojde k obtížím. Pokud by se tedy mělo postupovat podle úvah společnosti Transcatab, musela by být pokuta snížena v takřka všech kartelových případech (v tomto smyslu viz rozsudky Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 141 výše, bod 510; ze dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 188 výše, bod 207, a Wieland-Werke a další v. Komise, bod 180 výše, bod 227).

353 V rozhodovací praxi Komise byly strukturální krize leckdy považovány za polehčující okolnosti. Podle judikatury uvedené v předchozím bodě však to, že Komise v předchozích věcech brala v úvahu hospodářskou situaci odvětví jako polehčující okolnost, ještě neznamená, že musí nezbytně pokračovat v dodržování této praxe (rozsudky ze

dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 188 výše, bod 208, a Wieland-Werke a další v. Komise, bod 180 výše, bod 227).

354 Společnost Transcatab tedy nemůže tvrdit, že Komise byla povinna snížit pokutu kvůli krizi na italském trhu se surovým tabákem.

355 Dále je třeba v souladu s judikaturou zmíněnou v bodech 352 a 353 výše a s judikaturou uvedenou v bodech 162 a 346 výše konstatovat, že odkaz na rozhodnutí 2003/600 není relevantní. Každopádně je třeba poukázat na to, že Komise řádně objasnila, že situace, v níž bylo toto rozhodnutí vydáno, se od projednávaného případu značně lišila, neboť ve věci týkající se francouzského hovězího a telecího masa bylo vytýkané jednání reakcí na nepředvídanou krizi způsobenou dramatickým poklesem poptávky z důvodů, které nijak nesouvisely s hospodářskou situací v daném odvětví, kdežto v projednávané věci existovaly v daném odvětví obtíže již dlouho a byly z velké části strukturální povahy.

356 Pokud jde o argument, že zpracovatelé svým chováním reagovali na potřebu postavit se moci zprostředkovatelů, Komise v bodech 289 a 290 odůvodnění napadeného rozhodnutí objasnila důvody, proč tento argument odmítla. Zejména v bodě 289 odůvodnění napadeného rozhodnutí správně uvedla, že podnikům nepřísluší přijímat opatření, která jsou v rozporu s čl. 81 odst. 1 ES, jako protiváhu k praktikám, které právem či neprávem považují za protiprávní.

357 Mimoto je nutné konstatovat, že společnost Transcatab neprokázala „značné zastrašování a výhrůžky“, kterým měla být podle vlastních slov vystavena. Jak uvádí Komise, dokument č. 2573, který je obsažen ve spise a na který poukázala společnost Transcatab, není ničím jiným než zápisem sepsaným zástupci společnosti Dimon Italia z jednání konaného v roce 1997, kterého se zúčastnily mimo jiné společnosti

Deltafina a Transcatab a sdružení APTI a které se týkalo tabáku produkovaného nad rámec kvót a nutnosti, aby orgány převzaly odpovídající iniciativu k zajištění jeho odbytu. Tento dokument se zmiňuje toliko o možnosti, že dojde k protestům ze strany zemědělců kvůli obtížím v jejich odvětví. Z tohoto dokumentu však nevyplývá, že by tyto možné protesty, o jejich skutečném konání neexistují žádné důkazy, byly nutně namířeny proti zpracovatelům. Pouhá možnost, že dojde k protestům, ale nemůže představovat výjimečnou krizovou situaci, jež by odůvodňovala jednání odporující článku 81 ES. Ve zprávě parlamentní vyšetřovací komise, na niž poukazuje společnost Transcatab, se mimoto k protiprávním aktivitám na trhu s tabákem neuvádí nic konkrétního, a tato zpráva tedy není v daném kontextu relevantní.

358 Argument vycházející z finanční situace společnosti Transcatab byl konečně analyzován a následně odmítnut v rámci třetí části druhého žalobního důvodu.

359 I šestou část čtvrtého žalobního důvodu je tedy nutno zamítnout, a tím i celý tento žalobní důvod.

5. *K pátému žalobnímu důvodu, týkajícímu se použití oznámení o spolupráci*

Argumenty účastnic řízení

360 Společnost Transcatab zaprvé uvádí, že měla-li Komise za to, že se oznámení o spolupráci na společnost Deltafina nepoužije, měla ke společnosti Transcatab přistupovat jako ke společnosti, jíž se pokuta sníží jako první.

361 Společnost Transcatab zadruhé tvrdí, že v souladu s bodem 23 posledním pododstavcem oznámení o spolupráci neměla být sankcionována za své jednání z let 1999 až 2002. Uvádí totiž, že byla podnikem, který jako první informoval Komisi o existenci dohod v tomto období. Její přispění bylo podle ní velmi podrobné, rozhodující a úplné. Než společnost Transcatab tyto informace poskytla, měla Komise k dispozici jen několik informací od společností Deltafina a Dimon. Společnost Transcatab zmiňuje několik případů, kdy poskytla informace, a to ke každému roku v rámci období let 1999 až 2002.

362 Společnost Transcatab tedy uvádí, že k tomuto období poskytla „důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy", a že tyto skutečnosti měly „přímý dopad na závažnost nebo trvání" kartelové dohody ve smyslu bodu 23 posledního pododstavce oznámení o spolupráci. Účelem tohoto pododstavce je podle ní umožnit Komisi, aby vynahradila procentuální snížení pokuty, kterého by se podniku nemuselo dostat z důvodu, že se přihlásil později než jeho konkurenti, a to kvůli času strávenému sepisováním úplného prohlášení.

363 Komise navrhuje, aby byly argumenty společnosti Transcatab odmítnuty.

Závěry Tribunálu

Ke statusu společnosti, které se jako první sníží pokuta

364 Je třeba připomenout, že podmínky přípustnosti žalob jsou nepominutelnými podmínkami řízení, jejichž splnění musí unijní soud případně zkoumat i bez návrhu (viz rozsudek Honeywell v. Komise, bod 132 výše, bod 53 a citovaná judikatura;

v tomto smyslu viz také rozsudek Soudního dvora ze dne 29. listopadu 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise, C-176/06 P, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 18).

365 Jak již bylo připomenuto v bodech 131 a 132 výše, podle článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Tribunálu musí žaloba obsahovat zejména „předmět sporu" a „stručný popis žalobních důvodů". Článek 48 odst. 2 uvedeného jednacího řádu navíc stanoví, že „[n]ové důvody nelze předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení". Z těchto ustanovení vyplývá, že každý žalobní důvod, který není dostatečně popsán v návrhu na zahájení řízení, musí být považován za nepřípustný. Stručný popis žalobních důvodů žalobkyně musí být mimoto dostatečně jasný a přesný, aby umožnil žalované připravit její obhajobu a Tribunálu rozhodnout o žalobě, případně bez dalších podpůrných informací (rozsudky Tribunálu ze dne 24. února 2000, ADT Projekt v. Komise, T-145/98, Recueil, s. II-387, bod 66, a ze dne 16. března 2004, Danske Busvognmænd v. Komise, T-157/01, Recueil, s. II-917, bod 45). Obdobné požadavky platí, pokud jsou na podporu žalobního důvodu uplatňovány určité výtky (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, Mo och Domsjö v. Komise, T-352/94, Recueil, s. II-1989, bod 333).

366 V zájmu právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti se dále k přípustnosti žaloby podle ustálené judikatury vyžaduje, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně z textu samotné žaloby (rozsudek Honeywell v. Komise, bod 132 výše, bod 56). Ačkoli lze v tomto ohledu obsah žaloby podpořit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na výňatky z písemností, které tvoří její přílohu, nemůže obecný odkaz na jiné písemnosti, třebaže jsou k žalobě přiloženy, zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které podle výše připomenutých ustanovení musejí být uvedeny v žalobě (usnesení Tribunálu ze dne 21. května 1999, Asia Motor France a další v. Komise, T-154/98,

Recueil, s. II-1703, bod 49). Tribunálu mimoto nepřísluší, aby v přílohách vyhledával a zjišťoval žalobní důvody a argumenty, které by mohl považovat za důvody a argumenty tvořící základ žaloby, jelikož přílohy mají pouze důkazní a pomocnou funkci (viz rozsudek Tribunálu ze dne 7. května 2009, NVV a další v. Komise, T-151/05, Sb. rozh. s. II-1219, bod 61 a citovaná judikatura).

367 V projednávané věci je posuzovaná výtka prezentována velmi stručně, neboť jí společnost Transcatab věnuje ve své žalobě jen jedinou větu.

368 Společnost Transcatab na jednání připustila, že výtka je formulována lakonicky, a objasnila její význam. Podstatou tvrzení společnosti Transcatab je, že kdyby Tribunál rozhodl, že se oznámení o spolupráci na společnost Deltafina nepoužije, a že tedy za podnik, kterému se jako prvnímu přizná ochrana před pokutami, je třeba místo společnosti Deltafina považovat společnost Mindo, měla být společnost Transcatab považována – na základě jakéhosi „dominového efektu“ – za společnost, které se jako první sníží pokuta podle bodu 23 prvního pododstavce písm. b) oznámení o spolupráci. Podle společnosti Transcatab tedy musí být pokuta, kterou jí Komise snížila, ještě dále snížena.

369 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že argument společnosti Transcatab lze přijmout za předpokladu, že zaprvé společnost Mindo podala k Tribunálu žalobu proti napadenému rozhodnutí, zadruhé že uplatnila žalobní důvod vycházející z toho, že má být místo společnosti Deltafina považována za podnik, kterému má být přiznána ochrana před pokutami, vzhledem k tomu, že se oznámení o spolupráci na společnost Deltafina nepoužije, a zatřetí že ve věci týkající se společnosti Mindo Tribunál tomuto žalobnímu důvodu vyhoví.

370 Výtka společnosti Transcatab se tedy zakládá na implicitním odkazu na žalobní důvod, který by mohl být eventuálně uplatněn v jiné věci a na který není ani výslovně odkázáno. Takové výtce lze navíc vyhovět, pouze pokud Tribunál vyhoví žalobnímu důvodu eventuálně uplatněnému společností Mindo v této jiné věci.

371 Pokud by ale byla uznána přípustnost žalobních důvodů, které nebyly dostatečně popsány v žalobě, ale které odkazují na hypotetické žalobní důvody třetí osoby v jiné věci, na niž je v žalobě implicitně odkazováno, bylo by tím umožněno obejít kogentní požadavky čl. 44 odst. 1 odst. c) jednacího řádu připomenuté v bodě 365 výše (v tomto smyslu viz rozsudek Honeywell v. Komise, bod 132 výše, bod 64).

372 Z judikatury Soudního dvora každopádně vyplývá, že Tribunál musí odmítnout jako nepřípustný bod návrhových žádání žaloby, která je mu předložena, pokud hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je tento bod návrhových žádání založen, nevyplývají uceleně a srozumitelně ze znění samotné žaloby, přičemž neexistence takových okolností v žalobě nemůže být zhojena jejich předložením na jednání (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2006, Rossi v. OHIM, C-214/05 P, Sb. rozh. s. I-7057, bod 37).

373 Ve světle všech těchto úvah je třeba předmětnou výtku považovat za nepřípustnou.

K bodu 23 poslednímu pododstavci oznámení o spolupráci

374 Pokud jde o argument společnosti Transcatab vycházející z toho, že jakožto podnik, který jako první informoval Komisi o existenci dohod v období let 1999 až 2002, neměla být podle bodu 23 posledního pododstavce oznámení o spolupráci sankcionována za své jednání v tomto období, je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení platí, že „[p]okud podnik [...] poskytne důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy a mají přímý dopad na závažnost nebo trvání

předpokládaného kartelu, Komise je nevezme v úvahu při stanovení pokuty pro podnik, který tyto důkazy předložil".

375 Je také třeba připomenout, že v rámci posuzování spolupráce ze strany účastníků kartelové dohody může být shledána pouze vada spočívající ve zjevně nesprávném posouzení Komise, protože při hodnocení kvality a užitečnosti spolupráce určitého podniku má Komise široký prostor pro uvážení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, bod 331 výše, bod 88).

376 Zaprvé je tedy třeba vyjasnit působnost bodu 23 posledního pododstavce oznámení o spolupráci a zadruhé ověřit, zda se Komise při uplatnění tohoto ustanovení dopustila zjevně nesprávného posouzení, když společnosti Transcatab uložila sankci za její jednání v letech 1999 až 2002.

377 Předem je třeba odmítnout výklad navržený společností Transcatab, podle kterého má bod 23 poslední pododstavec oznámení o spolupráci za cíl umožnit Komisi, aby vynahradila procentuální snížení pokuty, kterého by se podniku nemuselo dostat z důvodu, že se přihlásil později než jeho konkurenti, a to kvůli času strávenému sepisováním úplného prohlášení (viz bod 362 výše). Takový výklad je v rozporu s logikou, na níž oznámení o spolupráci stojí, neboť by ohrozil hlavní cíl systému zavedeného tímto oznámením, kterým je přimět účastníky kartelové dohody k „vyzrazení" kartelu a ke spolupráci s Komisí.

378 Z preambule oznámení o spolupráci totiž vyplývá, že smyslem tohoto oznámení je přimět podniky účastnící se protiprávních kartelových dohod ke spolupráci s Komisí v rámci boje proti kartelům, a to z důvodu, že kartelové dohody tohoto typu patří

mezi nejvážnější omezení hospodářské soutěže. Aby se tato spolupráce podpořila, Komise v tomto kontextu vytváří systém, v jehož rámci bude podnikům, které s ní spolupracují, buď poskytnuta ochrana před pokutami, nebo snížena pokuta, která by jim byla jinak uložena.

379 Z logiky tohoto programu však přímo vyplývá, že cílem oznámení o spolupráci je vytvořit uvnitř kartelových dohod ovzduší nejistoty, které má povzbuzovat k oznamování kartelových dohod Komisi. Tato nejistota vyplývá právě ze skutečnosti, že účastníci kartelové dohody vědí, že pouze jednomu z nich bude poskytnuta ochrana před pokutami, když nahlásí ostatní účastníky protiprávního jednání, čímž je vystaví riziku uložení pokut. V souladu s toutéž logikou se má v rámci tohoto systému za to, že podnikům, které začnou spolupracovat nejdříve, bude poskytnuto rozsáhlejší snížení pokuty, která by jim byla jinak uložena, než jaké bude poskytnuto podnikům, které začnou spolupracovat později.

380 Chronologické pořadí a rychlost, s jakou účastníci kartelové dohody začnou spolupracovat, jsou tedy základními faktory systému zavedeného oznámením o spolupráci.

381 Výklad cíle určitého ustanovení oznámení o spolupráci musí být v souladu s logikou, na níž toto oznámení stojí. Z tohoto pohledu musí být bod 23 poslední pododstavec tohoto oznámení vykládán tak, že jeho cílem je odměnit podnik, který sice nepodal jako první žádost o ochranu před pokutami týkající se předmětné kartelové dohody, ale jako první poskytl Komisi důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy a mají přímý dopad na závažnost nebo trvání kartelové dohody. Jinak řečeno, pokud se důkazy poskytnuté určitým podnikem vztahují ke

skutečnostem, na jejichž základě Komise změní svůj dosavadní závěr o závažnosti nebo trvání kartelové dohody, bude podnik, který tyto důkazy poskytl, odměněn ochranou před pokutami při posuzování skutečností, které mohou být těmito důkazy doloženy.

382 Bod 23 poslední pododstavec oznámení o spolupráci se tedy netýká případů, kdy podnik poskytl pouze nové nebo úplnější důkazy ke skutečnostem, které jsou již Komisi známy. Uvedený pododstavec se nepoužije ani na případy, kdy podnik oznámí Komisi nové skutečnosti, s jejichž pomocí ale nelze změnit závěr Komise o závažnosti nebo trvání kartelové dohody. Toto ustanovení se naproti tomu použije výlučně v případech, kdy jsou splněny dvě podmínky, a to zaprvé, že dotyčný podnik jako první prokázal skutečnosti, které předtím nebyly Komisi známy, a zadruhé, že díky těmto skutečnostem majícím přímý dopad na závažnost nebo trvání předpokládaného kartelu Komise dospěje k novým závěrům o protiprávním jednání.

383 Právě ve světle těchto úvah je tedy třeba ověřit, zda se Komise dopustila pochybení, když sankcionovala společnost Transcatab za její jednání v letech 1999 až 2002. V tomto ohledu je třeba poukázat zaprvé na to, že Komise v bodě 497 odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně uvedla, že všechny skutečnosti, k nimž společnost Transcatab předložila důkazy, již znala, a zadruhé, že argumenty společnosti Transcatab se v rámci posuzované výtky týkají pouze trvání kartelové dohody. Netýkají se však skutečností majících možný dopad na závažnost protiprávního jednání.

384 Ze spisu vyplývá, že Komise již od podání žádosti společnosti Deltafina o ochranu před pokutami, tj. od 19. února 2002, věděla, že kartelová dohoda začala platit v roce 1995 a trvala až do roku 2001. Společnost Deltafina totiž ve své žádosti o ochranu před pokutami tuto skutečnost výslovně uznala a dále předložila osm rukou psaných poznámek týkajících se setkání a jednání zpracovatelů týkajících se roku 1999, dvě

rukou psané poznámky týkající se roku 2000 a dvě další týkající se roku 2001. Je také třeba poukázat na to, že společnost Transcatab pouze tvrdí, že jako první podala důkaz o tom, že během tohoto období došlo k více dohodám a kontaktům mezi zpracovateli. Netvrdí ale, že Komise tou dobou ještě nevěděla o tom, že kartelová dohoda zpracovatelů byla v období let 1999 a 2002 v platnosti.

385 Z podrobné analýzy napadeného rozhodnutí také vyplývá, že Komise své rozhodnutí založila na několika informacích o kontaktech mezi zpracovateli od společností Deltafina a Dimon Italia, a tudíž nezávisle na informacích poskytnutých společností Transcatab.

386 Pokud jde konkrétně o rok 1999, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že společnost Deltafina poskytla několik údajů o kontaktech mezi zpracovateli uskutečněných během tohoto roku, například v bodě 159 (poznámka pod čarou 181), v bodě 195 (poznámka pod čarou 206), v bodě 199 (poznámka pod čarou 212) a v bodě 200 (poznámka pod čarou 214). A ze všech těchto poznámek pod čarou vyplývá, že společnost Deltafina popsala obsah schůzek v prohlášeních, jež byla předložena před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty.

387 Pokud jde o rozšíření působnosti kartelové dohody i na přebytkovou produkci, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že body 144 a 148 odůvodnění byly sepsány na základě informací poskytnutých společností Deltafina. Komise v duplice upřesnila, že tyto body odůvodnění vycházejí z dokumentů, které společnost Deltafina poskytla dne 22. února 2002, tedy opět před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty. Skutečnost, že toto rozšíření působnosti kartelové dohody bylo následně formalizováno prostřednictvím dohody, kterou předložila společnost Transcatab, nic nemění na závěru o posuzované výtce společnosti Transcatab z hlediska bodu 23 posledního pododstavce oznámení o spolupráci.

388 Pokud jde o rok 2000, z bodu 203 (poznámka pod čarou 216) a bodu 204 (poznámka pod čarou 218) odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že společnost Deltafina poskytla několik důkazů o kontaktech mezi zpracovateli v průběhu tohoto roku. V poznámce pod čarou 218 je zejména objasněno, že společnost Deltafina popsala obsah schůzky zmíněné v bodě 204 odůvodnění napadeného rozhodnutí v prohlášeních učiněných před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty, což Komise v duplice potvrdila. Ze spisu dále vyplývá, že společnost Deltafina dne 19. března 2002 také poskytla Komisi informace a dokumenty o kontaktech, které se uskutečnily během téhož roku.

389 Pokud jde o rok 2001, z bodu 209 (poznámka pod čarou 223) a bodu 211 (poznámka pod čarou 225) odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty, již společnost Deltafina poskytla Komisi dokumenty prokazující existenci kontaktů mezi zpracovateli v průběhu tohoto roku. Konkrétně dokumenty 495, 498, 524 a 614 zmíněné v těchto dvou poznámkách pod čarou jednoznačně dokazují existenci kontaktů mezi zpracovateli v tomto období. Tyto dokumenty také ukazují, že před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty, již Komise věděla o protiprávních kontaktech mezi zpracovateli, včetně společnosti Transcatab, a to přinejmenším až do 15. října 2001.

390 Pokud jde o rok 2002, Komise tvrdí, že o pokračování kontaktů mezi zpracovateli během tohoto roku již věděla na základě faxu, který je zmíněn v poznámce pod čarou 235 napadeného rozhodnutí a který byl předložen společností Dimon. Společnost Transcatab nicméně tvrdí, že tento dokument byl předložen po 18. dubnu 2002, kdy předložila dokumenty k roku 2002 zmíněné v poznámce pod čarou 234.

391 V tomto ohledu je třeba poukázat na skutečnost, že i kdyby byl tento dokument předložen společností Dimon Italia až po společnosti Transcatab, a kdyby tedy byla společnost Transcatab podnikem, který jako první poskytl důkazy o setkáních uskutečněných na počátku roku 2002, neměla by tato okolnost žádný praktický dopad.

392 Jak již bylo uvedeno v bodě 389 výše, ze spisu totiž vyplývá, že před tím, než společnost Transcatab podala svou žádost o snížení pokuty, již Komise měla k dispozici důkazy o tom, že kartelová dohoda trvala přinejmenším až do 15. října 2001. Vzhledem k tomu, že kartelová dohoda začala platit 29. září 1995 (viz bod 377 odůvodnění napadeného rozhodnutí) – a společnost Transcatab tuto skutečnost nezpochybňuje – je nutno konstatovat, že před tím, než společnost Transcatab předložila dokumenty, již tedy Komise měla dostatečné informace k prokázání více než šestiletého trvání kartelové dohody. Již na základě tohoto samotného zjištění tedy Komise mohla zvýšit výchozí částku pokuty o 60 %. Z toho vyplývá, že pokud Komise konstatovala o čtyři měsíce delší trvání (až do 19. února 2002), neměla tato skutečnost na určení konečné sankce žádný dopad.

393 Dále je třeba připomenout, že v bodě 256 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise prokázala – a společnost Transcatab tento závěr nezpochybnila (viz bod 233 výše) – že kartelová dohoda byla jediným a pokračujícím protiprávním jednáním. Komise také konstatovala, že toto protiprávní jednání skončilo dne 19. února 2002, tj. v den, kdy společnost Deltafina podala svou žádost o ochranu před pokutami. Společnost Transcatab však netvrdila ani neprokázala, že by účast na protiprávním jednání ukončila před tímto datem.

394 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podnik, který se účastnil takového protiprávního jednání prostřednictvím chování, které mu bylo vlastní, spadalo pod pojem „dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě“, mělo protisoutěžní cíl ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES a mělo přispět k uskutečnění protiprávního jednání jako celku, je rovněž odpovědný během celého období své účasti na uvedeném protiprávním jednání za chování ostatních podniků v rámci téhož protiprávního jednání (viz rozsudek BST v. Komise, bod 222 výše, bod 33 a citovaná judikatura).

395 Stejně tak může být podnik činěn odpovědným za globální kartelovou dohodu i tehdy, je-li prokázáno, že se přímo zúčastnil pouze jednoho nebo více prvků tvořících tuto dohodu, když věděl nebo měl nutně vědět, že koluze, na níž se účastní, byla

součástí celkového schématu a že toto celkové schéma zahrnovalo soubor prvků tvořících kartelovou dohodu (rozsudky Tribunálu PVC II, bod 91 výše, bod 773; HFB a další v. Komise, bod 130 výše, bod 231, a ze dne 19. května 2010, Boliden a další v. Komise, T-19/05, Sb. rozh. s. II-1843, bod 61).

396 Za těchto okolností je třeba učinit závěr, že společnost Transcatab neposkytla důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy a mají přímý dopad na závažnost nebo trvání předpokládaného kartelu, tedy důkazy, jež by odůvodňovaly uplatnění částečné ochrany před pokutami podle bodu 23 posledního pododstavce oznámení o spolupráci. V důsledku toho společnost Transcatab nemůže tvrdit, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, a že ji tedy nelze považovat za odpovědnou za celé protiprávní jednání.

397 Návrhové žádání znějící na částečné zrušení napadeného rozhodnutí je proto třeba v plném rozsahu zamítnout. Pokud jde o návrhové žádání znějící na změnu napadeného rozhodnutí, Tribunál je toho názoru, že jelikož v projednávané věci neexistuje nic, co by odůvodňovalo snížení pokuty, nelze tomuto návrhu vyhovět. Z výše uvedeného vyplývá, že žaloba musí být v plném rozsahu zamítnuta.

6. *Ke vzájemnému návrhu Komise*

Argumenty účastnic řízení

398 Podle Komise společnost Transcatab zpochybnila její skutková zjištění uvedená v napadeném rozhodnutí, zejména délku trvání kartelové dohody. Komise uvádí, že když společnost Transcatab v rámci první části třetího žalobního důvodu uvedla, že od

roku 1999 její chování nepřekračovalo rámec meziodvětvových dohod (viz body 227 a 228 výše), společnost Transcatab nejen že zpochybnila výklad skutkových okolností podaný Komisí, ale také zpochybnila skutková zjištění, jež předtím uznala. V důsledku toho, že společnost Transcatab zpochybnila délku trvání kartelové dohody, která je hlavní složkou popisu skutkových okolností, je podle Komise 30 % snížení pokuty, které jí poskytla, částečně neodůvodněné. Komise tedy Tribunálu navrhuje, aby rozhodl, že se pokuta nesnižuje o 30 %, ale jen o 25 %, a aby byla v rámci jeho pravomoci provádět soudní přezkum v plné jurisdikci stanovena na 15 milionů eur.

399 Společnost Transcatab se vzájemným návrhem Komise nesouhlasí.

Závěry Tribunálu

400 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že fakt, že společnost Transcatab „nezpochybnila skutková zjištění, z nichž Komise vycházela v oznámení námitek", byl jedním z faktorů, na jejichž základě jí Komise snížila pokutu o 30 % (viz body 498 a 499 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

401 Z odpovědi společnosti Transcatab na oznámení námitek však vyplývá, že sice výslovně neodpověděla na námitky Komise ohledně délky trvání protiprávního jednání, avšak uvedla, že jelikož zpracovatelé od roku 1999 jednali v souladu se zákonem č. 88/88, nelze je počínaje tímto rokem považovat za odpovědné za protisoutěžní jednání.

402 I když tedy tento argument odporuje některým tvrzením učiněným v průběhu správního řízení i faktu, že nebyly zpochybněny některé aspekty analýzy Komise, nic to nemění na závěru, že argument obsažený v první části třetího žalobního důvodu byl uplatněn již v průběhu správního řízení. Když tedy Komise společnosti Transcatab snížila pokutu, již o tomto argumentu věděla, takže tento argument nemůže být námitkou proti věcné správnosti skutkových zjištění zpochybňující snížení pokuty poskytnuté v napadeném rozhodnutí na základě oznámení o spolupráci.

403 Vzájemný návrh Komise je proto třeba zamítnout.

404 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobu i vzájemný návrh Komise je třeba v plném rozsahu zamítnout.

K nákladům řízení

405 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 87 odst. 3 prvního pododstavce jednacího řádu však Tribunál může rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich ponese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch, nebo pokud jsou k tomu dány výjimečné důvody.

406 V projednávaném případě neměla společnost Transcatab úspěch se svou žalobou a Komise neměla úspěch se svým vzájemným návrhem. Vzhledem k tomu, že na základě vzájemného návrhu měly být pokuty zvýšeny jen v malém rozsahu, je nutno konstatovat, že se svými návrhovými žádáními a žalobními důvody neuspěla hlavně žalobkyně. Za těchto podmínek je třeba rozhodnout, že žalobkyně ponese vlastní náklady řízení a nahradí 90 % nákladů řízení vynaložených Komisí, zatímco Komise ponese 10 % vlastních nákladů.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Vzájemný návrh podaný Evropskou komisí se zamítá.

3) Společnost Transcatab SpA ponese vlastní náklady řízení a nahradí 90 % nákladů řízení vynaložených Komisí.

4) Komise ponese 10 % vlastních nákladů řízení.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 5. října 2011.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu ..... II - 6848

1. Správní řízení ..... II - 6849

2. Napadené rozhodnutí ..... II - 6851

Adresáti napadeného rozhodnutí ..... II - 6852

Stanovení výše pokuty ..... II - 6856

Stanovení výchozí částky pokut ..... II - 6856

Stanovení základní částky pokut ..... II - 6859

Polehčující okolnosti ..... II - 6860

Použití oznámení o spolupráci ..... II - 6863

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení ..... II - 6866

Právní otázky ..... II - 6868

1. K prvnímu žalobnímu důvodu, který se týká přičtení protiprávního jednání společnosti Transcatab k tíži její mateřské společnosti ..... II - 6869

K první části prvního žalobního důvodu, vycházející z nesprávného výkladu judikatury, z přehlížení předložených důkazů a z porušení práva na obhajobu ..... II - 6869

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6869

Závěry Tribunálu ..... II - 6871

– K porušení pravidel, podle kterých se jednání dceřiné společnosti přičítá její mateřské společnosti ..... II - 6871

– K nezohlednění důkazů předložených k vyvrácení uplatněné domněnky ..... II - 6876

– K porušení práva na obhajobu ..... II - 6880

Ke druhé části prvního žalobního důvodu, vycházející z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 ..... II - 6883

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6883

Závěry Tribunálu ..... II - 6884

2. Ke druhému žalobnímu důvodu, týkajícímu se stanovení výchozí částky pokuty ... II - 6886

K první části druhého žalobního důvodu, týkající se závažnosti protiprávního jednání ..... II - 6886

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6891

Závěry Tribunálu ..... II - 6893

– Ke kvalifikaci protiprávního jednání jako velmi závažného ..... II - 6894

– Ke skutečnému dopadu protiprávního jednání na trh ..... II - 6895

– K zeměpisnému rozsahu trhu ..... II - 6899

– K porušení povinnosti uvést odůvodnění ..... II - 6900

– K porušení práva na obhajobu ..... II - 6902

Ke druhé části druhého žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení a zásady ochrany legitimního očekávání při stanovování základní částky pokuty ..... II - 6903

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6903

Závěry Tribunálu ..... II - 6904

– K porušení zásady proporcionality ..... II - 6904

– K porušení zásady rovného zacházení ..... II - 6909

– K porušení zásady ochrany legitimního očekávání ..... II - 6910

Ke třetí části druhého žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality při zohledňování odrazujícího charakteru sankce a při zohledňování finanční situace společnosti Transcatab ..... II - 6912

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6912

Závěry Tribunálu ..... II - 6913

3. Ke třetímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se stanovení základní částky pokuty .... II - 6916

K první části třetího žalobního důvodu, vycházející z nesprávného zvýšení částky pokuty na základě délky trvání protiprávního jednání ..... II - 6916

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6916

Závěry Tribunálu ..... II - 6918

– Ke zvýšení pokuty na základě délky trvání dohody ..... II - 6918

– K neexistenci škody na straně spotřebitelů ..... II - 6923

Ke druhé části třetího žalobního důvod, u vycházející z porušení zásady ne bis in idem a z nedostatku odůvodnění ..... II - 6924

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6924

Závěry Tribunálu ..... II - 6925

Ke třetí části třetího žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady rovného zacházení ..... II - 6927

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6927

Závěry Tribunálu ..... II - 6928

4. Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, týkajícímu se některých polehčujících okolností .. II - 6930

K první části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v neprovádění kartelové dohody ..... II - 6930

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6930

Závěry Tribunálu ..... II - 6930

Ke druhé části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v ukončení sporných aktivit předtím, než Komise zasáhla ..... II - 6932

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6932

Závěry Tribunálu ..... II - 6933

Ke třetí části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v existenci rozumné pochybnosti o protiprávnosti sporného jednání ..... II - 6936

K existenci rozumné pochybnosti o protiprávnosti sporného jednání ..... II - 6937

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 6937

– Závěry Tribunálu ..... II - 6938

K rozdílnému zacházení v porovnání s věcí Surový tabák – Španělsko ..... II - 6942

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 6942

– Závěry Tribunálu ..... II - 6943

Ke čtvrté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v účinné spolupráci ze strany společnosti Transcatab v průběhu řízení ..... II - 6945

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6945

Závěry Tribunálu ..... II - 6946

K páté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se polehčující okolnosti spočívající v neexistenci precedentu na trhu se surovým tabákem v okamžiku, kdy Komise zahájila vyšetřování ..... II - 6950

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6950

Závěry Tribunálu ..... II - 6950

K šesté části čtvrtého žalobního důvodu, týkající se socioekonomických rysů odvětví surového tabáku v Itálii a krize v tomto odvětví ..... II - 6952

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6952

Závěry Tribunálu ..... II - 6953

5. K pátému žalobnímu důvodu, týkajícímu se použití oznámení o spolupráci ..... II - 6955

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6955

Závěry Tribunálu ..... II - 6956

Ke statusu společnosti, které se jako první sníží pokuta ..... II - 6956

K bodu 23 poslednímu pododstavci oznámení o spolupráci ..... II - 6959

6. Ke vzájemnému návrhu Komise ..... II - 6966

Argumenty účastnic řízení ..... II - 6966

Závěry Tribunálu ..... II - 6967

K nákladům řízení ..... II - 6968